

Analýza vysílání České televize se zřetelem k migrační tematice

Usnesení přijaté dne 25. října 2016:

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání se seznámila s analýzou informování o tématu migrace ve zpravodajských a publicistických pořadech vysílaných na programech ČT1 a ČT24 provozovatele ČESKÁ TELEVIZE v období od 28. března 2016 do 17. dubna 2016.

Obsah

ÚVOD	3
1 ZADÁNÍ CÍLŮ MONITORINGU	3
2 METODIKA VÝZKUMU	5
3 ANALYTICKÁ ČÁST	6
3.1 HLAVNÍ ZPRAVODAJSKÁ RELACE UDÁLOSTI	7
3.1.1 Pokrytí tématu migrace ve sledovaném období	7
3.1.2 Tematická agenda analyzovaných příspěvků o migraci/migrantech	10
3.1.3 Aktéři výpovědí analyzovaných příspěvků o migraci/migrantech	34
3.1.4 Zdroje analyzovaných příspěvků o migraci/migrantech	36
3.1.5 Příspěvky navazující agendy	39
3.1.6 Shrnutí hlavních zjištění analýzy zpravodajské relace události	41
3.2 PUBLICISTIKA ČESKÉ TELEVIZE	43
3.2.1 168 hodin	44
3.2.2 Události, komentáře	46
3.2.3 Horizont ČT24	53
3.2.4 90' ČT24	57
3.2.5 Studio ČT24	61
3.2.6 Newsroom ČT24	65
3.2.7 Týden v politice	65
3.2.8 Interview ČT24	66
3.2.9 Otázky Václava Moravce	70
3.3 HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ ANALÝZY	71
PŘÍLOHA	75

ÚVOD

Rada na svém 16. zasedání v roce 2015 zadala Úřadu Rady zpracování monitoringu celoplošně vysílaných televizních a rozhlasových programů se zřetelem k událostem a tématům souvisejícím s migrací, která v té době jednoznačně dominovala mediálnímu zájmu. Média o probíhajících událostech nejen informují a komentují je, ale současně je i ovlivňují. Většina české společnosti pak nemá s migrujícími bezprostřední každodenní zkušenost, jejich představy o tom, kdo tito lidé jsou a jaké dopady může mít jejich příchod do Evropy, potažmo České republiky, tak média významným způsobem formují.

S výsledky analýzy monitorovaných programů (ČT1 a ČT24, NOVA, Prima, Televize Barrandov, Český rozhlas Radiožurnál, RÁDIO IMPLUS a FREKVENCE 1) vysílaných v období od 24. srpna 2015 do 13. září 2015 se Rada postupně seznamovala od prosince 2015 do dubna 2016. Na základě analýz Rada konstatovala, že vysílání programů vztahujících se k migrační agendě bylo u většiny programů v souladu se zákonem č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. V případě programu Prima si ale kvůli identifikovaným sporným momentům ve vysílání vyžádala od provozovatele dvě podání vysvětlení. Provozovatel na výzvu Rady poskytl obě požadovaná vysvětlení. Rada se s nimi seznámila, vyhodnotila je jako uspokojivá a postup provozovatele dostatečně objasňující a nepřistoupila k žádným dalším krokům.

Migrační situace i nadále zůstávala a zůstává předmětem vysoké medializace. Proto Rada na svém 7. zasedání, konaném dne 5. dubna 2016, rozhodla o zpracování opětovného monitoringu, který má stejné parametry jako monitoring proběhlý.

Současný monitoring pokrývá **období od 28. března do 17. dubna 2016**. Kontrola vysílání tedy probíhá přibližně se sedmiměsíčním odstupem. Vzhledem k zjištěnému nezájmu o migrační tematiku ve zpravodajství programu Televize Barrandov byl tento program z nynějšího monitoringu vyřazen. Analýze tak byly podrobeny zpravodajské a publicistické pořady následujících programů: **ČT1 a ČT24, NOVA, Prima, Český rozhlas Radiožurnál, RÁDIO IMPULS a FREKVENCE 1**.

Tématem tohoto dokumentu je analýza vybraných pořadů vysílaných na programech ČT1 a ČT24.

1 ZADÁNÍ CÍLŮ MONITORINGU

Zadání cílů zůstalo totožné jako v prvně provedeném monitoringu. Základním cílem monitoringu bylo zjistit, zda v průběhu informování o migrační situaci nedošlo ze strany médií k porušení zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání (dále jen „zákon o vysílání“), a to jak na úrovni jednotlivých mediálních obsahů (příspěvek, reportáž, diskusní pořad apod.), tak na úrovni širšího úseku vysílání jako informačního celku.

Pozornost byla konkrétně zaměřena zejména na možná pochybení proti těmto zákonným ustanovením:

- § 31 odst. 3 – porušení zásad objektivit a vyváženosti
- § 32 odst. 1 písm. c) – podněcování k nenávisti z důvodu rasy, barvy pleti, víry a náboženství či příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině
- § 32 odst. 1 písm. i) – utvrzování stereotypních předpokladů týkajících se etnických, náboženských nebo rasových menšin
- § 32 odst. 1 písm. b) – povinnost zajistit, aby vysílané pořady nepropagovaly válku nebo neličily krutá nebo jinak nelidská jednání takovým způsobem, který je jejich zlehčováním, omlouváním nebo schvalováním.

- § 32 odst. 1 písm. f) – povinnost bezdůvodně nezobrazovat osoby umírající nebo vystavené těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení způsobem snižujícím lidskou důstojnost.

V rámci vyhodnocování plnění § 31 odst. 3 zákona o vysílání jsme se soustředili na to, jakým způsobem média shromažďovala, zpracovávala, třídila a šířila informace, a jak se to odráželo do finální podoby mediálních obsahů. V analýze jsme primárně vycházeli z takového **pojetí žurnalistické objektivit**y, které akcentuje jednak poskytování dostatečně širokého spektra názorů na mediovanou problematiku, jednak poskytování rovnocenného prostoru zastáncům jednotlivých názorových proudů. Objektivitu v tomto kontextu lze interpretovat jako rutinní novinářskou praxi, která umožňuje odrážet skutečnost zveřejňováním všech relevantních, fakticky správných a nezkrivených (tj. úplných) informací, jež musí být komunikovány tak, aby byla jasně oddělena fakta od názorů (komentářů). Podmínkou objektivního referování o sociálních jevech je stejně tak dodržení faktičnosti (pravdivosti, informativnosti, relevance) a nestrannosti, která je sycena kategoriemi vyváženosti a neutrality.

Druhým úkolem monitoringu bylo zjistit, jaký **mediální obraz** událostí spojených s migrací jednotlivá média vytvářela. Přičemž je logické, že tento analytický úkol do značné míry souvisel s vyhodnocováním objektivit y a vyváženosti dle požadavků § 31 odst. 3 zákona o vysílání. Cílem bylo odhalit, jak média tematizované události tematicky rámuje. Mediální rámce vytvářejí podmínky a determinují formy interpretace obsahu příjemci obsahu. Jinými slovy, prostřednictvím mediálních rámců mohou média předkládat divákům a posluchačům již předdefinované závěry. Příjemce je směřován k určitému konkrétnímu chápání a hodnocení sdělované informace. Volbou rámce je možné stejné události a skutečnosti reprezentovat zcela odlišným způsobem. Záleží na médiu, jaká fakta, postoje, souvislosti či hodnoty významné, zamlčí, nebo znehodnotí a tím dosáhne určitého, zamýšleného vyznění.

Monitoring by měl odhalit, jakým způsobem česká televizní a rozhlasová média s tématem pracují a zda v určitých ohledech neselhávají. Měl by zjistit, zda média k tématu přistupují koncepčně se snahou poskytovat komplexní informační a analytický servis, či zda je jejich přístup při informování spíše nahodilý, neuvědomělý, reflektující jen momentální závažnost (či mediální atraktivitu) aktuálních událostí. Analytické výstupy by měly rovněž zhodnotit, zda při informování o migraci nelze vysledovat určité manipulativní aspekty či rysy předpojatosti.

Monitoring by měl konkrétně zodpovědět následující otázky:

- a) Jaký **PROSTOR** v rámci zpravodajství a publicistiky sledovaná média v daném období věnovala otázkám migrace?
- b) Nakolik proaktivní byl přístup média pro získávání materiálu a pro zajištění pestrosti a relevance **ZDROJŮ**? Měla média své reportéry v terénu? Poskytovala vyjádření široké škále relevantních názorů, včetně expertů na různé problematiky související s migrací? Poskytovala média vyjádření samotných migrantů? Byla práce se zdroji transparentní? Byly informace adekvátně ověřovány a sdělovány?
- c) Jaká **TÉMATA** byla nastolována v jednotlivých sledovaných pořadech? Nejsou některá témata, s migrací související, přehlížena nebo marginalizována? Nejsou naopak určitá fakta či postoje médiu upřednostňovány? Dostávají diváci a posluchači dostatek informací nejen o aktuálních událostech, ale rovněž o jejich příčinách a souvislostech?
- d) Jaké specifické **PROSTŘEDKY** média při informování užívala? Jak pracovala se symboly? Věnovala pozornost i konkrétním lidským příběhům? Neměla tendenci přenášet informování od věcné roviny do emocionální?

2 METODIKA VÝZKUMU

Předmětem analýzy programu ČT1 a ČT24 byly totožné pořady jako v monitoringu předcházejícím. Pořady **Ekonomika ČT24** a **Hyde Park ČT24** byly v tomto období nahrazeny pořadem **90' ČT24**. Celkem tedy bylo zmonitorováno jedenáct níže uvedených pořadů.

- **zpravodajství**

Události (ČT1, ČT24)

- **publicistické a publicisticko-zpravodajské pořady**

168 hodin (ČT1, ČT24)

Události, komentáře (ČT24)

Studio ČT24 (ČT24)

Horizont ČT24 (ČT24)

Newsroom ČT24 (ČT24)

Týden v politice (ČT24)

90' ČT24

- **diskuzní pořady**

Otázky Václava Moravce (ČT1, ČT24)

Interview ČT24 (ČT24)

Politické spektrum (ČT24)

Základní soubor výzkumu tvořily všechny zpravodajské a publicistické příspěvky týkající se jakýmkoli způsobem migrační agendy, včetně agendy navazující jako např. dění v Sýrii, činnost tzv. Islámského státu, informace o terorismu na území Evropy i mimo ni apod., které byly odvysílány ve sledovaných pořadech v **období od 28. března 2016 do 17. dubna 2016**.

K dosažení cílů výzkumu a zodpovězení výše zmíněných otázek jsme použili kombinaci kvantitativní obsahové analýzy a kvalitativní textuální analýzy. Základní analytickou jednotku byl příspěvek, který tematizoval migrační tematiku, případně navazující agendu. Příspěvek jsme vymezili jako stopu, která je oddělena zvukově i vizuálně od předcházejícího a následujícího příspěvku. V první fázi výzkumu jsme příspěvky kvantifikovali pomocí obsahové analýzy. Výše uvedené otázky jsme operacionalizovali tak, aby zvolené indikátory umožnily „měřit“ objektivitu a vyváženost příspěvků. Na úrovni jednoho příspěvku jsme sledovali jeho důležitost v rámci relace (stopáž, žánrová forma, umístění v headline relace, pořadí příspěvku v relaci), témata a rámce, výpovědi vztahující se k migrační tematice, informační zdroje či způsob reprezentace migrantů. V další fázi analýzy jsme data podrobili kvalitativnímu posouzení. Podrobnější popis metodiky analýzy uvádíme v samotném textu. V textu představujeme souhrn hlavních poznatků týkajících se toho, jak vybrané pořady České televize referovaly v daném období o migraci a migrantech, resp. jaké kontexty doprovázely mediální reflexi migrace a do jakých interpretačních rámců byly události zasazovány. Přitom primárně se soustředíme na popis analyzovaného materiálu, nikoli na vysvětlení jeho podoby.

3 ANALYTICKÁ ČÁST

Analytickou část začneme shrnutím celkového monitorovaného (rešeršovaného) a analyzovaného materiálu.

Analýze bylo podrobena celkem jedenáct pořadů České televize, z toho jeden čistě zpravodajský pořad (Události), sedm zpravodajsko-publicistických pořadů (168 hodin, Události, komentáře, Studio ČT24, Horizont ČT24, Newsroom ČT24, Týden v politice a 90' ČT24) a tři diskuzní pořady (Otázky Václava Moravce, Interview ČT24, Politické spektrum).

Jak ukazuje tabulka 1, v průběhu třech týdnů bylo odvysíláno celkem **103 dílů všech sledovaných pořadů** o celkové délce vysílání **176 hodin 38 minut**. Všechny tyto pořady byly podrobeny monitoringu, případně rešerši, pokud to bylo možné. K samotné analýze bylo podle výše zmíněných kritérií vybráno celkem **89 pořadů**, jejichž stopáž činila přibližně **24 hodin**.

Ze srovnání s předešle monitorovaným obdobím, ve kterém bylo analyzováno celkem **95 pořadů** o celkové stopáži **53 hodin 41 minut**, vychází, že provozovatel věnoval migrační tematice výrazně menší prostor. Ve všech analyzovaných pořadech byl z hlediska stopáže zaznamenán přibližně poloviční úbytek vysílacího času věnovaného migraci. V pořadu Politické spektrum pak nebyla zaznamenána jediná zmínka, která by se migrační situace dotýkala. Migrace již tedy nebyla tématem číslo jedna sledovaného období. Přesto nelze konstatovat, že by byla ve sledovaných pořadech opomíjena, naopak stále jí náležel relativně velký prostor.

Tab. 1: Přehled zanalyzovaného materiálu

název pořadu	počet dílů pořadů		stopáž pořadů/příspěvků	
	monitorovaných	analyzovaných	monitorovaných	analyzovaných
Události	21	21	16:19:46	2:06:46
168 hodin	3	2	1:34:18	0:12:52
Události, komentáře	14	14	13:45:37	3:51:59
Studio ČT24	14	14	103:23:12	11:17:12
Interview ČT24	14	8	6:11:14	2:00:47
90' ČT24	13	12	18:02:14	2:20:34
Horizont ČT24	12	11	5:47:34	1:32:23
Otázky Václava Moravce	3	1	6:12:35	0:15:10
Newsroom ČT24	3	3	1:18:20	0:03:18
Týden v politice	3	3	2:46:54	0:22:49
Politické spektrum	3	0	1:17:15	0:00:00
celkem	103	89	176:38:59	24:03:50

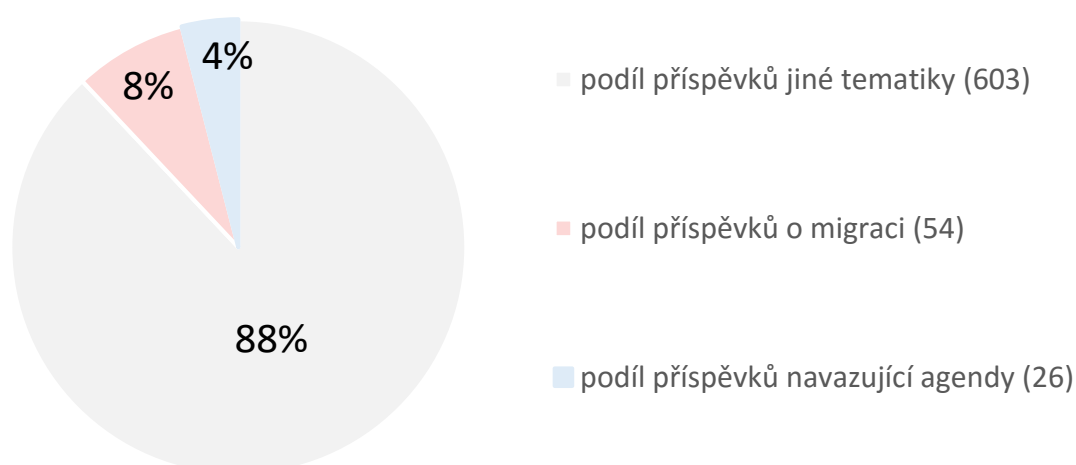
3.1 HLAVNÍ ZPRAVODAJSKÁ RELACE UDÁLOSTI

Pořad Události je hlavní zpravodajskou relací programu České televize, vysílanou na programech ČT1 a ČT24 denně v čase od 19:00 hodin. Průměrná délka jednoho vydání činí přibližně 47 minut.

3.1.1 Pokrytí tématu migrace ve sledovaném období

V analyzovaném období, od 28. března 2016 do 17. dubna 2016, bylo odvysíláno **21 vydání** o celkové délce **16 hodin 19 minut**, v průběhu kterých jsme identifikovali **683 různých zpravodajských příspěvků**. Všechny tyto příspěvky byly podrobeny monitoringu s cílem vybrat ty týkající se námi sledovaného tématu. Analyzovány tedy byly pouze příspěvky migrační tematiky, nehledě na to, do jaké míry pojednávají o tomto tématu. Do analýzy byly zařazeny rovněž příspěvky tzv. navazující agendy, tzn. takové, které explicitně netematizovaly migrační krizi, ale bezprostředně se tématu migrace dotýkaly (např. stabilizace situace ve východních zemích, boj proti tzv. Islámskému státu, radikální islamismus, teroristické útoky apod.). Celkem bylo do analýzy zařazeno **80 příspěvků¹** splňujících daná kritéria. Celková analyzovaná stopáž příspěvků činila **2 hodiny 6 minut**. Jak ukazuje graf č. 1, **podíl příspěvků o migraci či migrantech** činil **8 %** z celku všech odvysílaných zpráv daného období. Další 4 % příspěvků se věnovala navazující agendě, 88 % příspěvků pak patřilo jiným tématům.

Graf č. 1: Podíl příspěvků migrační tematiky

Srovnáme-li počet, stopáž a celkový podíl příspěvků o migraci s předešle analyzovaným obdobím je možné konstatovat, že **počet odvysílaných zpráv k migraci se oproti minulému analyzovanému období výrazně snížil** (Tab. 2).

Tab. 2: Stopáž analyzovaných příspěvků relace Události (srovnání)

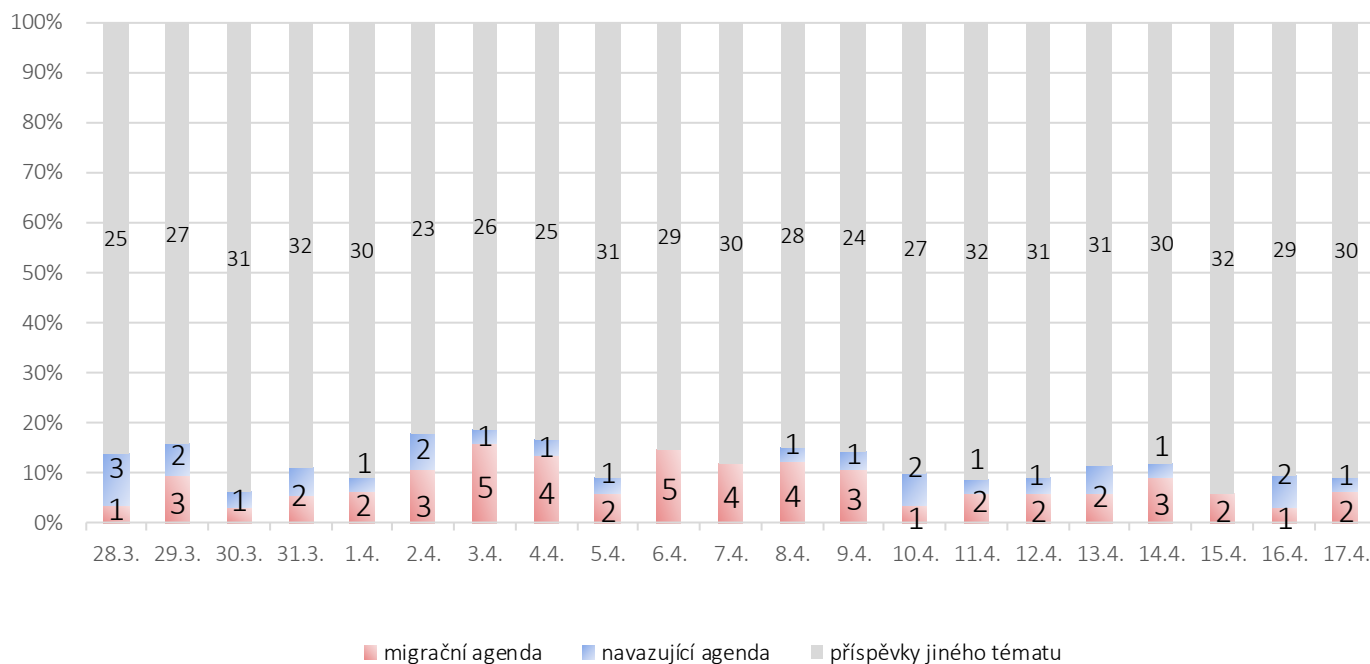
SROVNÁNÍ STOPÁŽE ANALYZOVANÝCH PŘÍSPĚVKŮ	24. 8. 2015 – 13. 9. 2015		28. 3. 2016 – 17. 4. 2016	
	stopáž	podíl z celku	stopáž	podíl z celku
celková stopáž příspěvků v relaci Události	16:26:38	100 %	16:19:45	100 %
stopáž příspěvků o migraci	3:52:11	23 %	1:26:06	9 %

¹ Přehled všech příspěvků je zařazen do přílohy tohoto dokumentu.

stopáž příspěvků navazující agentury	0:25:40	3 %	0:40:40	4 %
stopáž příspěvků jiné tematiky	12:08:47	74 %	14:12:59	87 %
SROVNÁNÍ POČTU ANALYZOVANÝCH PŘÍSPĚVKŮ	počet	podíl z celku	počet	podíl z celku
celkový počet příspěvků v relaci Události	701	100 %	683	100 %
počet příspěvků o migraci	135	19 %	54	8 %
počet příspěvků navazující agentury	17	3 %	26	4 %
počet příspěvků jiné tematiky	549	78 %	603	88 %

Navzdory nižšímu počtu analyzovaných příspěvků se relace věnovala sledovanému tématu kontinuálně po celé analyzované období. S nevyšší intenzitou pak ve druhém analyzovaném týdnu, ve kterém s největší četností přinášela aktuální informace jednak o tzv. kauze křesťanských uprchlíků, jednak o naplňování dohody Evropské unie s Tureckem týkající se deportace nelegálních migrantů.

Graf č. 2: Časový vývoj informování o migrační krizi

V minule analyzovaném období věnovala relace v některých dnech migrační tematice více než polovinu svého celkového vysílacího času. V aktuálně analyzovaném období nebyl takovýto případ zaznamenán. Podíváme-li se na podíl příspěvků o migraci (případně navazující agentury) vzhledem k celkové stopáži relace, zjistíme, že téma tvořilo v relaci Události průměrně 13 % vysílacího času. Čtvrtinu vysílacího času věnovala relace migraci pouze ve dvou dnech – 3. a 4. dubna 2016, když se napříč několika příspěvky zabývala tzv. kauzou iráckých křesťanů.

Tab. 3: Stopáž vysílání příspěvků migrační tematiky vzhledem k celku vysílání relace Události

datum	celková stopáž relace Události	příspěvky o migraci + navazující agenda	podíl příspěvků o migraci + navazující agenda
28. 3.	0:44:48	0:03:42	8 %
29. 3.	0:48:07	0:07:19	15 %
30. 3.	0:48:15	0:04:55	10 %
31. 3.	0:47:30	0:04:10	9 %
1. 4.	0:48:33	0:04:34	9 %
2. 4.	0:43:35	0:08:25	19 %
3. 4.	0:43:19	0:09:40	22 %
4. 4.	0:47:39	0:11:51	25 %
5. 4.	0:47:04	0:02:38	6 %
6. 4.	0:48:33	0:06:58	14 %
7. 4.	0:48:00	0:07:56	17 %
8. 4.	0:47:57	0:07:35	16 %
9. 4.	0:44:07	0:05:13	12 %
10. 4.	0:44:00	0:07:17	17 %
11. 4.	0:48:01	0:06:39	14 %
12. 4.	0:48:09	0:02:24	5 %
13. 4.	0:48:29	0:06:30	13 %
14. 4.	0:46:43	0:05:12	11 %
15. 4.	0:47:28	0:03:07	7 %
16. 4.	0:44:32	0:06:58	16 %
17. 4.	0:44:56	0:03:43	8 %

Samotná četnost či stopáž příspěvků ještě zcela nevypovídá o míře pokrytí daného tématu. Proto jsme se rovněž zaměřili na pořadí příspěvků, žánrovou formu, případně jejich zařazení do headlinu relace.

Při průměrném počtu 33 příspěvků na jednu relaci byl příspěvek týkající se migrace zařazován nejčastěji jako šestá až desátá zpráva relace (Tab. 4). Pouze ve dvou z 21 dnů bylo téma migrační agendy tzv. otvírákem relace, jenž je tradičně považován za nejdůležitější zprávu dne². V obou případech se jednalo o téma iráckých křesťanů, kteří odjeli do Německa. Přestože více než polovina zpráv o migraci (56 %) byla umístěna do první desítky zpráv, nižší zájem relace o dané téma je ve srovnání s minule analyzovaným obdobím patrný. Zatímco v minule analyzovaném období byla v každém ze sledovaných dnů zpráva o migraci zařazena již v headlinu relace, nyní tomu bylo pouze v polovině případů (11x z 21 dnů). Ještě menší pokrytí v relaci pak měly příspěvky kategorizované jako navazující agenda, které sdružovaly zejména téma terorismu (viz níže).

Tab. 4: Pořadí analyzovaných příspěvků relace Události

pořadí příspěvků	migrační tematika		navazující agenda	
	počet	zastoupení	počet	zastoupení
1.	2	4 %	0	0 %
2.—5.	12	22 %	4	15 %
6.—10.	16	30 %	9	35 %
11.—15.	3	6 %	4	15 %

² Tento fakt byl potvrzen v roce 1987 Iyengarem a Kinderem (2010), kteří v řadě experimentálních výzkumů mediálních účinků televizních zpráv potvrdili, že zprávy, kterým je věnována největší pozornost, především těmito otvíráky, jsou zároveň diváky považovány za nejdůležitější veřejné problémy.

16.—20.	4	8 %	0	0 %
21. —25.	11	20 %	4	15 %
26.—30.	1	2 %	5	19 %
31.—35.	5	8 %	0	0 %
celkem příspěvků	54	100 %	26	100 %

Poslední proměnnou, kterou jsme sledovali v části týkající se základního přehledu příspěvků, byla jejich žánrová forma. Nejčastěji užívanou formou jak v případě příspěvků migrační tematiky, tak v případě navazující agendy byla reportáž. Příspěvky o migraci byly prezentovány prostřednictvím vícero různých žánrových forem oproti zprávám navazující agendy, s relativně vysokou četností prostřednictvím živého vstupu. V případě příspěvků navazující agendy měla čtené zastoupení krátká forma čtené zprávy, případně její modifikace – čtená zpráva se synchronem, tedy uvedením výpovědi osloveného respondenta. Celkem deset příspěvků o migraci z počtu 54 bylo krátkými upoutávkami propagujícími další části vysílání programu ČT1 či ČT24, jež se vztahovalo k námi sledovanému tématu.

Tab. 5: Žánrová forma analyzovaných příspěvků relace Události

pořadí příspěvků	migrační tematika		navazující agenda	
	počet	zastoupení	počet	zastoupení
čtená zpráva	5	9 %	8	31 %
čtená zpráva se synchronem	4	7 %	3	11 %
reportáž	20	37 %	13	50 %
reportáž s živým vstupem	3	5 %	0	0 %
upoutávka	10	19 %	0	0 %
živý vstup	10	19 %	2	8 %
živý vstup se synchronem	2	4 %	0	0 %
celkem příspěvků	54	100 %	26	100 %

Všechny sledované proměnné popisující základní charakteristiky analyzovaných příspěvků ukázaly, že migrační tematika nebyla tak jako v minule analyzovaném období prvořadým tématem relace Události. Faktem je, že analyzovaná období se od sebe diametrálně odlišují. Zatímco v prvně analyzované době, na přelomu srpna a září 2015, dění kolem tzv. migrační krize kulminovalo, na jaře roku 2016 byla situace o poznání klidnější. Počet příchozích migrantů klesal, řecko-makedonská hranice byla uzavřena, v dubnu se započala realizovat dohoda mezi Evropskou unií a Tureckem. V aktuálně sledovaném období se vyšší medializaci dostaly de facto tři tematické okruhy spojené s migrací, konkrétně tzv. kauza iráckých křesťanů, situace na uzavřené řecko-makedonské hranici a s tím související přesun migrantů z Řecka do Turecka a politické aspekty migrační krize. V rámci navazující agendy pak v relaci dominovalo téma boje proti terorismu, které do značné míry souviselo s tématem migrace, třebaže s ním nebylo explicitně kontextualizováno.

3.1.2 Tematická agenda analyzovaných příspěvků o migraci/migrantech

Přestože se tato analýza zabývá v podstatě homogenním tématem, na úrovni jednotlivých zpravodajských příspěvků bylo možné identifikovat několik subtémat týkajících se tématu hlavního, tedy migrace a migrantů.

Jednotlivá subtémata, respektive proměnné, jež je tvořily, současně naplňovaly i základní interpretační rámce o migraci a migrantech. Mediální rámce jsme krátce vysvětlili v úvodní části analýzy. Připomeňme, že rámce jsou jakýmsi vodítky pro diváky, říkající jim, jak daný obsah interpretovat, resp.

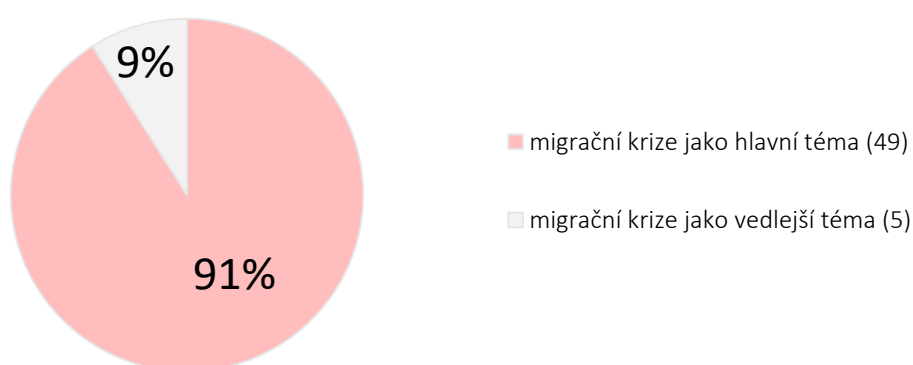
vedoucí je k preferovanému čtení významu. V analýze jsme se zaměřili na to, v jakých rámcích byli prezentováni migranti. Než ale přejdeme k popisu použitých interpretačních rámců, musíme nejdřív popsat hlavní tematické okruhy migrační agendy. Dříve než se k nim dostaneme, objasníme krátce metodiku analýzy.

Jak jsme popsali v úvodní části dokumentu, základní analytickou jednotkou byl příspěvek, který tematizoval migrační krizi. Příspěvek jsme vymezili jako stopu, která je oddělena zvukově i vizuálně od předcházejícího a následujícího příspěvku. Na úrovni jednotlivých příspěvků jsme pracovali ještě se specifitějším typem analytické jednotky – s výpovědí, přičemž jsme analyzovali každou pronesenou výpověď všech příspěvků migrační tematiky. Výpověď jsme operacionalizovali jako část zpravodajského příspěvku, ve které je hovořeno o nějakém subjektu, v souvislosti s určitým tématem, v nějakém kontextu, s určitým vyzněním, a tuto výpověď pronášela určitá osoba (tedy autor výpovědi, moderátor ČT, redaktor ČT, případně oslovené osoby jako zdroje zprávy). Kontext a vyznění výpovědi mohly nabývat čtyř hodnot – neutrální, negativní, pozitivní a ambivalentní. Zatímco kontext vypovídal o tom, v jakých souvislostech se o daném subjektu hovořilo, vyznění výpovědi o způsobu, v jakém o něm bylo vypovídáno pomocí různých vrstev výrazových prostředků. Změna kteréhokoli z těchto parametrů, tedy subjektu zprávy, tématu, kontextu, vyznění či autora výpovědi, signalizovala zápis výpovědi nové. Je třeba zdůraznit, že všechny sledované proměnné jednotlivých výpovědí (téma, kontext, vyznění) se vztahovaly vždy k subjektu, o kterém bylo hovořeno. U jednotlivých výpovědí jsme nadto sledovali, nehledě na hlavního aktéra, vyznění výpovědi směrem k migrantům. Toto vyznění pak mohlo být 1) neutrální, pokud se jednalo o neutrální zprostředkování faktických, věcných informací, 2) negativní, např. výpovědi popisující migranty v souvislosti s nebezpečím, násilím, terorismem, výpovědi vyjadřující antipatie k migrantům, výpovědi týkající se migrantů jako osob nevážících si poskytnuté pomoci, či informace zdůrazňující kvantitu migrantů, a nakonec 3) pozitivní, což byly výpovědi zdůrazňující lidský rozměr situace, vyjadřující sympatie k migrantům, pochopení jejich situace apod.

V části tematické analýzy jsme nejprve separovali příspěvky **migrační tematiky obecně** od příspěvků **navazující agendy**. Jelikož významnější jsou pro účel této analýzy samotné příspěvky migrační tematiky, nejprve se zaměříme na jejich analýzu, příspěvky navazující agendy popíšeme závěrem kapitoly věnované hlavní zpravodajské relaci.

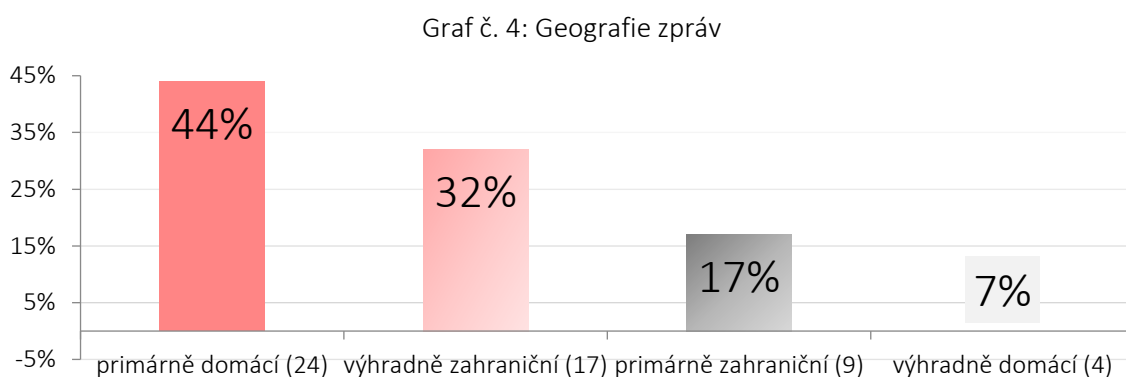
Jak jsme v předchozí kapitole uvedli, v relaci Události bylo ve sledovaném období odvysíláno celkem **54 příspěvků migrační tematiky**. V rámci analýzy jsme tyto příspěvky kategorizovali na ty, ve kterých bylo téma migrace dominantním tématem příspěvků, a na ty, kde nikoli. Jak ukazuje graf č. 3, v drtivé většině analyzovaných příspěvků byla migrace hlavním tématem.

Graf č. 3: Podíl příspěvků tematizujících migraci/migranty jako hlavní a vedlejší téma

Dále jsme příspěvky kategorizovali dle toho, zda **informovaly o domácí či zahraniční agendě**. Takto jsme příspěvky rozdělili do čtyř kategorií.

Jak ukazuje graf č. 4, největší počet příspěvků spadal do kategorie **primárně domácích**. Jednalo se o zprávy, které sice obsahovaly odkazy na zahraničí, ale samotný příspěvek, resp. jeho převažující část, se týkala primárně České republiky, jejich politických reprezentantů či občanů. Příspěvky této kategorie převážně informovaly o tzv. kauze iráckých křesťanů, případně o postoji české politické reprezentace k tzv. povinným kvótám.

Druhou nejpočetnější skupinou příspěvků byly příspěvky kategorie **výhradně zahraničních zpráv**. V těchto příspěvcích se naopak nevyskytovala jediná reference k České republice. V této kategorii příspěvků dominovaly informace o migraci a migrantech v Evropě, konkrétně na řecko-makedonské hranici, v souvislosti se započatými deportacemi migrantů z Řecka do Turecka dle dohody Evropské unie s Tureckem.

Naproti tomu příspěvky kategorie **výhradně domácích zpráv**, tedy ty, které informovaly výlučně o České republice, byly ve sledovaném období vysílány ojediněle (7 %). Dva příspěvky informovaly o plánovaném uzavření detenčního tábora v Drahonicích, jeden příspěvek zpravoval o cvičení české armády mající ověřit připravenost na případnou „migrační vlnu“, poslední příspěvek této kategorie reflektoval obžalobu Martina Konvičky za údajné podněcování k nenávisti vůči osobám muslimského vyznání.

Nevelký počet příspěvků spadal do kategorie **primárně zahraničních zpráv** (celkem 9 příspěvků). Hlavním tématem většiny těchto zpráv bylo politické řešení migrační situace na úrovni Evropské unie, které se dotýkalo i České republiky. V těchto příspěvcích byla migrace prezentována jako záležitost čistě politická.

Z hlediska mediálních rutin není divu, že v relaci převládaly zprávy primárně domácí nad zahraničními, přestože bezpochyby se tzv. migrační krize odehrává spíše za hranicemi České republiky. O zařazení události do relace mnohdy rozhoduje tzv. zpravodajská hodnota blízkosti zprávy, tedy to, kde k události došlo. Do relace patří jak domácí, tak zahraniční zprávy, avšak události odehrávající se blízko jsou při rovnosti ostatních parametrů teoreticky zpravodajsky hodnotnější než ty, které se odehrávají daleko.

Nyní již přejděme ke konkrétním tématům analyzovaných příspěvků.

Na úrovni 54 příspěvků o migraci jsme identifikovali celkem **deset tematických okruhů** (Tab. 6). Zde připomeňme, že jsme analyzovali jak každou výpověď jednotlivých příspěvků, tak dané příspěvky ve svém celku. Toto rozdělení je důležité pro pochopení toho, jakým způsobem jsme určovali hlavní a vedlejší témata příspěvků. Témata jsme identifikovali nejprve na úrovni jednotlivých výpovědí. Ke každé výpovědi jsme přiřazovali jedno z témat uvedených v tabulce 6. Jelikož se ale jednalo spíše o obecné tematické okruhy, jež v sobě zahrnovaly různá subtémata, na úrovni výpovědi jsme nadto analyzovali i témata konkrétní. To nám nakonec umožnilo analyzovat každý příspěvek detailněji. Na základě počtu

výpovědí těch kterých témat jsme potom stanovovali jedno hlavní téma celého příspěvku, a dále vedlejší témata, kterých bylo tolik, kolik se jich objevilo v jednotlivých výpovědích.

Jak ukazuje Tab. 6, relace ve sledovaném období informovala zejména o třech událostech. Nutno dodat, že všechny tři byly velmi aktuální a společensky významné, a tedy žádným způsobem nezpochybňujeme jejich relevanci. Nejčastějším hlavním tématem analyzovaných příspěvků bylo téma spadající do tematického okruhu, který jsme nazvali „**migrace/migranti v ČR**“, jenž byl tvořen převážně zprávami o tzv. kauze iráckých křesťanů, která v dané době vzbudila velký zájem českých médií. Druhý nejčastější tematický okruh nazvaný „**migrace/migranti v Evropě**“ byl tvořen příspěvky informujícími převážně o situaci na řecko-makedonské hranici, v zařízení pro migranty u města Idomeni, případně o průběhu deportace migrantů z Řecka do Turecka podle dohody Evropské unie s Tureckem. Třetím typem příspěvků byly příspěvky zaměřující se na **politické aspekty migrace**. Přičemž hlavním podtématem tohoto okruhu byly tzv. povinné kvóty na přerozdělování migrantů.

Tab. 6: Četnost hlavních a vedlejších témat příspěvků o migraci

dominantní tematické okruhy	JAKO HLAVNÍ TÉMA		JAKO VEDLEJŠÍ TÉMATA		CELKEM	
	počet příspěvků	podíl na celku ³	počet příspěvků	podíl na celku ⁴	počet příspěvků	podíl na celku ⁵
migrace/migranti v ČR	21	39 %	4	7 %	25	46 %
migrace/migranti v Evropě	14	26 %	2	4 %	16	30 %
politické jednání/postoje/návrhy řešení	13	24 %	13	24 %	26	48 %
postoje veřejnosti	5	9 %	2	4 %	7	13 %
popis počtu/cesty/strategie migrantů	1	2 %	8	15 %	9	17 %
pomoc migrantům	0	0 %	3	6 %	3	6 %
migranti jako lidé s osobním příběhem	0	0 %	3	6 %	3	6 %
migranti jako oběti	0	0 %	3	6 %	3	6 %
převaděčství	0	0 %	2	4 %	2	4 %
terorismus	0	0 %	1	2 %	1	2 %

Při pohledu na Tab. 6 lze konstatovat, že v aktuálně analyzovaném období se spektrum medializovaných témat spojených s migrací a migranty výrazně zúžilo. Ostatní tematické kategorie, na které ukazuje tabulka 6, byly povětšinou pouze vedlejšími tématy příspěvků, jejichž hlavní téma bylo jedno z výše představených. Žádný z příspěvků se jako hlavnímu tématu nevěnoval příčinám migrace. Oproti minulému období se tomuto tématu dostalo v hlavní zpravodajské relaci nulové publicity. Z pohledu konceptu nastolování agendy se zpravodajská média neřídí závažností těch kterých událostí, ale tím, zda je daná událost mediálně atraktivní, tzv. zprávoctvorná. Ať už případ migrantů z Iráku, kteří se rozhodli opustit Českou republiku, přesun migrantů z Řecka do Turecka doprovázený demonstracemi migrantů, tak i téma tzv. povinných kvót, proti kterým se vymezovala a vymezuje česká politická reprezentace, tento předpoklad splňují, vyšší medializace tak není v tomto kontextu překvapivá.

³ Počítáno z celku 54 příspěvků.

⁴ Počítáno z celku 54 příspěvků.

⁵ Počítáno z celku 54 příspěvků.

Nyní se zaměříme na detailní analýzu jednotlivých tematických okruhů, jejich subtémat, subjektů, o kterých bylo hovořeno, a mluvčích, kteří dostali prostor se k tématu vyjádřit. V rámci každého tematického okruhu rovněž naznačíme, jaký rámec byl v relaci užít k vytváření celkového obrazu migrantů.

1. MIGRACE/MIGRANTI V ČR

Příspěvky, jejichž hlavním tématem byla migrace či migranti na území České republiky, byly v celku všech příspěvků nejčastějšími. Téma „migrace/migranti v ČR“ bylo hlavním tématem celkem **21 příspěvků** (39 %). Krom toho se jako vedlejší téma objevilo v dalších **4 příspěvcích** (7 %). Celkem tak bylo tématem **25 příspěvků** (46 %), které byly v rámci sledovaného období vysílány zejména **v prvním sledovaném týdnu** (52 %), v dalších dvou týdnech zájem o dané téma upadal (28 % příspěvků ve druhém týdnu, 20 % příspěvků ve třetím týdnu).

Dominantním a téměř výlučným subtématem této tematické kategorie byla tzv. kauza iráckých křesťanů (71 %), resp. jedinců, kteří byli do České republiky přesídleni z Iráku prostřednictvím programu Nadačního fondu Generace 21, přičemž několik z nich se v námi sledovaném období rozhodlo Českou republiku opustit⁶.

První příspěvek týkající se kauzy byl odvysílán dne **31. 3.** a krátce informoval o tom, že „*Osmičlenná rodina uprchlíků z Iráku, ubytovaná teď v Brně, se chce vrátit do vlasti. A další křesťané to zřejmě zvažují.*“⁷. Následující den, **1. 4.**, byla odvysílána zpráva informující o pozastavení projektu ministrem vnitra z důvodu žádosti dvou skupin migrantů o stažení azylového řízení (jedna skupina mířila zpět do Iráku, o druhé se spekulovalo v souvislosti s možným odjezdem do Německa). Dne **2. 4.** bylo prostřednictvím jednoho příspěvku informováno o odjezdu jedné ze skupin do Německa a jejich následovném zadržení německou policií na hranici. Dne **3. 4.** byly k tématu odvysílány celkem 3 příspěvky. První dva informovaly o tom, že migranti, kteří opustili Česko, jsou stále v Německu. Zdůrazňováno přitom bylo, že pokud budou vydáni zpět do Česka, čeká je převoz do některého z detenčních zařízení a hrozí jim i deportace zpět do Iráku. Třetí příspěvek reflektoval kontext projektu přesídlení migrantů zajišťovaného Nadačním fondem Generace 21. Dne **4. 4.** odvysílala relace dva příspěvky, které informovaly o tom, že migranti stále zůstávají v Německu. Avšak hned den nato, **5. 4.**, bylo v krátké zprávě sdělováno, že Německo chce vrátit migranty zpět do České republiky. Dne **6. 4.** relace rekapitulovala kauzu v souvislosti s odmítavým postojem české vlády k tzv. povinným kvótám. Následující den, **7. 4.**, bylo sdělováno, že vláda pozastavila projekt přesídlování iráckých uprchlíků organizovaný Nadačním fondem. Dne **13. 4.** byla odvysílána zpráva sdělující, že další skupina migrantů zvažuje odchod z Česka. Den nato, **14. 4.**, pak bylo oznamováno, že tato skupina „*míří údajně na západ*“. Poslední příspěvek tohoto tématu byl odvysílán dne **15. 4.** a informoval o tom, že skupina, která se předcházející den pokusila odjet do Německa, požádala v Česku opět o azyl.

⁶ Dne 2. dubna 2016 skupina 25ti křesťanských uprchlíků z Iráku odjela do Německa a vzápětí je po překročení hranic zadržela německá policie. Dne 7. dubna 2016 z ČR odcestovala skupina osmi iráckých křesťanů, která dosud pobývala v Brně, zpátky do Iráku. Dne 14. dubna 2016 požádala další skupina 16ti Iráčanů ubytovaných v Brně o vydání cestovních pasů, i tato skupina chtěla zamířit do Německa. Dne 7. dubna 2016 v reakci na předchozí události česká vláda zrušila projekt Nadačního fondu Generace 21 na přesídlení 153 iráckých křesťanů z Iráku a Libanonu do ČR.

⁷ Události, 31. 3., Iráčtí uprchlíci se chtějí vrátit domů.

Relace tak ve sledovaném období přinášela aktuální informace o vývoji situace, přičemž tyto informace byly povětšinou čistě neutrálního zpravodajského charakteru. Jednalo se obvykle o příspěvky, které reflektovaly aktuální postup českých či německých úřadů nebo policie.

Hlavními a nejfrekventovanějšími zdroji informací v celé kauze byli politici (37 %), zástupci Nadačního fondu Generace 21 (19 %) a příslušníci české policie (15 %). Pouze ve čtvrtině příspěvků byl dán prostor také samotným aktérům kauzy, kterými byli Iráčané. To mělo za následek, že popisované události byly ve většině příspěvků prezentovány optikou vybraných českých politiků, případně české policie, z menší části pak zástupců Nadačního fondu Generace 21, a pouze ojediněle samotnými Iráčany.

Z politických představitelů se redakce odvolávala zejména na vyjádření ministra vnitra Milana Chovance /ČSSD/, který v dané věci zastával, vyjma neutrálních vyjádření o stavu a vývoji případu, negativní postoje jak směrem k migrantům, tak směrem k nejasnému a zdlouhavému postupu německé strany, a koneckonců i k tzv. povinným kvótám, které byly v mediálním prostoru s kauzou usouvztažňovány.

„Podle ministra Chovance takový postup Němců popírá samotný systém povinných kvót na rozdělování uprchlíků mezi unijní země.“⁸

Podle ministra Chovance odchody ukazují, že kvóty na přerozdělování migrantů nefungují.“⁹

„Nezdar projektu Generace 21 podle části vládních i opozičních politiků dokazuje jedno, a to, že uprchlické kvóty nefungují.“¹⁰

Milan Chovanec, ministr vnitra /ČSSD/: *„My je za každou cenu zpátky nechceme, ale jednoznačně říkáme, že by Němci měli být srozumitelní. A já zatím tu srozumitelnost nevidím.“¹¹*

Negativní postoje ministra vnitra nebyly jediné, které se v souvislosti s kauzou v relaci objevovaly. Negativita byla patrná i z výroků premiéra Bohuslava Sobotky /ČSSD/ či ministra financí Andreje Babiše /ANO/.

Bohuslav Sobotka, premiér /ČSSD/: *„Tady se ukázalo, že prostě tyto, tyto projekty velmi často nefungují, že jsou skutečně ovlivněny celou řadou faktorů. A myslím, že se ukazuje, že systém kvót nemůže ve skutečnosti fungovat.“*

Andrej Babiš, vicepremiér, předseda hnutí /ANO/: *„Jestli to byl způsob, jak se dostat do Evropy bez toho, aby platili pašerákům, to nevím, ale já, určitě my jsme to odsouhlasili jako vláda v dobrý víře, že to bude fungovat, a bohužel to nefunguje.“¹²*

Na druhou stranu, z úst zástupců KDU-ČSL, konkrétně ministra kultury Daniela Hermana a předsedy strany Pavla Bělobrádka, byla slyšet i pozitivně laděná sdělení.

Daniel Herman, ministr kultury /KDU-ČSL/: *„... na tyto lidi, kteří jsou i v určitém nebezpečí, dopadá samozřejmě to rozhodnutí jejich krajanů ne úplně pozitivní formou. A to je právě ten problém, že se trošinku jakoby generalizuje ten pohled.“¹³*

⁸ Události, 4. 4., Křesťanští uprchlíci zůstanou v Německu.

⁹ Události, 6. 4., Osud křesťanských uprchlíků.

¹⁰ Události, 7. 4., Řešení migrační krize.

¹¹ Události, 4. 4., Křesťanští uprchlíci zůstanou v Německu - pokračování.

¹² Události, 7. 4., Konec přesídlování iráckých uprchlíků.

¹³ Události, 7. 4., Konec přesídlování iráckých uprchlíků – pokračování.

Pavel Bělobrádek, vicepremiér, předseda strany /KDU-ČSL/: „*Ministr vnitra nás ubezpečil, že i bez asistence Nadačního fondu Generace 21 bude s těmi vytipovanými, kteří jsou vlastně prověřeni i bezpečnostními složkami, dále jednáno o jejich eventuálním přesídlení.*“¹⁴

Analýza tak nezaznamenala tendence poskytovat jednostranný prostor vyjádřením politiků klonících se v této věci k jednomu názorovému pohledu. Z celku všech příspěvků referujících o dané kauze lze nadto konstatovat, že většina vyjádření mluvčích, kteří dostali v relaci prostor, byla čistě neutrálního charakteru, obsahující pouze nehodnotící fakta.

Vládní pozastavení projektu přesídlování iráckých křesťanů do České republiky bylo v relaci prezentováno jako racionální důsledek celé kauzy, přičemž jeho legitimitu nerozporovaly v relaci žádné skupiny. Legitimita a správnost pozastavení stvrzoval v jednom vyjádření i mluvčí Nadačního fondu Generace 21.

Martin Frýdl, mluvčí Nadačního fondu Generace 21: „*Plně souhlasíme s ministerstvem a s českou vládou, že je čas to pozastavit a znovu se na to v klidu podívat.*“¹⁵

Právě Nadační fond Generace 21 byl nejčastěji explicitně prezentován jako „viník“ neúspěšné integrace daných lidí.

„*Samozřejmě se nabízejí otázky, jak nadace i úřady do projektu lidi vybíraly.*“¹⁶

Daniel HERMAN, ministr kultury /KDU-ČSL/: „*...rozhodně tam byla celá řada chybných kroků, amatérismu ze strany organizátorů.*“¹⁷

Možná pochybení ze strany státu nebyly nikterak tematizovány, naopak v rámci jednoho příspěvku byla zdůrazněna poskytnutá pomoc ze strany státu. („*Státní úředníci projektu pomáhali, policisti dělali bezpečnostní prověrky...*“¹⁸).

Přestože redaktoři příspěvků neprezentovali odchod iráckých křesťanů z České republiky jako obecné selhání integračního procesu, opakovaná medializace dalších případů Iráčanů, kteří se rozhodli opustit Českou republiku, implicitně na selhání integračního procesu poukazovala.

„*Pětadvacet Iráčanů, kteří do Česka přišli v rámci projektu Nadačního fondu Generace 21, nejsou jediní, kteří chtějí pryč. Už zítra odcestuje dalších osm, ovšem rovnou do Iráku a legálně.*“¹⁹

„*Další křesťanští uprchlíci, kteří před dvěma měsíci přesídlili z Iráku do Brna, zvažují podle informací České televize návrat do vlasti.*“²⁰

Ve zpravodajství se vyskytly i výpovědi stavící se na stranu Generace 21, zároveň ukazující na migranty jako ty, kteří nesou odpovědnost za vzniklou situaci.

„*... podle všeho jednali na vlastní pěst. Ještě dnes ráno neměli pracovníci nadace Generace 21 tušení, že chtějí odpoledne odjet.*“²¹

¹⁴ Události, 7. 4., Konec přesídlování iráckých uprchlíků.

¹⁵ Události, 3. 4., Křesťanští uprchlíci z Iráku (Téma dne 3).

¹⁶ Události, 3. 4., Křesťanští uprchlíci z Iráku (Téma dne 3).

¹⁷ Události, 7. 4., Konec přesídlování iráckých uprchlíků - pokračování.

¹⁸ Události, 3. 4., Křesťanští uprchlíci z Iráku (Téma dne 3).

¹⁹ Události, 6. 4., Osud křesťanských uprchlíků.

²⁰ Události, 13. 4., Budoucnost iráckých uprchlíků v Brně.

²¹ Události, 2. 4., Iráčtí uprchlíci míří z Česka do Německa.

Tento narativ byl koneckonců podporován i relativně nízkou medializací důvodů a motivací odcházejících migrantů, které byly prezentovány v pouhé čtvrtině příspěvků (27 %). Nejčastěji uváděným důvodem byl pak stesk migrantů po rodině či rodné zemi, přičemž se nestalo, že by byl tento důvod ze strany redakce jakkoli relativizován:

„Důvod je jediný, prarodičům se prý zoufale stýská a chtějí umřít v rodné zemi. Vzhledem k silným rodinným vazbám s nimi chce odjet celá rodina.“²²

„Starší manželský pár, jejich dvě dcery s rodinami chtějí zpátky do země, odkud přišli, tedy do Iráku. Hlavně za svými příbuznými. Zamířili by do klidnější části státu, která by pro ně neměla být tak nebezpečná a vzdali se proto azylu.“²³

„Je to prostě jejich vlast a stýská se jim a starý pán říká, že chce umřít doma.“²⁴ (Miroslav Makovička, člen týmu koordinátorů v Brně)

„...ti brněnští byli první, kteří avizovali, že se chtějí vrátit kvůli stesku po příbuzných, jak říkali.“²⁵

Důvody byly tematizovány nejen redaktory příspěvků, ojedinele i z úst samotných Iráčanů:

Sabih Jono: *„Na prvním místě je to rodina. Já jsem je opustil poprvé v životě. V mém věku je to těžké. Jsem dost starý a zjistil jsem, že se od nich nedokážu odloučit. Žít tady v cizině je pro mě těžké.“*

Milad Sakat: *„Celá moje rodina je tam (v Iráku). Je spojená s vlastní a neopustí ji. Ať se snažím, jak se snažím. Neopustí ji.“²⁶*

Seba: *„Modlím se k Ježíši, aby v naší zemi byl mír. Mám to tady ráda. Česká republika je pěkná, máte mír, krásné lidi. Ale víte, chybí mi můj domov, moji lidé.“²⁷*

Primární prezentace odchodu iráckých křesťanů optikou českých politiků, současně s poskytováním malého prostoru samotným iráckým rodinám, potažmo důvodům, které je vedly k rozhodnutí Česko opustit, měly za následek rámování této kauzy v mantinelech nepochopení daných lidí. Jinými slovy, důvody a motivace Iráčanů byly v relaci v daném období přehlušeny vyjádřeními mluvčích, kteří vyjadřovali nepochopení s rozhodnutím jedinců. Nepochopení bylo přítomné zejména v některých sděleních mluvčích, kterým redaktori poskytli prostor k vyjádření, ojedinele i samotných redaktorů relace:

Milan Chovanec, ministr vnitra /ČSSD/: *„Požádal jsem policii, aby použila všech zákonných prostředků, aby tito lidé, již zneužili dobrou vůli České republiky a jejich občanů, byli vráceni do Iráku.“²⁸*

„Domů se vrátit nechtějí, jejich novým domovem má být Německo nebo Švédsko. Přitom v Jihlavě už pro ně měli nabídky práce i byty přímo v centru.“²⁹

„Česko jim nabídlo pomoc, o víkendu ale odjeli do Německa.“³⁰

²² Události, 31. 3., Iráčtí uprchlíci se chtějí vrátit domů.

²³ Události, 1. 4., Pozastavené přesídlování iráckých uprchlíků.

²⁴ Události, 1. 4., Pozastavené přesídlování iráckých uprchlíků.

²⁵ Události, 2. 4., Iráčtí uprchlíci míří z Česka do Německa.

²⁶ Události, 2. 4., Iráčtí uprchlíci míří z Česka do Německa.

²⁷ Události, 7. 4., Konec přesídlování iráckých uprchlíků.

²⁸ Události, 3. 4., Křesťanští uprchlíci z Iráku (Téma dne 1).

²⁹ Události, 2. 4., Iráčtí uprchlíci míří z Česka do Německa.

³⁰ Události, 6. 4., Osud křesťanských uprchlíků.

Nepochopení, lítost i distanc od rozhodnutí daných osob vyjadřovali v příspěvcích i krajané odejitých Iráčanů, kteří byli rovněž přesídleni do České republiky Nadačním fondem Generace 21:

„Jsou zaskočení a distancují se od takového rozhodnutí svých spoluobčanů z Iráku. ... Sami znají desítky, ne-li stovky rodin z Iráku, které by daly cokoliv za to, aby mohly žít tady.“³¹

„Oni jsou překvapeni tím jejich postupem, jsou tím zaskočení, řekla bych, že i zklamáni. Jsou smutní z toho, že už další Iráčané do České republiky nebudou moct přicestovat, že to budou mít komplikovanější a i oni mají obavy, aby celá ta situace nezkomplikovala jejich pobyt v České republice.“³²

Informace o Iráčanech zůstávajících v České republice pak byly prezentovány v duchu „zdárné integrace“. Prostřednictvím takovýchto informací se relace patrně snažila vyvážit spíše negativní obraz iráckých křesťanů. Lze jen spekulovat o tom, jestli by tito lidé překročili práh mediální pozornosti, nebýt odchodu druhých.

„Těšili se do bytů, zatím ale zůstanou pohromadě v dalším středisku.“³³

„O 200 kilometrů dál na Ostravsku opačná situace. Byty pro 19 uprchlíků chybí, lidé se stěhují z jednoho zařízení do druhého. Přesto zůstávají a plánují budoucnost v Česku.“³⁴

„Většina (v ČR) zůstává. O případném odchodu v tuto chvíli nemluví.“³⁵

„Padesátka zbylých Iráčanů, které do Česka Nadační fond Generace 21 přivezl, se k odjezdu nechystá.“³⁶

Současně s prezentací zdárné integrace těchto lidí byla prezentována rovněž jejich vděčnost, kterou vyjadřovali směrem k České republice. Nutno dodat, že vděčnost těchto lidí byla prezentována opakovaně v kontextu těch, kteří odešli, což na druhou stranu upevňovalo rámec nepochopení jejich odchodu.

„Oni jsou hodně chápaví a děkují a vděční jsou, takže si myslím, že ty reakce jsou velmi dobré.“³⁷

„Jsou ale hodně vděční za to, že tu můžou být a že si najdou práci a chtějí tady v České republice určitě zůstat.“³⁸

Ostatní příspěvky tématu „migrace/migranti v ČR“, které tedy primárně netematizovaly odchod Iráčanů z Česka, informovaly o průběhu integrace ostatních migrantů přemístěných z Iráku zůstávajících v České republice (3 příspěvky), plánovaném zrušení zařízení pro migranty v Drahonicích (2 příspěvky) a o cvičení české armády mající prověřit její „přípravenost na případnou migrační vlnu“ (1 příspěvek).

Dva příspěvky³⁹, odvysílané dne 29. 3., informovaly o tom, že provoz zařízení pro migranty, které toho roku vzniklo v areálu vězeňské služby v Drahonicích, bude do konce roku ukončen, resp. objekt bude možná sloužit jako věznice. V tomto kontextu byly prvně prezentovány postoje místních obyvatel k danému objektu, resp. k migrantům či cizincům v něm umístěných. Hovořeno bylo o strachu obyvatel, ačkoli strach nebyl nikterak konkretizován (Věra Hornová, Drahonic: „Měli jsme z toho teda větší strach, protože člověk neví, že jo, co, ale tady je klid, tady je vlastně ticho.“). Dále bylo informováno o tom, že migranti umístění nyní v Drahonicích budou přemístěni do zařízení pro uprchlíky ve Vyšních Lhotách

³¹ Události, 3. 4., Křesťanští uprchlíci z Iráku (Téma dne 3).

³² Události, 11. 4., Budoucnost iráckých uprchlíků v Soběšicích.

³³ Události, 30. 3., Stěhování iráckých uprchlíků.

³⁴ Události, 1. 4., Pozastavené přesídlování iráckých uprchlíků.

³⁵ Události, 2. 4., Iráčtí uprchlíci míří z Česka do Německa.

³⁶ Události, 6. 4., Osud křesťanských uprchlíků.

³⁷ Události, 30. 3., Stěhování iráckých uprchlíků.

³⁸ Události, 3. 4., Křesťanští uprchlíci z Iráku (Téma dne 3).

³⁹ Jednalo se o upoutávku a reportáž.

nebo Bělé pod Bezdězem. Koncem reportáže redaktorka informovala o možnostech dalšího využití areálu. Za zmínku stojí, že ačkoli bylo hovořeno o rušení zařízení pro uprchlíky, nebylo explicitně informováno o tom, z jakých důvodů se tak stane, i když z jiných zdrojů bylo patrné, že příčinou je nedostatečné zaplnění areálu, resp. nízký počet uprchlíků na území Česka.

Dne 30. 3. byla odvysílána reportáž, jejíž hlavním tématem byly komplikace s bydlením skupiny Iráčanů přebývajících ve Smilovicích na Frýdecko-Místecku. Jednalo se tedy o reportáž, která se zabývala primárně integrací daných migrantů v České republice, resp. problémy pracovníků Slezské diakonie se sháněním nového bydlení pro tyto lidi. Nutno dodat, že prezentované problémy s bydlením překročily práh redakční pozornosti, ačkoli se „odehrály“ před tím, než Českou republiku začali opouštět někteří z migrantů.

Další příspěvek tématu „migrace/migranti v ČR“ byl odvysílán dne 2. 4., přičemž sumarizoval situaci s migranty na českém území. Informováno bylo převážně o (nízkém) počtu migrantů v zařízeních pro ně určených. Okrajově bylo prezentováno i téma tzv. uprchlických kvót („*Ministerstvo vnitra zatím nepočítá ani s přijetím uprchlíků podle povinných kvót.*“⁴⁰).

Dne 3. 4. byla do relace zařazena krátká čtená zpráva s vyjádřením ministra obrany Martina Stropnického o tom, že česká armáda si příští týden vyzkouší připravenost na případnou migrační vlnu.

Poslední příspěvek kategorie „migrace/migranti v ČR“ byl odvysílán dne 11. 4., přičemž informoval o tom, že skupina křesťanských Iráčanů přebývajících ve Smilovicích na Frýdecko-Místecku by se mohla v nejbližších dnech přestěhovat do nových bytů, které pro ně zajišťují pracovníci Slezské diakonie. Právě v tomto příspěvku byl prezentován i negativní postoj této skupiny k jejich krajanům, kteří se rozhodli odejít do Německa.

Závěrem analýzy tohoto tematického okruhu dodejme, že ve většině popisovaných příspěvků byli migranti prezentováni jako pasivní objekt. Pouze v jediném příspěvku byl konkrétněji prezentován i „příběh“ jedné z žen, která se rozhodla vrátit zpět do Iráku, spolu s důvody, které ji k odchodu vedly.

„Učitelka biologie a dvojnásobná matka Seba přijela s manželem, dětmi, rodiči a sestrou do Česka v polovině února. Rodina z Mosulu tu chtěla začít nový bezpečný život.“⁴¹

Seba: *„Modlím se k Ježíši, aby v naší zemi byl mír. Mám to tady ráda. Česká republika je pěkná, máte mír, krásné lidi. Ale víte, chybí mi můj domov, moji lidé.“⁴²*

2. MIGRACE/MIGRANTI V EVROPĚ

Druhým dominantním tematickým okruhem příspěvků byl okruh, který jsme nazvali „migrace/migranti v Evropě“, ačkoli výstižnějším názvem by byla patrně **situace na řecko-makedonských hranicích** v provizorním zařízení pro migranty u města Idomeni, popřípadě situace v Turecku. O aktuálním stavu v těchto místech Evropy totiž pojednávala většina příspěvků tohoto tematického okruhu (12 příspěvků z 13). Pouze jediný příspěvek reflektoval i situaci v jiné evropské zemi, konkrétně v Německu, a to v souvislosti s nově schválenou novelou zákona mající podpořit integraci migrantů. Migrační dění odehrávající se mimo Evropu nepřekročilo v daném období práh redakční pozornosti, přestože např. o situaci v Sýrii hovořeno bylo – ne však v souvislosti s migrační situací (viz navazující agenda).

⁴⁰ Události, 2. 4., Kolik je v Česku uprchlíků.

⁴¹ Události, 7. 4., Konec přesídlování iráckých uprchlíků.

⁴² Události, 7. 4., Konec přesídlování iráckých uprchlíků.

Aktuální situace v Evropě, resp. tedy v Makedonii, Řecku, Turecku nebo Německu, byla **hlavním tématem 14 příspěvků** (26 %), ve **dvou příspěvcích** pak tématem **vedlejším** (4 %). Největší počet příspěvků (54 %) tohoto tematického okruhu byl odvysílán ve druhém sledovaném týdnu, kdy se relace zajímala o události, které provázely první deportace migrantů z Řecka (příp. z řecko-makedonské hranice) do Turecka dle dohody Evropské unie s Tureckem. K úvodnímu přehledu dodejme, že většina zpravodajských příspěvků této kategorie vznikla na základě informací z interních zdrojů České televize, tzn. jejich zpravodajů a redaktorů pracujících na daných místech.

Námětem většiny příspěvků tohoto tematického okruhu (77 %) bylo dění související s deportací migrantů z Řecka do Turecka. Na straně jedné zpravodajství reflektovalo především napětí a nepokoje migrantů provázející deportaci (54 %), na straně druhé pak administrativní procedury zvládnání deportace a ne/připravenost řecké a turecké strany.

Situace na řecko-makedonských hranicích byla charakterizována jako napjatá, prezentovanou příčinou napětí pak byli migranti umístění v provizorních řeckých táborech. Napětí, nepokoje či demonstrace migrantů byly opakovaným hlavním motivem příspěvků, přičemž nejčastěji byly redaktory vysvětlovány jejich frustrací z uzavřených hranic a plánované deportace do Turecka.

„Tady samozřejmě panuje velké napětí a nervozita, protože běženci nechtějí se vracet do Turecka. Mají, mají pocit, že mají v Evropě už rodiny a nechtějí se samozřejmě vrátit do Turecka, chtějí se s nimi setkat...“⁴³

„Víc než sto migrantů v něm se bojí deportace do Turecka.“⁴⁴

V několika příspěvcích byly nepokoje migrantů vysvětleny i špatnými životními podmínkami v přeplněných táborech a de facto nezávládnutou administrativní organizací ze strany Řecka. V těchto případech pak byla akcentována i humanitární rovina migrace.

„Na řeckém území jich teď uvázlo 53 tisíc. Žijí ve stále horších podmínkách.“⁴⁵

Žádosti v přeplněném táboře, ze kterého se stalo uzavřené detenční zařízení, vyřizuje pět set úředníků.“⁴⁶

„Přímo v jeho srdci se poprala skupina migrantů. 5 pobodaných a zbitých Syřanů odvezla záchranka. ... Podobné střety jsou v řeckých hotspotech čím dál častější. Tábory jsou přeplněné, kapacitu překračují až dvojnásobně.“⁴⁷

„Na řecký přístup poukazují i humanitární organizace. Těm vadí, že Atény uprchlíky dlouhodobě nechávají žít na místě, kde je pro všechny jen sto osmdesát toalet a sedmdesát sprch.“⁴⁸

V jednom příspěvku byli jako příčina frustrací migrantů označeni i šifitelé fám o otevírání hranic a alternativních trasách, jimiž měli být blíže nepojmenovaní aktivisté.

„Chaos ještě přživují lživé informace o alternativních trasách a otevřených hranicích, které v provizorním táboře šíří nejen aktivisté, ale údajně i někteří novináři. Zoufalí lidé fámám věří a vidí v nich falešnou šanci.“⁴⁹

⁴³ Události, 3. 4. Vracení ilegálních migrantů do Turecka.

⁴⁴ Události, 5. 4., Zavírání nelegálních táborů.

⁴⁵ Události, 1. 4., Vracení uprchlíků z Řecka.

⁴⁶ Události, 4. 4., Deportace uprchlíků z Řecka do Turecka.

⁴⁷ Události, 1. 4., Vracení uprchlíků z Řecka.

⁴⁸ Události, 11. 4., Napětí na řecko-makedonské hranici.

⁴⁹ Události, 29. 3., Napětí na řecko-makedonské hranici.

V jednom příspěvku, odvysílaném dne 29. 3., byli migranti v souvislosti s demonstracemi proti uzavřeným hraničním prezentováni jako lidí nevážící si nabízené pomoci:

„Místo vstřícnosti další potyčky s řeckou policií. Vlaky přes hranici s Makedonií nejezdí už několik týdnů. Ráno ale stoupla naděje, že migranti blokádu aspoň dočasně přeruší.“⁵⁰

Takováto optika prezentace migrantů však byla zcela výjimečná. Naopak dva příspěvky byly vystaveny optikou migrantů. První z nich informoval o jejich bezvýchodné situaci v jednom z táborů na ostrově Lesbos. Hlavním rámcem příspěvku pak byl strach migrantů z deportace do Turecka, přestože ten nebyl nikterak racionálně odůvodněn, v důsledku čehož mohly zůstat obavy migrantů z deportace nepochopeny.

„Víc než sto migrantů v něm se bojí deportace do Turecka ... Obava z toho, co bude další den nebo i třeba další hodinu, je tu všudypřítomná. Tihle lidé se snaží vymyslet, co mohou. Moc možností ale nemají.“⁵¹

„Kamery se nebojí. Naopak, vidí v ní poslední šanci. Dál nemohou, azyl tady nedostanou, zpět nechtějí.“⁵²

Stejně tak druhý příspěvek vystavený optikou migrantů akcentoval zoufalou situaci v táboře u města Idomeni. Migranti byli prezentováni jako „zoufalí lidé bez prostředků stále věřící, že se hranice brzy opět otevře, a proto z provizorního tábora v Idomeni odmítají odejít.“⁵³

Vůbec nejčastěji ale byla situace na řecko-makedonském pomezí prezentována optikou států zajišťujících organizaci migrace, ať Řecka nebo Turecka. Migranti byli v nemalém počtu příspěvků prezentováni jako pouhý objekt migrační politiky, resp. administrativní problém a zátěž. Ve větší míře tak byly prezentovány problémy, které země s migranty mají, než problémy samotných migrantů.

Stejně jako v minule analyzovaném období se zde vyskytl akcent na masový charakter migrace. Informace o počtu příchozích migrantů do Evropy však nebyly, vyjma jedné zprávy, hlavním tématem příspěvků. V tomto období pouze dotvářely obraz migrační situace ve východoevropských zemích. Naopak v několika příspěvcích bylo informováno o tom, že počet příchozích migrantů se snižuje.

„Proud běženců, kteří přes Řecko míří dál do Evropy, slábnou.“⁵⁴

Na druhou stranu byl ale snižující se počet redaktory relativizován rizikem, že se situace opět může zhoršit.

„Sem na ostrovy v březnu přijelo 27 tisíc běženců, což je o polovinu míň než v únoru, ale na druhou stranu stále daleko víc než za loňskou, loni touto dobou.“⁵⁵

„Do Německa přichází podstatně míň uprchlíků než koncem loňského roku. Denně zhruba dvě stě. V prvním čtvrtletí tak jejich počet klesl ve srovnání s předchozím kvartálem o dvě třetiny. Ale čísla lze vidět i opačně, meziročně, tedy ve srovnání s prvními třemi měsíci předešlého roku. Letošní počet žádostí o azyl je potom dvakrát vyšší.“⁵⁶

„Spolkový ministr vnitra dokonce plánuje v polovině května zrušit kontroly na hranicích s Rakouskem, i přes nevoli Bavorska, které tvrdí, že uprchlická krize ještě úplně nepolevila.“⁵⁷

⁵⁰ Události, 29. 3., Napětí na řecko-makedonské hranici.

⁵¹ Události, 5. 4., Zavírání nelegálních táborů.

⁵² Události, 5. 4., Zavírání nelegálních táborů.

⁵³ Události, 9. 4., Vyklízení tábora u Idomeni.

⁵⁴ Události, 28. 3., Cesty běženců do Evropy.

⁵⁵ Události, 3. 4. Vracení ilegálních migrantů do Turecka.

⁵⁶ Události, 8. 4., Situace s uprchlíky.

⁵⁷ Události, 8. 4., Situace s uprchlíky.

Příchod migrantů do Evropy byl tak, třebaže spíše v implicitní rovině, prezentován jako problém, který je třeba vyřešit, resp. příchod migrantů do Evropy zastavit. Nejčastěji prezentovaným řešením tohoto „problému“ pak byla dohoda Evropské unie s Tureckem, která byla v relaci opakovaně prezentována jako přelomové řešení migrační situace:

„Je to rozhodně pokus o přelomové řešení.“⁵⁸

„Přelomový pokus o řešení migrační krize v Evropě právě začíná.“⁵⁹

„Evropská unie přitom na tohle kontroverzní řešení migrační krize spoléhá.“⁶⁰

„Osmadvacítka si od dohody slibuje výrazné omezení divoké migrace.“⁶¹

Současně bylo zdůrazňováno, že fungování dohody závisí na tom, jestli počet příchozích nebude stoupat. Migranti tak byli opět prezentováni jako ti, kteří svým příchodem činí Evropanům potíže.

„... Záviset bude zřejmě i na tom, nakolik se podaří, aby sem na řecké ostrovy z Turecka běženci už nepřijížděli v tak velkých počtech, jako je to dosud.“⁶²

„Složitě domluvený plán na záchranu Evropy závisí i na další věci, jestli skutečně klesne počet přijíždějících migrantů.“⁶³

Nelze však tvrdit, že by dohoda Evropské unie s Tureckem byla prezentována pouze v pozitivních kontextech. Tři příspěvky tematizovaly i kritiku dohody, nejčastěji ze strany humanitárních organizací, ale i některých politiků.

„Humanitární organizace tenhle celý plán velmi kritizují.“⁶⁴

„... ve Štrasburku europoslanci podrobně probírali dohodu Evropské unie s Tureckem. A kritikou rozhodně nešetřili.“⁶⁵

Nejčastějším terčem kritiky pak bylo v daném období Řecko a Turecko. Zatímco Řecku bylo vyčítáno neřešení situace v přeplněných táborech a tristní životní podmínky migrantů, Turecku nedodržování dohody, resp. podezření z vracení přijatých migrantů zpátky do Sýrie.

„Na řecký přístup poukazují i humanitární organizace. Těm vadí, že Atény uprchlíky dlouhodobě nechávají žít na místě, kde je pro všechny jen sto osmdesát toalet a sedmdesát sprch.“⁶⁶

„OSN se ale dál obává, že hlavně Ankara porušuje jejich práva.“⁶⁷

„... podezření, že Ankara denně vrací stovky migrantů do mateřských zemí včetně Sýrie. Proti jejich vůli, bez ohledu na bezpečnost. To je přitom v rozporu s mezinárodním právem.“⁶⁸

⁵⁸ Události, 3. 4. Vracení ilegálních migrantů do Turecka.

⁵⁹ Události, 4. 4., Deportace uprchlíků z Řecka do Turecka.

⁶⁰ Události, 6. 4., Návrhy na přerozdělování uprchlíků.

⁶¹ Události, 8. 4., Situace s uprchlíky.

⁶² Události, 3. 4. Vracení ilegálních migrantů do Turecka.

⁶³ Události, 4. 4., Deportace uprchlíků z Řecka do Turecka.

⁶⁴ Události, 3. 4. Vracení ilegálních migrantů do Turecka.

⁶⁵ Události, 13. 4., Uprchlická krize v Řecku a Turecku.

⁶⁶ Události, 11. 4., Napětí na řecko-makedonské hranici.

⁶⁷ Události, 1. 4., Vracení uprchlíků z Řecka.

⁶⁸ Události, 1. 4., Vracení uprchlíků z Řecka.

„Země, která už hostí tři miliony běženců, ale podle očitých svědků vrací navzdory předchozím slibům syrské uprchlíky zpět do Sýrie, do táborů u hranic, které jsou na území ovládaném syrskou odnoží Al Kajdy.“⁶⁹

Jedním ze zdrojů potvrzujících porušování dohody ze strany Turecka byl v jedné zprávě dokonce i syrský uprchlík:

Mahmúd Bitar, syrský uprchlík: *„Viděl jsem to na vlastní oči. Mám přátele na syrské části hranice. Oni sami to viděli.“⁷⁰*

Součástí tohoto tematického okruhu byly i příspěvky, které prezentovaly nepokoje migrantů v Idomeni, kteří dne 10. 4. prolomili bariéru na hranici Řecka s Makedonií. Ačkoli bylo téma napětí a nepokojů migrantů v tomto období velmi frekventované (viz výše), redakce si udržovala odstup a o probíhajícím dění informovala převážně neutrálně. Naopak v těchto příspěvcích neopomíjeli redaktoři prezentovat i důvody jednání migrantů (frustrace z deportace, uzavřená cesta na západ). Za zmínku stojí, že v příspěvcích byl v souvislosti s tímto tématem akcentován také spor Řecka s Makedonií, přičemž redaktoři poskytli v souladu se zásadami vyváženosti prostor oběma stranám sporu. Zatímco Řecko kritizovalo Makedonii za neadekvátní, resp. příliš tvrdý postup proti migrantům, Makedonie upozorňovala na dlouhodobé zanedbávání řešení situace na řecké straně.

„Řecko a Makedonie se dostaly do ostrého sporu kvůli nedělnímu zásahu na společné hranici.“⁷¹

„Skopje obviňuje Atény z nečinnosti...“⁷²

„Makedonie kritiku odmítá. Podle Skopje je naopak na vině Řecko, které situaci v táboře v Idomeni neřeší.“⁷³

redaktor /citace: George Kyritsis, mluvčí, řecké koordinační centrum pro migranty/ /Zdroj: Reuters/: *„Nevybíravé použití chemikálií, gumových projektilů a zábleskových granátů vůči zranitelné populaci, zvláště když k tomu není důvod, je nebezpečné a odsouzeníhodné.“⁷⁴*

„Makedonské bezpečnostní síly ostře kritizují také Atény. Tvrdý postup proti narušitelům hranice podle řecké strany nažene mladé uprchlíky do náruče radikálních islamistů.“⁷⁵

Makedonský postup proti migrantům byl pak v jednom příspěvku kritizován i samotnými migranty, kteří se tak stávali samostatně jednajícími a vystupujícími aktéry dění.

„Nedělní zásah makedonských sil ale považují za příliš tvrdý všichni uprchlíci.“⁷⁶

Mahmúd, syrský uprchlík: *„Říkáme jim, že nejsme teroristé. Chceme jen projít. Nic nechceme. Nebijte nás.“⁷⁷*

⁶⁹ Události, 13. 4., Migrační krize v Řecku a Turecku.

⁷⁰ Události, 13. 4., Migrační krize v Řecku a Turecku.

⁷¹ Události, 11. 4., Napětí na řecko-makedonské hranici.

⁷² Události, 11. 4., Napětí na řecko-makedonské hranici.

⁷³ Události, 11. 4., Napětí na řecko-makedonské hranici.

⁷⁴ Události, 10. 4., Pokus uprchlíků o přechod hranic.

⁷⁵ Události, 11. 4., Napětí na řecko-makedonské hranici.

⁷⁶ Události, 11. 4., Napětí na řecko-makedonské hranici.

⁷⁷ Události, 13. 4., Migrační krize v Řecku a Turecku.

Ahmed, uprchlík z Pákistánu: „*Toto je výsledek humanity, za kterou Evropa staletí bojovala? Kde je OSN? Kde je UNHCR, Červený kříž? Co dělají? Spí?*“⁷⁸

S tématem deportace migrantů do Turecka a demonstracemi migrantů souviselo i téma vyklízení řeckých provizorních uprchlických táborů, jež bylo prezentováno jako legitimní postup států související s dohodou Evropské unie a Turecka.

V několika příspěvcích se vyskytl i rámec bezpečnostního rizika spočívajícího v příchozích migrantech. Nejznatelněji to bylo v upoutávce na pořad Události, komentáře, ve které redaktor nastoloval otázku, zda dohoda Evropské unie „omezí živelnou migraci“ a „znemožní průnik islamistů a lidí s falešnými doklady“⁷⁹. Explicitní usouvztažení terorismu s migranty nebylo v daném období časté. Riziko teroristických útoků bylo tematizováno zejména v navazující agendě, kterou popisujeme níže. Nutno ale dodat, že v kontextu výše popisovaných témat byli migranti povětšinou prezentováni společně s bezpečnostními složkami jednotlivých států, které na migranty dohlížely, přepravovaly je z místa na místo, potlačovaly nepokoje v provizorních táborech apod. I tímto mohl být upevňován narativ o nebezpečných migrantech přicházejících do Evropy „s jediným cílem“. Narativ rizika a ohrožení z migrantů byl legitimizován nejen „teroristickou agendou“, informacemi o demonstracích a nepokojích migrantů či některými informacemi popisujícími administrativní řešení migrace („*Řecká strana slibuje, že na jednoho běžence by měl být jeden policista.*“⁸⁰), ale i souhrnnými informacemi o počtu příchozích (viz výše).

Analýza ukázala, že zatímco výše popsáným událostem bylo věnováno velké množství prostoru, jiné události, či kontexty spojené s migrační situací, byly opomíjeny či oproti výše popsáným podprezentovány. Přitom právě výběr, tematizace a reprezentace konkrétních aspektů a kontextů událostí a naopak opomíjení či podprezentace jiných představuje klíčovou strategii utváření diskursu. Oproti minulému období, ve kterém bylo s relativně velkou četností hovořeno o převaděčství a boji proti němu, se tomuto tématu dostalo v příspěvcích pouze marginální pozornosti, ačkoli problém převaděčství byl dle jiných médií i lidskoprávních organizací v daném období stále aktuální. Převaděčství bylo konkrétně okrajově prezentováno v obsahu dvou příspěvků, přičemž bylo předkládáno jako důsledek uzavření tzv. balkánské trasy, převaděči pak byli označeni jako šířitelé lží a fám o otevření cesty do Evropy.

„*Uzavřenou balkánskou trasu by brzy mohla nahradit cesta přes Středozevní moře do Itálie. Pašeráci už tuto možnost nabízejí.*“⁸¹

Kalliopi Mytilinlu, organizace A2: „*Zoufalým lidem bez prostředků nabízejí práci výměnou za určité služby. Nedávají jim peníze a ženy nutí k prostituci.*“⁸²

S relativně malou četností se hovořilo také o migrantech, kteří v té době nepřežili cestu do Evropy, nebo těch, kteří „měli štěstí“ a byli zachráněni pobřežní stráží. Přitom i toto téma s migrací, příp. s problémem převaděčů, souvisí a upozorňují na něj mnohé lidskoprávní organizace. Připomeňme, že v minule analyzovaném období bylo toto téma velmi významné, a to díky nadstandardně věnované pozornosti relace nálezu obětí v kamionu na maďarsko-rakouských hranicích.

Stejně tak ubylo příspěvků, které akcentovaly osobní příběhy migrantů a téma pomoci migrantům.

⁷⁸ Události, 11. 4., Napětí na řecko-makedonské hranici.

⁷⁹ Události, 4. 4., Upoutávka na Události, komentáře.

⁸⁰ Události, 3. 4. Vracení ilegálních migrantů do Turecka.

⁸¹ Události, 1. 4., Vracení uprchlíků z Řecka.

⁸² Události, 9. 4., Vyklízení tábora u Idomeni.

Integraci migrantů v evropských zemích byl věnován pouze jediný příspěvek, který informoval o schválení návrhu integračního zákona v Německu.

Závěrem se podívejme na mluvčí, kteří dostali možnost komentovat popisované dění v Evropě. S největší četností byl poskytován prostor samotným **migrantům** (38 %), dále pak **zahraničním politikům** (32 %) a **zástupcům neziskových organizací** pomáhajících migrantům (21 %). Vyjádření migrantů však byla časově kratší než vyjádření zahraničních politiků (0:01:21 X 0:01:51). Zatímco průměrná délka promluvy migrantů činila 6 sekund, průměrná délka politika o 3 sekundy více. Přestože vyjádření migrantů nebyla tak jako v minule analyzovaném období pouhými útržkovitými sděleními, ale plnohodnotnými výpověďmi dotvářející popisované události, v celku všech příspěvků byly události častěji prezentovány optikou evropských států než optikou migrantů.

3. POLITICKÉ JEDNÁNÍ/POSTOJE/NÁVRHY ŘEŠENÍ

Třetím dominantním tematickým okruhem analyzovaných příspěvků byl okruh, který pojímal politické aspekty migrace. Téma „politické jednání/postoje/návrhy řešení“ bylo **hlavním tématem** celkem **13 příspěvků** (24 %). Krom toho bylo v dalších **13 příspěvcích** přítomno jako téma **vedlejší**. Celkem tak bylo tématem **26 příspěvků** (48 %), které byly v rámci sledovaného období vysílány v průběhu celého sledovaného období, s největší četností v druhém analyzovaném týdnu. Nejvíce „politických“ zpráv v jednom dni pak bylo odvysíláno dne 6. 4., kdy Evropská komise na svém zasedání navrhla nová pravidla na přerozdělování migrantů. Na úrovni výpovědí analýza identifikovala celkem 121 zmínek (19 %) vztahujících se k tomuto tématu.

V rámci tématu se nejčastěji hovořilo o politických jednáních, postojích, výrocích politiků či návrzích řešení migrační situace v Evropě.

Hlavním subtématem těchto příspěvků bylo, stejně jako v minule analyzovaném období, jednoznačně téma tzv. povinných kvót na rozdělování uprchlíků. Otázka ne/přijetí kvót se objevila v 10 z 54 analyzovaných příspěvků o migraci (19 %). Téma kvót bylo shodně jako v předešlém období prezentováno jako předmět politických sporů, resp. sporu mezi Českem, potažmo zeměmi Visegrádské skupiny a Německem, respektive západními zeměmi či Evropskou unií.

Vysoká četnost medializace tohoto tématu byla zapříčiněna zasedáním Evropské komise v námi analyzovaném termínu, která navrhla nová pravidla na přerozdělování migrantů.

Evropská komise v Bruselu počítá s tím, že další migrační vlny ještě přijdou. Jako řešení do budoucna, které dnes navrhla, proto vidí vznik stálého přerozdělovacího mechanismus na uprchlíky, který má zamezit nelegální migraci.“⁸³

Zatímco v minule analyzovaném období zaznamenala analýza podobný počet výpovědí „pro“ i „proti“ tzv. kvótám, v tomto období byla situace vychýlená směrem ke kritikům kvót. Jinými slovy větší počet výpovědí byl identifikován v souvislosti s odmítavými postoji (téma kvóty ne). Jednoznačnou příčinou tohoto byl negativní postoj české vlády vůči kvótám, jejíž optiku relace přejímala. Nejčastějšími zmiňovanými aktéry v souvislosti s odmítavým postojem byla obecně Česká republika či česká vláda. Konkrétní politici byli zmiňováni méně často (premiér Sobotka 3x, ministr vnitra Chovanec 2x, prezident Zeman 1x, ministr zahraničí Zaorálek 1x). Možnost vyjádřit se ke kvótám ale dostali představitelé většiny stran zastoupených v té době v Poslanecké sněmovně.

⁸³ Události, 6. 4., Návrhy na přerozdělování uprchlíků.

Miroslav Kalousek, předseda strany /TOP 09/: „*My jsme byli vždycky proti povinným kvótám a jsme dál proti povinným kvótám.*“⁸⁴

Jiří Dolejš, místopředseda strany /KSČM/: „*Neustále se nám vrací to rozepisování lidí, a to je špatně.*“⁸⁵

Milan Chovanec, ministr vnitra /ČSSD/: „*Pokud by došlo k dalšímu přehlasování, já pevně věřím, že Evropa se touto cestou nevydá, tak pak je nabíledni nebo aby Česká republika zvážila možnou žalobu.*“⁸⁶

Andrej Babiš, vicepremiér, předseda hnutí /ANO/: „*Evidentně pan, pan komisař Timmermans je asi odtržený od reality Evropy. Já myslím, že, že vracet se ke kvótám je absolutně nepřijatelné.*“

Petr Fiala, předseda strany /ODS/: „*My jsme taky vyzvali premiéra Sobotku, aby podal žalobu a proti kvótám a nepostupoval tímto způsobem ani trošku.*“

Jan Bartošek, místopředseda Poslanecké sněmovny a strany /KDU-ČSL/: „*Jestliže nás k tomu bude Evropská unie nutit, jsem přesvědčen, že případný krok směrem k žalobě je správný krok.*“⁸⁷

Přítomným rámcem v otázce kvót bylo, stejně jako v minulém období, rámeček české národní suverenity, resp. vztahu České republiky k větším celkům nebo mocnostem. Redakce tematizovala význam tématu kvót i pro vnitropolitické vztahy, konkrétně jednotu napříč českým politickým spektrem.

„*Proti trvalým uprchlickým kvótám by se Česko mohlo ohradit žalobou ... Souhlasí i další ústavní špičky.*“⁸⁸

Jediným politikem, který v relaci v jednom příspěvku zpochybnil postoj české vlády ke kvótám, byl Karel Schwarzenberg.

Karel Schwarzenberg, předseda zahraničního výboru sněmovny /TOP 09/: „*Já velké šance té žalobě nedávám a spíše tedy zase se projevíme jako to zlobivé dítě v Evropě.*“⁸⁹

Opakovaně pak bylo informováno o tom, že odmítavý postoj ke kvótám vyjadřuje nejen Česká republika.

„*Povinné uprchlické kvóty ale řada zemí odmítá, včetně Česka.*“⁹⁰

„*Proč Brusel neustále zkouší zavést trvalé kvóty, když je evropské země odmítají? Nebo jen nemají politici dostatek solidarity?*“⁹¹

Stejně jako v minulém období tak byly nadreprezentovány subjekty s odmítavým postojem oproti těm volajícím po přijetí kvót. Obraz ne/jednotnosti evropských zemí v otázce kvót tím byl značně deformován. Z 28 zemí se proti kvótám v té době vymezovalo Česko, Slovensko, Maďarsko a Polsko. Ostatní země byly v této otázce více méně jednotné. Stejně jako v minulém období relace uchopila téma kvót optikou sporu dvou stran, přesněji téma migrace se stalo nástrojem kritiky zahraniční (unijní) politiky. Jak jsme již v předešlé analýze konstatovali, takováto prezentace tématu kvót není z hlediska mediálních rutin překvapivá. Povinné kvóty jsou poměrně lehce mediálně uchopitelné téma, současně pro diváka snadno srozumitelné, jelikož se dá zjednodušit na spor dvou stran, čímž obsahuje i mediálně přitažlivou a můžeme říct typickou zpravodajskou hodnotu negativity.

⁸⁴ Události, 6. 4., Návrhy na přerozdělování uprchlíků.

⁸⁵ Události, 6. 4., Návrhy na přerozdělování uprchlíků.

⁸⁶ Události, 7. 4., Řešení migrační krize.

⁸⁷ Události, 17. 4., Spor o uprchlické kvóty.

⁸⁸ Události, 17. 4., Spor o uprchlické kvóty.

⁸⁹ Události, Spor o uprchlické kvóty.

⁹⁰ Události, 6. 4., Návrhy na přerozdělování uprchlíků.

⁹¹ Události, 6. 4., Upoutávka – Události, komentáře.

Na „popularitu“, resp. nadreprezentaci tématu kvót ukazuje i rámcování jednoho příspěvku, který informoval o společném jednání české a polské vlády. Ačkoli na programu jednání bylo vícero témat, událost byla rámována odmítavým postojem obou vlád.

„Na společném zasedání vlád potvrzení společného "ne". Český a polský kabinet na jednání ve Varšavě znovu odmítly kvóty nebo přerozdělování uprchlíků.“⁹²

Výpovědi vyznívající pro přijetí kvót (téma kvóty ano) tak zaznívaly v příspěvcích méně často. Vstřícný postoj ke kvótám byl tematizován pouze v pěti zprávách, avšak spíše jako prosté vyjádření daného postoje, než racionální odůvodnění potřeby kvót.

„Kritika padala ale i na členské země Evropské unie, které nechtějí přebírat běžence podle uprchlických kvót.“⁹³

Frans Timmermans, místopředseda Evropské komise: *„Byl by to mechanismus na podporu členských států, které jsou zahlcené obřím počtem uprchlíků. Druhou možností by byl mechanismus, který automaticky přerozděluje nově příchozí.“*

Dimitris Avramopoulos, eurokomisař po migraci: *„Je tu nedostatek politické vůle. U řady vlád.“⁹⁴*

Frekventovaná reprezentace tématu kvót byla v daném období zapříčiněna i tzv. kauzou iráckých křesťanů, o které jsme hovořili výše. Připomeňme, že kauza iráckých křesťanů se stala pro české politiky nástrojem kritiky kvót. Mediální vyjádření politiků v tomto kontextu akcentovala zejména nefunkčnost mechanismu kvót, jež měla daná kauza potvrdit.

„Podle ministra Chovance odchody ukazují, že kvóty na přerozdělování migrantů nefungují.“⁹⁵

„Nezdar projektu Generace 21 podle části vládních i opozičních politiků dokazuje jedno, a to, že uprchlické kvóty nefungují.“⁹⁶

V kontextu české politiky a migrace pojednávalo několik příspěvků rovněž o vládním rozhodnutí pozastavit projekt na přesídlování iráckých křesťanů. Tento krok byl přitom prezentován jako legitimní důsledek odchodu několika iráckých rodin z České republiky. Jiný postoj v tomto případě zastávali z etablovaných politických stran pouze Lidovci, přičemž jejich vyjádření nebyla v příspěvcích opomíjena. Jinými slovy, příspěvky o tomto tématu splňovaly požadavky na vyváženost zpravodajství.

„Premiér Bohuslav Sobotka souhlasí s dočasným zastavením přesídlování dalších uprchlíků z Iráku do Česka. Projekt, který financuje a organizuje hlavně Nadační fond Generace 21, vláda doted podporovala.“⁹⁷

„Samotný projekt přesídlování iráckých uprchlíků organizovaný Nadačním fondem Generace 21 už ale pokračovat nebude. Dnes o tom rozhodla vláda. Ovšem ne jednomyslně. Lidovci hlasovali proti.“⁹⁸

V souvislosti s informováním o situaci na řecko-makedonské hranici a započítáním prvních deportací migrantů do Turecka bylo informováno také o politickém pozadí těchto událostí. Dohoda Evropské unie

⁹² Události, 8. 4., Společné jednání české a polské vlády.

⁹³ Události, 13. 4., Migrační krize v Řecku a Turecku.

⁹⁴ Události, 6. 4., Návrhy na přerozdělování uprchlíků.

⁹⁵ Události, 6. 4., Osud křesťanských uprchlíků.

⁹⁶ Události, 7. 4., Řešení migrační krize.

⁹⁷ Události, 2. 4., Iráčtí uprchlíci míří z Česka do Německa.

⁹⁸ Události, 7. 4., Konec přesídlování iráckých uprchlíků do ČR.

s Tureckem byla hlavním tématem dvou příspěvků, v šesti příspěvcích pak tématem vedlejším. Redaktoři se orientovali zejména na neutrální informace týkající se jednání o dohodě, později o jejím schvalování.

„Řecký parlament právě schvaluje zákon, který umožňuje vracet migranty do takzvaných bezpečných zemí.“⁹⁹

Rétorika redaktorů měla tendence sklouzávat k reprezentaci dohody jako přelomového řešení migrační situace (viz výše). Současně ale bylo na několika místech poukazováno na prozatímní nefunkčnost systému, případně na kritiku, kterou směrem k dohodě vyjadřovaly humanitární organizace.

„Kolečka plánu na návrat těch, kteří nemají na pomoc nárok, se tak zasekla hned po prvním dni, kdy Řekové poslali do Turecka dvě stě dva lidi.“¹⁰⁰

Ostatní návrhy řešení migrační situace byly oproti výše popsaným silně podreprezentovány. Pouze v rámci jediného příspěvku¹⁰¹ byla tematizována i jiná řešení, která byla předmětem zasedání Evropské komise dne 6. 4., tato řešení nebyla podrobena žádným redakčním komentářům (a to ani prostřednictvím výpovědí zařazených mluvčích).

První z nabízených řešení hovořilo o postizích pro migranty, kteří by se v rámci azylového řízení chtěli přesouvat do jiných států Evropské unie.

„Eurokomisaři navrhuji, že by mohli přijít s postihy pro migranty, kteří by se chtěli přesouvat z členských států EU do jiných, zvláště samozřejmě do Německa, do Švédska, které nejvíc migranty lákají.“¹⁰²

V tomto kontextu se vyskytl narativ o migrantech mířících do Německa či severních zemí. Právě v minule analyzovaném období bylo Německo jakožto „vysněná země migrantů“ prezentováno v relaci s relativně velkou četností. V aktuálně sledovaném období nebyl tento narativ významněji zdůrazňován, avšak nevymizel docela. Stejně jako v minule analyzovaném období pak nebyly prezentovány faktory výběru cílové země, což mohlo motivace migrantů zkreslovat.

„Vysněný cíl - Německo - je pro migranty stále nedostupnější.“¹⁰³

„Otupelost střídají výbuchy násilí. Jen tenká linie policistů zadržuje proud, který má jediný cíl – Německo.“¹⁰⁴

Ibrahim ŠAMARI, uprchlík ze Sýrie: *„Chceme jít do Německa. Můj syn tam žije už čtrnáct let.“¹⁰⁵*

Další z prezentovaných řešení migrační situace bylo posílení pravomoci azylové agentury Evropské unie (v rámci jednoho příspěvku) či zajištění bezpečnosti posílením a zdokonalením hraničních kontrol (v rámci dvou příspěvků).

„... posílil pravomoci azylové agentury Evropské unie, která by mohla dohlížet nad tím procesem přemísťování, přerozdělování uprchlíků...“¹⁰⁶

„... velmi moderní celnice s technologickým vybavením...“¹⁰⁷

⁹⁹ Události, 1. 4., Vracení uprchlíků z Řecka.

¹⁰⁰ Události, 6. 4., Návrhy na přerozdělování uprchlíků.

¹⁰¹ Události, 6. 4., Návrhy na přerozdělování uprchlíků – pokračování.

¹⁰² Události, 6. 4., Návrhy na přerozdělování uprchlíků – pokračování.

¹⁰³ Události, 8. 4., Situace s uprchlíky.

¹⁰⁴ Události, 8. 4., Situace s uprchlíky.

¹⁰⁵ Události, 9. 4., Vyklízení tábora u Idomeni.

¹⁰⁶ Události, 6. 4., Návrhy na přerozdělování uprchlíků – pokračování.

¹⁰⁷ Události, 6. 4., Návrhy na přerozdělování uprchlíků – pokračování.

„Kromě kvót komise navrhla taky jiný způsob kontroly na unijních hranicích. Měl by zaznamenat biometrické údaje a odhalovat padělané doklady.“¹⁰⁸

Posledním zaznamenaným řešením, které bylo krátce představeno v jednom příspěvku, bylo ulehčení příchodu „vysoce kvalifikovaných lidí ze třetích zemí.“¹⁰⁹

Jiným řešením migrační situace se v relaci v daném období nedostalo pozornosti. Výhradně tak byla prezentována řešení související s důsledky migrace pro evropské země. Zcela bez povšimnutí zůstaly příčiny migrace, respektive např. řešení situace v zemích původu migrantů, stabilizace situace na Blízkém východě, finanční pomoc v těchto zemích apod. Žádné z předkládaných řešení nebylo nadto nikterak relativizováno některým z „alternativních“ zdrojů. Důsledkem toho byli v kontextu výše navrhovaných řešení migranti opět prezentováni jako administrativní problém zatěžující Evropu.

I ze struktury mluvčích je patrné, že zpravodajství politické otázky související s migrací vztahovalo prakticky výhradně k domácímu, potažmo evropskému politickému kontextu. Vezmeme-li v potaz pouze příspěvky, ve kterých byla politika hlavním tématem, patřil zde prostor převážně českým (55 %) a zahraničním (20 %) politikům. Migrantům, veřejnosti, ba ani expertům (politologům, sociologům) nebyl poskytnut přístup ke komentování politického dění souvisejícího s migrační krizí.

4. POSTOJE VEŘEJNOSTI

Zcela okrajově se relace ve sledovaném období zaměřila v souvislosti s migrací rovněž na postoje české, příp. zahraniční veřejnosti. Avšak i toto téma bylo oproti minule analyzovanému období značně podprezentované. Důvodem může být jistě objektivní změna situace, tedy početně méně migrantů přítomných v Evropě i České republice. Postoje veřejnosti byly tematizované v sedmi příspěvcích (13 %), z toho v pěti byly hlavním tématem (9 %). Většina příspěvků této kategorie informovala o tom, jak na migranty či migraci reagují některé společenské skupiny či veřejně známé osobnosti.

V českém kontextu bylo hovořeno např. o obžalobě Martina Konvičky, předsedy Bloku proti islámu. Důvodem podání žaloby bylo možné podněcování k nenávisti vůči osobám muslimského vyznání, kterého se Konvička měl dopustit prostřednictvím výroků na sociálních sítích. Obžaloba nebyla nikterak redakčně komentována. Jednalo se o prosté sdělení informací o podání žaloby spolu se zveřejněním vyjádření jednak Josefa Richtera, okresního státního zástupce, který popisoval, čeho se měl Konvička dopustit, jednak vyjádření hnutí Úsvit s Blokem proti islámu, které se stavělo k žalobě negativně, resp. označilo žalobu na Konvičku za „pokračování politické kriminalizace“.

Do zpravodajství se dostala také demonstrace příznivců Úsvitu Národní koalice, Bloku proti islámu a Pegidy, která se uskutečnila dne 9. 4. Relace v této věci odvíšovala pouze krátkou čtenou zprávu o konání oné demonstrace, která měla podobu blokace hranic na třech bývalých přechodech. Ani tato událost nebyla redakčně komentována, natož hodnocena.

Bezprostředně bylo vnímání migrace českou veřejností reflektováno koncem příspěvku informujícím o negativním postoji českých politiků ke kvótám. Nutno dodat, že téma migrace bylo opět narativizováno jako problém potenciálně ohrožující české občany.

¹⁰⁸ Události, 7. 4., Řešení migrační krize.

¹⁰⁹ Události, 6. 4., Návrhy na přerozdělování uprchlíků – pokračování.

„No a tady v Česku teď lidi vnímají migraci jako hlavní problém, se kterým je potřeba něco dělat. V čerstvém průzkumu CVVM ji za naléhavý úkol označilo 93 % respondentů. Téma tak překonalo dosud vedoucí korupci.“¹¹⁰

I v rámci zahraničního kontextu byly identifikovány tři příspěvky.

Prvním z nich byla krátká upoutávka zařazená na úplný konec relace informující o tom, že „v několika německých městech včetně Kolína nad Rýnem, Frankfurtu nebo Norimberku se budou konat proturecké demonstrace i kurdské protiakce.“

Další dva příspěvky, upoutávka a reportáž, informovaly o tom, že papež František navštívil uprchlická zařízení na ostrově Lesbos. Reportáž měla výrazně humanitární vyznění. Návštěva papeže byla prezentována jako symbol vstřícnosti a solidarity s migranty. Jednalo se o jediný příspěvek se silným akcentem na utrpení migrantů a pomoc.

„Utekli před bombardováním, teď jim údajně náhodný los zajistil cestu do Říma ... V detenčním táboře viděl to, co očekával, smutek a zoufalství.“¹¹¹

„... symbolickou cestu v době největší humanitární katastrofy od druhé světové války“¹¹²

Deportace do Turecka zde byla prezentována jako ohrožení pro migranty, ačkoli ani zde nebylo vysvětleno, v čem riziko konkrétně spočívá.

„Čekají na vyřízení žádosti o azyl, hrozí jim ale i deportace do Turecka. Papežova návštěva je měla povzbudit.“

Zařazeno bylo i vyjádření dobrovolnice na ostrově Lesbos, apelující na vpuštění daných lidí do Evropy.

„Je skvělé, že papež vyzývá k soucitu a porozumění s uprchlíky, ale to jim moc nepomůže, pokud s tím nebude spojený i politický požadavek, aby tito lidé byli vpuštěni do Evropy.“¹¹³

Závěrem příspěvek reflektoval nebezpečí, kterému jsou vystaveni migranti, již podstupují cestu přes Středozemní moře. Připomenuti byli i ti, kteří cestu nepřežili.

„Minutou ticha uctili představitelé církve památku těch, kteří cestu do Evropy nepřežili. Jen za loňský rok to bylo až 4 tisíce lidí. Hřbitovem je tu moře.“

5. REPREZENTACE A RÁMOVÁNÍ MIGRANTŮ

Vzhledem k nadreprezentaci výše popsáných témat oproti jiným aspektům migrační situace se diváci prostřednictvím zpravodajské relace Události dozvěděli o samotných migrantech jen kusé informace. Ve struktuře zpráv absentovaly takové, které by zprostředkovaly souhrnné informace o příčinách migrace, usouvztažňovaly migraci s problémy blízkovýchodních zemí, přinášely komplexnější informace o migrantech, jejich postojích, pocitech, osudech. Většina příspěvků pak byla prezentována optikou českých, případně zahraničních politiků. To mělo za následek, že migranti byli ve většině příspěvků rámováni jako pouhý objekt migrační politiky, případně administrativní problém. Právě spojování migrantů s pojmem problém, v naprosté většině případů v negativním smyslu, který je potřeba řešit a vyřešit, byla jednou z nejužívanějších tematizací diskurzu o migraci vytvářeném v relaci Události.

¹¹⁰ Události, 7. 4., Řešení migrační krize.

¹¹¹ Události, 16. 4., Papež František navštívil Lesbos.

¹¹² Události, 16. 4., Papež František navštívil Lesbos.

¹¹³ Události, 16. 4., Papež František navštívil Lesbos.

Rámování migrantů jako ohrožených osob potřebujících pomoc či jedinců s osobními příběhy, tedy dvou rámců, které byly výrazně přítomné ve zpravodajské agendě minulého období, nebylo pro toto období význačné. Pouze útržkovitě se diváci mohli dozvědět o problémech, postojích a pocitech migrantů, a to prostřednictvím subrámců, které se vyskytly okrajově v jednotlivých příspěvcích. Máme teď na mysli reprezentaci migrantů jako obětí války, převaděčů či nefunkčního systému, případně lidí s osobním příběhem.

„Utekli před bombardováním, teď jim údajně náhodný los zajistil cestu do Říma ... V detenčním táboře viděl to, co očekával, smutek a zoufalství.“¹¹⁴

„... Přitom tyhle zachránila pobřežní stráž a přivezla je do přístavu přesně v době, kdy tam na loď nastupovala první skupina deportovaných.“¹¹⁵

„Makedonští pohraničníci je rozhání slzným plynem. Někteří běženci jsou zranění.“¹¹⁶

„Až skončí válka v Sýrii, chce se vrátit. Svou manželku a další dvě děti má dál v tureckých uprchlických táborech. Jenže jejich žádosti o azyl a příchod do Evropy by už mohly vypadat jinak než za poslední rok, kdy stovky tisíc migrantů proudily do Evropy nekontrolovatelně a po stovkách tisíc.“¹¹⁷

„Z provizorního tábora se stává desetitisícové město. Většina uprchlíků je tu už měsíc. Neustále vylepšují místa, kde teď žijí. Ibrahim sehnal velkou plachtu a zastřešuje celé své tábořiště. Je tu s ním 11 příbuzných, včetně 3 malých dětí.“¹¹⁸

S nižší četností, ve srovnání s minulým obdobím, byla rovněž prezentována struktura migrantů, která v minulém období hrála podstatnou roli. Médium se již nepodílelo na šíření narativu o uprchlících potřebujících pomoc a ekonomických migrantech zneužívajících situaci. Pouze ojediněle bylo informováno o geografických charakteristikách příchozích („O azyl nežádali nebo na něj nemají nárok. Většinu tvoří Pákistánci.“¹¹⁹). Naopak stále přítomný, byť v mnohem menší míře, byl narativ „Německa jakožto vysněné země migrantů“. Tzv. kauza iráckých křesťanů pak tento narativ přiživovala, spolu s několika vyjádřeními samotných redaktorů, kteří zdůrazňovali „jediný či vysněný cíl migrantů“, čímž docházelo k zjednodušování motivací příchozích migrantů do Evropy.

Závěrem dodejme, že přestože většina zpráv byla prezentována optikou české vlády, či zahraničních politických subjektů, redakce optiku migrujících neopomíjela. Ta byla identifikována v 33 % zpráv z celku všech příspěvků o migraci. Ve struktuře analyzovaných příspěvků se vyskytly nadto tři zprávy, ve kterých prezentace aktuální situace optikou migrantů dominovala. Přestože v menší míře, ve struktuře analyzovaných příspěvků nechyběl ani důraz na solidární či humanitární přístup k migrantům.

Zuzana Lenhartová, organizace Pomáháme lidem na útěku: *„Oni se často nemají jak vrátit zpátky, už třeba nemají peníze, nemají kam jít, do nějakých táborů, protože v těch táborech není místo, takže jim nezbývá opravdu, než zůstat a vlastně přežívat tady v těch podmínkách.“¹²⁰*

„František znovu ukázal, že lidem v nouzi jde vstříc. V detenčním táboře viděl to, co očekával, smutek a zoufalství.“¹²¹

¹¹⁴ Události, 16. 4., Papež František navštívil Lesbos.

¹¹⁵ Události, 4. 4., Deportace uprchlíků z Řecka do Turecka.

¹¹⁶ Události, 13. 4., Migrační krize v Řecku a Turecku.

¹¹⁷ Události, 6. 4., Návrhy na přerozdělování uprchlíků.

¹¹⁸ Události, 9. 4., Vyklízení tábora u Idomeni.

¹¹⁹ Události, 8. 4., Situace s uprchlíky.

¹²⁰ Události, 9. 4., Vyklízení tábora u Idomeni.

¹²¹ Události, 16. 4., Papež František navštívil Lesbos.

Zpravodajská redakce se tak zjevně snažila zachovávat vyvážený postoj v informování o aktuální migrační situaci jak v České republice, tak v evropských zemích. Opomíjení některých témat či událostí, tedy aspektů týkajících se nastolování zpravodajské agendy, není možné považovat za porušení zákona o vysílání.

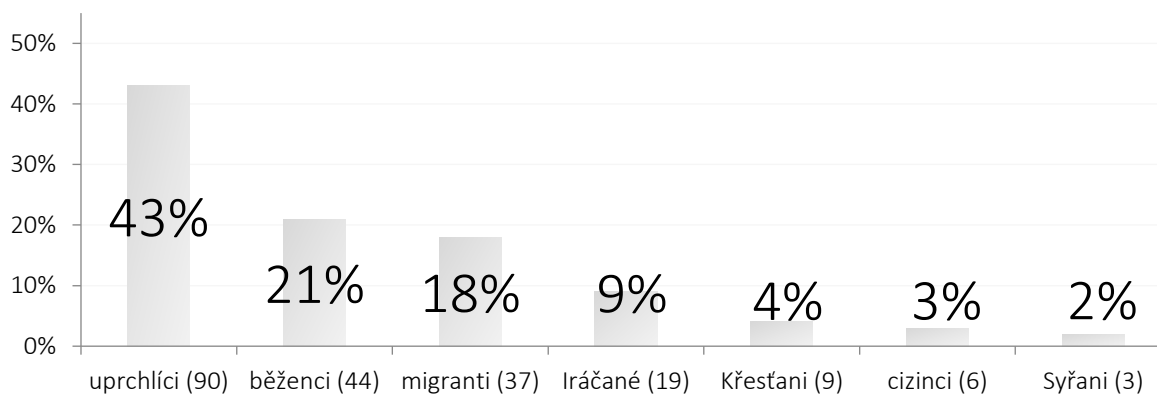
Na tomto místě připomeňme, že u jednotlivých výpovědí jsme sledovali obecné vyznění výpovědi směrem k migrantům, které mohlo nabývat třech podob: neutrální (neutrální zprostředkování faktických, věcných informací), negativní (např. výpovědi popisující migranty v souvislosti s nebezpečím, násilím, terorismem, výpovědi vyjadřující antipatie k migrantům, výpovědi týkající se ekonomických migrantů, či informace zdůrazňující enormní počet migrantů), a nakonec pozitivní (zdůrazňující lidský rozměr situace, vyjadřující sympatie k migrantům, pochopení jejich situace apod.). Většina výpovědí byla vyhodnocena jako čistě neutrálních (52 %). Relativně významný počet výpovědí byl ovšem vyhodnocen jako negativně vyznívajících (40 %). Významný nárůst negativně vyznívajících výpovědí v tomto období byl jednoznačně zapříčiněn tzv. kauzou iráckých křesťanů, která vzbuzovala mezi politiky, ale i částí veřejnosti negativní reakce (viz výše). Negativně rovněž vyznívaly výpovědi informující o demonstracích a potyčkách migrantů v zařízeních v Řecku, případně vyjádření českých politiků odmítajících povinné kvóty. Pouze 8 % zmínek o migračních tech bylo pozitivního charakteru. V tomto případě se jednalo o zmínky reflektující úspěšnou integraci migrantů v České republice, výpovědi zdůrazňující osobní příběhy migrantů, nebo solidaritu s migranty a téma pomoci. Ačkoli kvantitativní zhodnocení valence výpovědí ukazuje na vychýlení vyváženosti v informování o migračních tech, na základě kvalitativního posouzení jednotlivých příspěvků, jakožto i celku zpravodajství, nelze konstatovat porušení zákona o vysílání. S přihlédnutím ke kontextu sledovaného období nelze konstatovat, že by jednotlivé události byly divákům předkládány nekomplexně a jednostranně. V každém příspěvku byl poskytován prostor vícero stranám a to adekvátně kontextu události, o které bylo informováno. Jak jsme již výše podotkli, z hlediska zákona o vysílání je nemožné provozovateli vytýkat nastolování tematické agendy, či převažující prezentování událostí tou kterou optikou. Převládající prezentace událostí týkajících se migrace optikou české vlády (popř. zahraniční politické reprezentace, bezpečnostních složek) přítomná v analyzovaných příspěvcích je nadto vysvětlitelná mediálními rutinami (práce se zdroji, atraktivita témat, blízkost zpravodajství pro diváky) i zřejmě dominantní etnocentrickou povahou diskurzu redaktorů České televize.

Vyjma tematického zarámování výpovědí o migračních tech, jsme se zaměřili, stejně jako v minule analyzovaném období, také na jejich **verbální a obrazovou reprezentaci v relaci**. Snažili jsme se tedy zachytit konkrétní výrazy, které redakce používala ve sledovaných pořadech pro označení migrantů. Připomeňme, že samotná volba termínu je v daném tématu významonosná, neboť jednotlivá slova mohou v některých případech zahrnovat určité emocionální zabarvení, či konkrétní asociace. Jak ukazuje graf č. 5, relace ve většině případů hovořila o uprchlících (43 %). Zřejmě z hlediska stylistických, resp. ve snaze vyhnout se opakujícím se výrazům, pak užívala rovněž termíny běženci (21 %) a migranti (18 %). V souvislosti s tzv. kauzou iráckých křesťanů se pak nově objevila označení jako Iráčané (9 %) či křesťané (4 %). Ve většině případů bylo s těmito termíny, které jsou sémanticky různorodé, zacházeno jako se synonymy (např. „*Do tureckého Dikili dorazili z řeckého ostrova Lesbos první běženci deportovaní na základě nedávné dohody EU a Ankary. V německém Hannoveru zase podle stejné smlouvy přistály první dvě skupiny čtyřiceti syrských uprchlíků z Turecka. Unie doufá, že vracení migrantů odradí ty ostatní od cesty přes moře*“¹²²). Ačkoli je synonymizace těchto terminů v českém mediálním prostředí zcela běžná a z hlediska mediálních rutin snad i pochopitelná, opakované užívání nesprávného a generalizačního pojmenovávání migrantů záměnnými označeními má potenciál stanovovat a naturalizovat negativní konotace i na původně neutrální pojmy (uprchlík = [nelegální])

¹²² Události, 4. 4., Deportace uprchlíků z Řecka do Turecka.

migrant)¹²³. Pozitivně lze ale vnímat, že oproti minule analyzovanému období nebylo v relaci zaznamenáno užívání nelogických a nesprávných obrátů jako např. „ilegální uprchlík“. Na druhou stranu, charakteristickým jazykem příspěvků byl stále jazyk odosobnělý, prezentující migranty spíše jako objekt, nikoli subjekt, což bylo mimo jiné zapříčiněno častým užíváním sloves v trpném rodě (uprchlíci byli převezeni, migranti jsou umístěni apod.).

Graf č. 5: reprezentace migrantů - jazyk

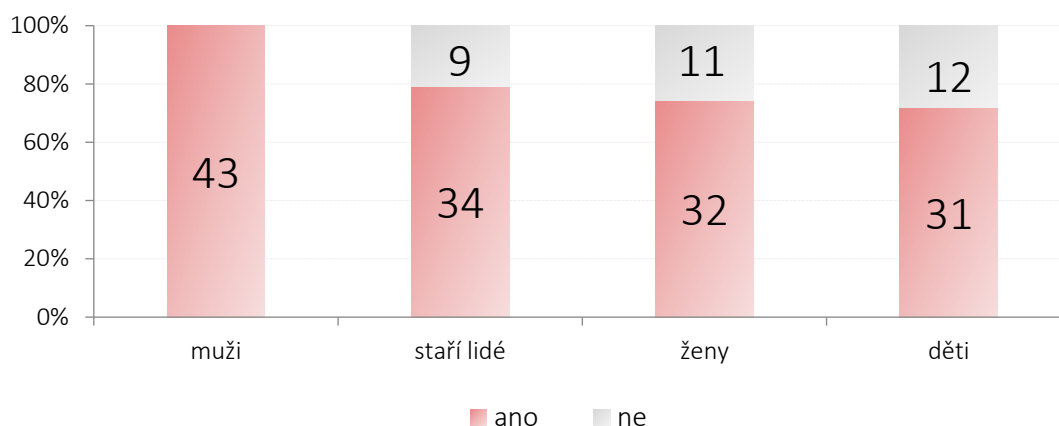
V analýze jsme se vyjma reprezentace migrantů na úrovni řeči, zaměřili také na jejich **obrazovou reprezentaci**. Právě vybrané a odvysílané záběry mohou utvářet podstatnou část mediálního obrazu migrantů. Jelikož v části veřejnosti byl v prvně analyzovaném období slyšet názor, že většina příchozích migrantů jsou mladí muži, nadto vlastníci drahé mobilní telefony (nativ „mladého silného muže s drahými smartphony“), zanechávající po sobě nepořádek, zaměřili jsme se jednak na reprezentaci migrantů dle genderu (ženy/muži) a věku (dětí/staří lidé), jednak na případné záběry nepořádku, mobilních telefonů, ale i války, záběry příslušníků tzv. Islámského státu apod.

Analýza zjistila, že ve 43 příspěvcích o migraci (80 %) byli migranti prezentováni nejen verbálně, ale i vizuálně. Ve všech těchto příspěvcích byli zobrazováni muži. S podobnou četností se pak objevovaly záběry starých lidí, žen a dětí (72–79%), což bylo zapříčiněno zejména informováním o kauze iráckých křesťanů, v souvislosti s kterou byly divákům v obrazové složce zprostředkovávány záběry na rodiny, které se rozhodly opustit Českou republiku. V analyzovaném období nebyly zaznamenány žádné záběry na mobilní telefony a odpadky, migrační situace a migranti nebyli v obrazové složce spojováni ani s válkou nebo organizací tzv. Islámský stát. Analýza nezaznamenala místa, na kterých by byl vizuální materiál použit manipulativním způsobem. Vyskytlo se však několik případů záběrů, které by bylo možné označit za ne úplně šťastně použité. Příkladem může být informování o sporu o tzv. uprchlických kvótách, kdy vizuálním podkladem sdělení „*premiér Bohuslav Sobotka ... chce ale vyjednat a zmíněnému způsobu přerozdělování migrantů zabránit*“¹²⁴ byly záběry na přeplněný uprchlický tábor. Takovéto záběry v daném kontextu mohou posilovat obavy části veřejnosti z masy příchozích migrantů, kterou „budeme muset přijmout, budou-li kvóty schváleny“. Oproti minule analyzovanému období ale citelně ubylo záběrů na početné skupiny migrujících kdesi na cestě. Naopak přibylo záběrů na jednotlivce, a to včetně žen a dětí. Z hlediska použitých záběrů nebyly vyzorovány žádné zjevné tendence, jinými slovy nebylo zaznamenáno, že by se na jednotlivé výše popsané tematické rámce vázaly konkrétní typy záběrů.

¹²³ <http://goo.gl/1m3QLp>.

¹²⁴ Události, 17. 4., Spor o uprchlické kvóty.

Graf č. 6: Obrazová reprezentace migrantů

3.1.3 Aktéři výpovědí analyzovaných příspěvků o migraci/migrantech

Ačkoli jsme se již aktérů, resp. těch, o kterých bylo ve výpovědích hovořeno, dotkli v části tematické agendy relace, na tomto místě se podívejme na sledovanou proměnnou v jejím celku.

Analýza zaznamenala celkem 650 různých výpovědí pronesených v 54 příspěvcích migrační tematiky.

Nejčastěji se hovořilo o samotných migrantech, což je pouhý důsledek výběru relevantních příspěvků této analýzy. Jak ukazuje tab. 7, celkem 45 % výpovědí se vztahovalo právě k nim. Ostatní subjekty byly zmiňovány s podstatně menší frekvencí.

Druhé místo v kategorii zmiňovaných subjektů zauímají reprezentanti české politiky (viz níže). Třetími nejčastěji zmiňovanými byly státy Evropy (vyjma ČR). Pokud bychom tuto kategorii konkretizovali, zjistili bychom, že nejčastěji se hovořilo o Německu (36 %), dále Řecku (23 %), Turecku (21 %) a Makedonii (10 %), což odpovídá výše popsané tematické agendě příspěvků.

Poměrně čteně zmiňovaným subjektem byly různé neziskové organizace zajišťující pomoc migrantům. Ovšem více než 60 % této kategorie představují zástupci Nadačního fondu Generace 21, tedy organizace, která byla hojně zmiňovaná kvůli kauze iráckých křesťanů.

V rámci kategorie zahraniční politické reprezentace se nejčastěji hovořilo o obecných subjektech jako „řecké vládě“ či „řeckém parlamentu“ (30 %), „německé vládě“ (9 %), „spolkovém ministerstvu vnitra“ (9 %), „turecké vládě“ (9 %) apod. Konkrétní zahraniční politici byli zmiňováni minimálně. Oproti minule analyzovanému období, ve kterém byla nejčastěji zmiňovaným subjektem německá kancléřka Angela Merkelová, nebyla v tomto období o této političce zaznamenána jediná výpověď. Mezi zmiňovanými byli ale např. předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker, německý ministr vnitra Thomas de Maizièere, turecký prezident Recep T. Erdogan nebo místopředseda Evropské komise Frans Timmermans.

Tab. 7: Aktéři zpravodajských příspěvků

aktéři zpravodajských příspěvků	počet	podíl na celku
migranti	297	45 %
česká politická reprezentace	58	9 %
státy Evropy	47	7 %
neziskové organizace, dobrovolníci	44	7 %
Evropská unie	30	5 %

Česká republika	24	4 %
zahraniční politická reprezentace	23	4 %
česká policie	22	3 %
zahraniční policie	16	2 %
zařízení pro migranty	12	2 %
církev	11	2 %
země V4	4	0,5 %
veřejnost	4	0,5 %
ostatní	58	9 %
celkem	650	100 %

Tabulka 8 poté ukazuje na konkrétně zmiňované **české politiky**. Vidíme, že v celku všech výpovědí se nejčastěji hovořilo o ministru vnitra **Milanu Chovanci**. Druhým nejčastěji zmiňovaným politikem byl premiér **Bohuslav Sobotka**. S podobnou frekvencí byl zmiňován i **Martin Konvička**, jehož obvinění z podněcování k nenávisti vůči osobám muslimského vyznání se stalo hlavním tématem jednoho zpravodajského příspěvku. Obecně lze konstatovat, že konkrétní politici nebyli zmiňováni příliš často, a stejně jako v případě zahraniční politické reprezentace se s větší četností hovořilo o obecných politických subjektech, a to nejčastěji v souvislosti s kauzou iráckých křesťanů či řešením migrační situace.

Tab. 8: Aktéři zpravodajských příspěvků – česká politická reprezentace

aktéři zpravodajských příspěvků	specifikace aktéra	počet	podíl na celku
česká vláda	vláda ČR	14	24 %
Milan Chovanec	ministr vnitra /ČSSD/	12	20 %
Ministerstvo vnitra	Ministerstvo vnitra	7	12 %
Bohuslav Sobotka	premiér /ČSSD/	5	8 %
Ministerstvo spravedlnosti	Ministerstvo spravedlnosti	3	5 %
KDU-ČSL	KDU-ČSL	3	5 %
Martin Konvička	IvČRN, Blok proti islámu	3	5 %
Miloš Zeman	prezident	2	2 %
Zaorálek Lubomír	ministr zahraničí /ČSSD/	1	2 %
Karel Schwarzenberg	poslanec /TOP 09/	1	2 %
Bohuslav Sobotka/Jan Hamáček/Milan Štěch	ČSSD	1	2 %
TOP 09	TOP 09	1	2 %
ODS	ODS	1	2 %
Úsvit	Úsvit	1	2 %
Blok proti islámu	Blok proti islámu	1	2 %
čeští politici	čeští politici	1	2 %
opozice	opozice	1	2 %
celkem	17	58	100 %

Ze srovnání s minule analyzovaným obdobím lze konstatovat úbytek výpovědí vztahujících se k migrantům či migraci. V procentuálním srovnání zmínek o jednotlivých aktérech však nebyly zaznamenány markantní rozdíly, resp. struktura aktérů se oproti minule analyzovanému období odlišuje jen nepatrně, a pokud tak spíše v menší pestrosti škály aktérů, o kterých bylo hovořeno.

3.1.4 Zdroje analyzovaných příspěvků o migraci/migrantech

V analýze jsme dále sledovali, jakým způsobem tvůrci relace pracovali se zdroji, nakolik byl přístup redakce proaktivní při získávání materiálů a pro zajištění pestrosti a relevance zdrojů, zda měla relace své reportéry v terénu, a komu poskytovala prostor k vyjádření, resp. zda poskytovala vyjádření široké škále relevantních názorů ať politických, tak expertních, a nakonec, zda byla práce se zdroji transparentní, tedy zda redakce adekvátně ověřovala sdělované informace.

Spektrum redaktorů a zpravodajů, kteří se na informování o migrační krizi podíleli, bylo poměrně pestré. Ve sledovaném období moderovali zprávy o migrační situaci střídavě čtyři moderátoři – nejčastěji Marcela Augustová (30 %), Michal Kubal (26 %) a Jakub Železný (26 %), s menší četností Daniela Písařovicová (18 %).

Vyjma moderátorů analýza zaznamenala celkem 20 redaktorů a zpravodajů, kteří v různé míře informovali o sledovaném tématu. Pozitivně lze ohodnotit fakt, že Česká televize disponuje sítí interních zahraničních zpravodajů, kteří přinášeli informace o aktuálních událostech souvisejících s migrací. Informace z řecko-makedonské hranice zajišťovala Dana Zlatohlávková (4 příspěvky) nebo David Miřejovský (3 příspěvky), dění v Bruselu přibližoval Bohumil Vostal (3 příspěvky), situaci v Německu popisoval Václav Černohorský (3 příspěvky). O aktuálních informacích o migraci a migrantech na českém území pak nejčastěji hovořila Lenka Drmotová (50 výpovědí v 5 zpravodajských příspěvcích). V souvislosti s kauzou iráckých křesťanů pak přinášely informace i Blanka Poulová (3 příspěvky), Tereza Krumpholzová (2 příspěvky) nebo Monika Myslíková (2 příspěvky).

Relace tak prostřednictvím svých redaktorů a zpravodajů přinášela aktuální a nezprostředkované zprávy, povětšinou také disponovala vlastním obrazovým materiálem. U žádného z redaktorů nebyly zaznamenány manipulativní tendence (zkreslování situace, zamlčování faktů, dezinformace, dehonestace migrantů), pouze místy jsme identifikovali momenty, ve kterých došlo k drobným profesním pochybením (viz výše v části tematické agendy, např. netransparentní zdrojování informací, nálepkování migrantů, zjednodušování problematiky).

Nyní již přejděme k používaným zdrojům zpravodajských příspěvků. V analýze jsme sledovali jak zdroje nepřímé, tedy pouhé odkazy, tak přímé zdroje mající povahu oslovených mluvčích. Z nepřímých zdrojů byly nejčastěji citovány neziskové organizace (40 %) a zástupci české politické reprezentace (30 %).

Nepochybně větší moc ovlivnit mediální agendu mají zdroje přímé (tzv. mluvčí zpravodajských příspěvků oslovování formou živého vstupu či komentáře). Výběr zdrojů do zpravodajství je přitom ovlivněn několika faktory. Autorem široce přijímané interpretace výběru zdrojů v masmédiích je Gans (1979), který identifikoval hlavní kritéria pro výběr vhodného zdroje. Bez velkého novinářského úsilí musí zdroj poskytnout co nejvíc informací za co nejkratší dobu, současně být schopen je vhodně formulovat, tedy mluvit spisovně a srozumitelně. Současně musí být spolehlivý a důvěryhodný, což obvykle zajistí společenská vážnost, osobní styky s novinářem či zastupování institucionálních zdrojů. Další velmi důležitou podmínkou je dostupnost a blízkost, a to jak fyzická, tak sociální. Na základě těchto faktorů jsou, vyjma využívání zdrojů z řad přátel a příbuzných, nejčastějšími zdroji veřejní činitelé, či představitelé veřejných institucí, kteří jsou více méně vždy dostupní a navíc jsou pro publikum důvěryhodnými zdroji informací.

Tab. 9 ukazuje na to, kteří mluvčí dostali prostor vyjádřit se v příspěvcích migrační tematiky. Vzhledem k výše popsaným kritériím výběru zdrojů do zpráv, není divu, že nejčastěji oslovovanými byli zástupci české politické reprezentace. Jejich výpovědi zazněly ve třetině příspěvků (31 %). Na jejich výraznou převahu v celku všech mluvčích ukazuje zejména proměnná celkové stopáže výpovědí (Tab. 9). Příčina výrazné preference českých politiků tkví do značné míry i v tom, že zpravodajství v podstatné části

příspěvků rámcovělo příspěvky o migraci jako záležitost státní správy a politiků, kteří jsou odpovědní za řešení dané situace.

Tab. 9: Mluvčí zpravodajských příspěvků

mluvčí	počet výpovědí	podíl na celku	počet příspěvků	podíl na celku	stopáž výpovědí	podíl na celku
česká politická reprezentace	37	29 %	17	31 %	0:09:46	45 %
migranti	23	18 %	14	26 %	0:02:47	13 %
neziskové organizace	20	16 %	18	33 %	0:03:06	14 %
zahraniční politická reprezentace	17	13 %	9	17 %	0:02:49	13 %
česká policie	10	8 %	5	9 %	0:01:11	5 %
zástupce firmy, která převezla migranty do Německa	7	6 %	4	7 %	0:01:00	5 %
církev	3	2 %	2	4 %	0:00:18	1 %
veřejnost	3	2 %	1	2 %	0:00:19	1 %
ostatní	7	6 %	6	11 %	0:01:05	5 %
celkem	127	100 %	-	-	0:21:22	100 %

Druhým nejčastěji využívaným zdrojem byli sami migranti. Analýza zaznamenala celkem 23 výpovědí ve 14 zpravodajských příspěvcích, přičemž mezi oslovenými byla pouze jediná žena (4 %). Nejčastěji (70 % výpovědí) byl migrantům poskytnut prostor v souvislosti s děním na řecko-makedonské hranici. Migranti tak dostali alespoň částečný prostor vyjádřit své názory, přání, zkušenosti či komentovat tamní dění. Z početné skupiny anonymizovaných jedinců se tímto stávali aktivní lidé mající vlastní názory, zkušenosti a pocity (např.: „Říkáme jim, že nejsme teroristé. Chceme jen projít. Nic nechceme. Nebijte nás.“¹²⁵, „Doufáme, že nám papež otevře cestu k našim manželům.“¹²⁶, „Tohle už je asi třetí nebo čtvrtá velká rvačka, situace je tu hodně špatná.“¹²⁷). Necelá třetina z celkového počtu vyjádření migrantů se týkala tzv. kauzy iráckých křesťanů. Vezmeme-li v potaz, že tato kauza byla hlavním tématem 15ti příspěvků, vyjádření některého z dotyčných migrantů se objevilo pouze v každém třetím příspěvku. Možnou příčinou nevelkého prostoru, který migranti v těchto příspěvcích dostali, mohla být jednoduše jejich nedostupnost.

Ve třetině příspěvků byl poskytnut prostor zástupcům neziskových organizací. Nejčastěji (40 %) se jednalo o zástupce Nadačního fondu Generace 21, který zajišťoval projekt přesídlení iráckých křesťanů do České republiky. Vyjádření tohoto subjektu bylo přítomno ve více než polovině příspěvků dané kauzy (67 %), přičemž právě zástupci této organizace povětšinou nahrazovali chybějící vyjádření migrantů jakožto samotných aktérů události.

V pětině zpravodajských příspěvků dostali prostor reprezentanti zahraniční politiky. K tzv. kauze iráckých křesťanů se nejčastěji (2x) vyjadřoval Tobias Plate, mluvčí německého Ministerstva vnitra. K tématu tzv. uprchlických kvót pak hovořili např. místopředseda Evropské komise Frans Timmermans, eurokomisař pro migraci Dimitris Avramopoulos nebo polská premiérka Beata Szydlová. Dohodu Evropské unie s Tureckem komentovali turecký prezident Recep T. Erdogan, německý ministr vnitra Thomas de Maiziére, předseda Evropské rady Donald Tusk, slovenský europoslanec Richard Sulík a šéf socialistické frakce v Evropském parlamentu Giovanni Pittella. Německá kancléřka Angela Merkelová komentovala zákon na podporu integrace migrantů v Německu. Řecký premiér Alexis Tsipras a mluvčí makedonského

¹²⁵ Události, 13. 4., Migrační krize v Řecku a Turecku.

¹²⁶ Události, 16. 4., Papež František navštívil Lesbos.

¹²⁷ Události, 1. 4., Vracení uprchlíků z Řecka.

ministerstva zahraničí se vyjadřovali k zásahu makedonských bezpečnostních sil proti migrantům snažícím se překonat plot v zařízení v Idomeni. Prostor k vyjádření nedostal žádný mimoevropský politik.

Relativně velký prostor patřil v relaci ve sledovaném období také zástupcům české cizinecké policie, kteří se vyjadřovali k případu iráckých křesťanů.

I když spíše okrajově, prostor v relaci dostali i zástupci církve, veřejnosti a zahraniční policie. Na druhou stranu v žádném zpravodajském příspěvku relace v daném období nezaznělo vyjádření jakýchkoli odborníků, ať už např. politologů, sociologů, odborníků na migraci či relokaci.

U citovaných mluvčích z oblasti české politiky jsme sledovali i jejich politickou orientaci (Tab. 10). Polovinu mluvčích z celku tvořili zástupci strany ČSSD (51 %), přičemž jen 38 % patřilo ministři vnitra Milanu Chovanci, který ve sledovaném období dostal největší množství prostoru. Výlučně se vyjadřoval ke kauze iráckých křesťanů (74 %) nebo k tzv. uprchlickým kvótám (26 %). Druhým nejčastěji citovaným byl premiér Bohuslav Sobotka, který častěji hovořil ke kvótám (75 %) než ke kauze iráckých křesťanů (25 %). Na třetím místě pak ministr kultury Daniel Herman, který byl hostem zpravodajského příspěvku, jehož tématem bylo pozastavení projektu Nadačního fondu Generace 21. Vyjádření všech politiků se obecně vztahovala buď ke kauze iráckých křesťanů (49 %) nebo povinným kvótám (41 %), přičemž všechna vyjádření vztahující se ke kvótám byla vůči nim negativní, což na druhou stranu odpovídá postoji české politické reprezentace k tomuto navrhovanému mechanismu unijní azylové politiky. Spektrum oslovených politiků pak nenaznačuje, že by volba citovaných mluvčích probíhala podle předem stanoveného klíče. Větší prostor dostali ze zřejmých důvodů představitelé vlády, avšak ani hlasy opozice nezůstaly bez povšimnutí.

Tab. 10: Mluvčí zpravodajských příspěvků – česká politická reprezentace

mluvčí – česká politická reprezentace	specifikace mluvčího	počet výpovědí	podíl na celku	stopáž výpovědí	podíl na celku
Milan Chovanec	ministr vnitra /ČSSD/	14	38 %	0:03:54	40 %
Bohuslav Sobotka	premiér /ČSSD/	4	11 %	0:01:00	10 %
Daniel Herman	ministr kultury /KDU-ČSL/	3	8 %	0:02:09	22 %
Andrej Babiš	ministr financí /ANO/	2	5 %	0:00:24	4 %
Petr Fiala	poslanec /ODS/	2	5 %	0:00:17	3 %
Jiří Dolejš	poslanec /KSČM/	2	5 %	0:00:14	2 %
Jan Bartošek	poslanec /KDU-ČSL/	1	3 %	0:00:08	1 %
Pavel Bělobrádek	místopředseda vlády pro vědu a výzkum /KDU-ČSL/	1	3 %	0:00:14	2 %
Jiří Chaloupecký	starosta Lubence /SNK-Lubeneč/	1	3 %	0:00:06	1 %
Miroslav Kalousek	poslanec /TOP 09/	1	3 %	0:00:04	1 %
Karel Schwarzenberg	poslanec /TOP 09/	1	3 %	0:00:10	2 %
Martin Stropnický	ministr obrany /ANO/	1	3 %	0:00:14	2 %
Milan Štěch	předseda senátu /ČSSD/	1	3 %	0:00:14	2 %
Martina Němcová	mluvčí Ministerstva vnitra	1	3 %	0:00:16	3 %
Kiril Christov	mluvčí, Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra	1	3 %	0:00:05	1 %
Úsvit s Blokem proti islámu	Úsvit s Blokem proti islámu	1	3 %	0:00:17	3 %
celkem	16	37	100 %	0:09:46	100 %

V rámci analýzy jsme sledovali i postoje mluvčích k migraci a migrujícím s cílem posoudit, zda tvůrci relace nestrání jedné z názorových skupin. Naprostá většina vyjádření mluvčích byla čistě neutrálního

charakteru (81 %). Poměr vyjádření mluvčích, kteří se vymezili pro či proti migraci/migrantům pak činil 13 % ku 6 % ve prospěch pozitivních vyjádření, tedy takových, která prezentovala vstřícné, chápavé či smířlivé postoje k migrační situaci/migrantům. Opakovaně negativní vyjádření o migrantech (z tzv. kauzy iráckých křesťanů) pronášel ministr vnitra Milan Chovanec, pozitivní vyjádření pak zaznívala nejčastěji z úst zástupců neziskových organizací zajišťujících pomoc migrantům. Na základě výsledků analýzy lze konstatovat, že relace si v informování o migrační situaci a migrantech udržela neutrální tón a poskytovala prostor vícero zainteresovaným stranám událostí, o kterých informovala, jak na úrovni jednotlivých příspěvků, tak na úrovni celku.

3.1.5 Příspěvky navazující agendy

Závěrem analýzy hlavní zpravodajské relace krátce popíšeme příspěvky navazující agendy, tedy těch příspěvků, které explicitně netematizovaly migraci nebo migranty, ale přesto s tímto tématem nějakým způsobem souvisely. Oproti minule analyzovanému období stoupl ve vysílání relace jejich celkový počet. Úvodní rešerše identifikovala v relaci **26 takovýchto zpráv**. Z hlediska celku vysílání nešlo o příliš významný počet (4 % podíl na celku vysílání relace).

Tab. 11: Příspěvky navazující agendy

datum vysílání	název příspěvků
28. 03. 2016	Vyšetřování bruselských útoků Palmýra zpátky v rukou Syrů Následky útoku v Pákistánu
29. 03. 2016	Brusel po útocích Syrští Kurdové v Česku
30. 03. 2016	Německý problém: salafisté
31. 03. 2016	Abdeslama čeká převoz do Francie Děti pod vlajkou radikálních islamistů
1. 04. 2016	Zavřené bruselské letiště
2. 04. 2016	Zátahy na podezřelé z terorismu Keňský boj proti terorismu
3. 04. 2016	Otevření letiště v Bruselu
4. 04. 2016	Vojáci v bezpečnostním stupni Alfa plus
5. 04. 2016	Boje v Sýrii
8. 04. 2016	Zadržení Mohameda Abriniho
9. 04. 2016	Vyšetřování belgických útoků
10. 04. 2016	Zatýkání teroristů v Belgii Mírová mise v ohrožení
11. 04. 2016	Soud kvůli silvestrovským útokům v Německu
12. 04. 2016	Hnutí Taliban na vzestupu
13. 04. 2016	Vyšetřování útoků v Paříži Nové střety v Sýrii
14. 04. 2016	Video teroristů z Boko Haram
16. 04. 2016	Dívky v zajetí Boko Haram Česká pomoc při záchraně památek v Mosulu
17. 04. 2015	Pochod proti terorismu

Většina těchto příspěvků byla zaměřena na výhradně zahraniční dění (85 %), pouze tři příspěvky reflektovaly domácí téma s dopadem na zahraničí.

Jak je patrné již z přehledové tabulky 11, tematická agenda těchto příspěvků nebyla příliš různorodá. Hlavním tématem většiny byl **terorismus**.

Největší počet příspěvků (9) byl zaměřen na vyšetřování teroristických útoků v Bruselu. Další příspěvky pak informovaly např. o útoku sebevražedného stoupence hnutí Taliban v Pákistánu, keňském boji proti somálským islamistickým radikálům, vyšetřování loňských teroristických útoků v Paříži, činnosti radikální skupiny Boko Haram i přívržencích tzv. Islámského státu. Samotnou skupinou byly čtyři zprávy pojednávající o konfliktu v Sýrii. První z nich reflektovala zničené památky v syrské Palmýře. Druhá informovala o delegaci syrských Kurdů v české Poslanecké sněmovně. Dva příspěvky byly zaměřeny na boje panující v Sýrii i přes uzavřené částečné příměří, přičemž v jednom z nich byly tematizovány probíhající parlamentní volby.

Jedna reportáž informovala o tom, že v Německu proběhl soud s prvním obviněným ze sexuálního násilí během silvestrovské noci. Ačkoli silvestrovské útoky byly v mnoha médiích spojovány s příchozími migranty (či konkrétně uprchlíky) do Evropy, v tomto případě jsme nezaznamenali přímou spojitost. Útočník byl v příspěvku prezentován jako „*Maročan*“ a „*král kapsářů*“. Informováno bylo dále o tom, že „*Drtivá většina podezřelých, které se podařilo identifikovat, jsou cizinci. Stopy míří hlavně k Severoafričanům*“, a tedy přestože ne explicitně, vztahovala se reportáž na migrantskou agendu a nadto mohla mít stereotypizační potenciál.

V českém kontextu se, kromě delegace syrských Kurdů v Poslanecké sněmovně ČR, hovořilo o české pomoci při záchraně památek v Mosulu a bezpečnostním stupni Alfa plus platící v Česku po teroristických útocích v Bruselu.

Ve většině příspěvků nebyly zaznamenány žádné explicitní zmínky, které by odkazovaly na migrační situaci či migranty. Jediný příspěvek, ve kterém byla explicitně zmíněna migrační agenda, byl příspěvek informující o zadržení Mohameda Abriniho a jeho obvinění z teroristických útoků v Paříži. Současně bylo informováno o zadržení Švéda jménem Osama Krayem, který „*měl být viděný i v bruselském metru se sebevražedným atentátníkem před jeho odpálením. 24letý Švéd bojoval v Sýrii, odkud se vrátil s falešným syrským pasem přes řecký ostrov Leros, kde se vydával za válečného uprchlíka.*“

Většina reportáží, byť explicitně nehovořila o migraci, s migrací bezprostředně souvisela. A to nejen v kontextu činnosti tzv. Islámského státu, který je označován jako jeden z důvodů současné migrační situace, ale rovněž v tom kontextu, že v českých médiích bylo a je přítomné šíření rovnice co uprchlík, to muslim, a tedy potenciálně nebezpečný terorista. Ačkoli, až na jediný zaznamenaný případ, nebyli migranti explicitně spojováni s terorismem, mohly reportáže takovouto interpretaci implikovat. Tento předpoklad byl navíc posilován faktem, že příspěvky o migraci byly opakovaně vysílány v bezprostřední blízkosti představených reportáží navazující agendy.

Na druhou stranu v příspěvcích byl jen zřídka zaznamenán apel na strach, resp. byl zde dominantní spíše rámec „práce bezpečnostních složek“ než rámec „strachu“. Poměrně vysoká reprezentace terorismu v Evropě i ve světě však mohla posilovat obraz nebezpečí tzv. Islámského státu, radikálních islamistů, resp. vyznavačů islámu, a ve svém důsledku i upevňovat výše zmíněnou rovnici (muslim[uprchlík]=potenciální terorista). Připomeňme, že v rámci příspěvků o migraci byla zaznamenána jedna výpověď migranta, který apeloval na otevření řecko-makedonských hranic slovy „*nejsme teroristé. Chceme jen projít. Nic nechceme. Nebijte nás.*“¹²⁸, což jen přítomnost diskurzu o

¹²⁸ Události, 13. 4., Migrační krize v Řecku a Turecku.

potenciálně nebezpečných migrantech potvrzuje a dokazuje jeho prolínání mediálním a veřejným prostorem. Zprávy o nebezpečí z terorismu pak mohly mít i legitimizační potenciál pro deportaci migrantů do Turecka. Z hlediska zákona o vysílání ale nebyla v příspěvcích navazující agendy shledána žádná problematická místa.

3.1.6 Shrnutí hlavních zjištění analýzy zpravodajské relace události

V rámci všech příspěvků zpravodajské relace Události vysílané v období od 28. března 2016 do 17. dubna 2016 bylo možné vyčlenit dva tematické okruhy, z nichž jeden zahrnoval příspěvky o migraci a migrantech, druhý zprávy tzv. navazující agendy. Příspěvky těchto dvou kategorií tvořily společně přibližně 12 % v celkové struktuře příspěvků zpravodajské relace sledovaného období. Ze srovnání údajů ukazujících na míru medializace tématu migrace v tomto a minule analyzovaném období vyplynulo, že došlo k výraznému snížení zájmu relace o dané téma. Migrační tematika tedy nebyla tak jako v minule analyzovaném období prvořadým tématem relace Události. Faktem ale je, že analyzovaná období se od sebe diametrálně odlišují. Zatímco v prvně analyzovaném období, na přelomu srpna a září 2015, dění kolem tzv. migrační krize kulminovalo, na jaře roku 2016 byla situace o poznání klidnější.

Analýza ukázala, že z poměrně širokého spektra potenciálně reprezentovatelných událostí, jejich aspektů a kontextů, byly v rámci zkoumaného období výrazně nadreprezentovány pouze tři události se spíše negativní valencí. Konkrétně šlo o tzv. kauzu iráckých křesťanů, napjatou situaci na uzavřené řecko-makedonské hranici a z ní pramenící nepokoje a demonstrace migrantů, příp. jejich deportace do Turecka, a nakonec politická jednání o tzv. povinných kvótách, přesněji negativní postoje českých politiků k nim. V rámci navazující agendy pak v relaci dominovalo téma terorismu v Evropě a ve světě, které mělo potenciál dotvářet obraz migrantů jako možného nebezpečí, a koneckonců legitimizovat deportaci migrantů do Turecka, potažmo jiných neevropských zemí. V návaznosti na tři zmíněné události byl nadto zaznamenán odklon od tematizace příčin migrace a samotných migrantů k reprezentaci či tematizaci jiných událostí. Jinými slovy, tematika migrace a migrantů sloužila jako nástroj pro prezentaci jiných událostí, nejčastěji týkajících se vnitropolitické situace či zahraniční politiky. To mělo za následek, že migranti byli ve většině příspěvků rámováni jako pouhý objekt migrační politiky, případně administrativní problém, než např. ohrožené osoby potřebující pomoc.

Rámování migrantů jako ohrožených osob potřebujících pomoc či jedinců s osobními příběhy, tedy dvou rámců, které byly výrazně přítomné ve zpravodajské agendě minulého období, nebylo pro toto období význačné. Nelze říci, že by redakce zcela opomíjela optiku samotných migrantů. V celku všech příspěvků se vyskytly i takové, ve kterých prezentace aktuální situace optikou migrantů dominovala. Přesto lze poukázat na disproporci v prezentovaných tematických rámcích odvysílaných příspěvků, která je zřejmá zejména z analyzovaného celku. Právě na jeho základě lze konstatovat, že oproti třem výše popsaným dominantním tématům se diváci mohli spíše útržkovitě dozvědět i o problémech, postojích a pocitech migrantů, a to prostřednictvím subrámců, které se vyskytly okrajově v jednotlivých příspěvcích (migranti jako oběti války, převaděčů, nefunkčního systému, lidé s osobním příběhem). Informacím, které lze považovat za nezbytné pro komplexnější podobu reprezentace migrace a migrantů, tedy např. o příčinách migrace, vývoji politické situace ve státech, z nichž migranti odcházejí, ale i podrobnější popis aktuálního vývoje migrace v širším geografickém kontextu, byly ve sledovaném období v této relaci spíše opomíjeny, resp. zastíněny jinými událostmi. Příčina jistě může tkvět v zaměření zpravodajské relace na aktuální dění, a však optiku, se kterou je o něm informováno, vždy určují její redaktori. Preferování některých témat nad jinými a jejich rámování však nelze z hlediska zákona o vysílání považovat za evidentní porušení zásad objektivit a vyváženosti média. Nutno dodat, že námi vybrané třítýdenní období je uměle vytvořená proměnná, a v delším časovém úseku by spektrum témat a rámců mohlo být

pestřejší. Podstatné tedy je, že na úrovni jednotlivých analyzovaných příspěvků byla shledána vždy patrná snaha redaktorů České televize o vyváženost a všestrannost poskytovaných informací, a rovněž z pohledu celku všech příspěvků nebyly zaznamenány takové výkyvy v některých ukazatelích, které by bylo možné z hlediska zákona o vysílání označit za problematické.

3.2 PUBLICISTIKA ČESKÉ TELEVIZE

V analýze jsme se dále zaměřili na publicistické, publicisticko-zpravodajské a diskuzní pořady České televize.

V segmentu publicistických a publicisticko-zpravodajských pořadů bylo analyzováno těchto sedm pořadů:

- 168 hodin
- Události, komentáře
- Horizont ČT24
- 90' ČT24
- Studio ČT24
- Newsroom ČT24
- Týden v politice

V části diskuzních pořadů pak dva¹²⁹:

- Otázky Václava Moravce
- Interview ČT24

Jednotkou analýzy byl příspěvek splňující následující kritéria:

- reflektoval migrační agendu
- nebo agendu, která s migrační agendou bezprostředně souvisí, tzn. navazující agendu (dění v Sýrii, činnost tzv. Islámského státu apod.)

V analýze publicistických a diskuzních pořadů jsme se zaměřili opět na sledování dodržování kritérií objektivit a vyváženosti, stejně jako na vyhodnocení, zda pořady neměly potenciál utvrzovat stereotypní předsudky týkající se etnických, náboženských nebo rasových menšin.

Většinu pořadů jsme analyzovali prostřednictvím kvantitativně-kvalitativní obsahové analýzy. Pozornost jsme věnovali zejména sledování:

- prostoru věnovanému migrační tematice
- rozmanitosti diskutovaných témat, postojů a názorových proudů v pořadu
- rozmanitosti struktury zvaných subjektů do pořadu
- výpovědního prostoru jednotlivých hostů v pořadech
- struktury a typů položených dotazů dle míry polemičnosti (neutrální dotaz, ambivalentní dotaz, konfrontační dotaz, vstřícný dotaz)

Největší důraz jsme pak věnovali analyzování toho, kdo a o čem se hovoří. Zaměřili jsme se tak na zdroje a mluvčí jednotlivých publicistických příspěvků a nastolovaná témata.

V kvalitativní části jsme pak posuzovali vystupování moderátorů a redaktorů v pořadu, zvláště pak:

- přesnost a věcnou správnost informací
- projevy favorizace, přízně či diskreditace určitých témat či názorového proudu
- schopnost moderátora vést a korigovat diskuzi
- kladení sugestivních otázek
- potlačování relevantních názorů

¹²⁹ Pořad Politické spektrum byl součástí monitoringu, do analýzy vzhledem k absenci námi sledovaných témat zařazen nebyl.

- o transparentnost citovaných zdrojů informací

V následující části se nejprve zaměříme na analýzu zpravodajsko-publicistických pořadů a publicistiky, poté na pořady diskuzní. U pořadů, ve kterých bylo v daném období odvysíláno nižší množství příspěvků, nebyla provedena obsahová analýza, tyto příspěvky proto níže pouze popisujeme kvalitativně.

3.2.1 168 hodin

Pořad 168 hodin je publicistickým pořadem, který je vysílán na programu ČT1 každou neděli v přibližném čase 21:20– 21:50 hodin. Pořad, nesoucí podtitul „aktuální publicistika s nadhledem“, má publicistický formát, přičemž obsahově se zaměřuje na nejrůznější kontroverzní kauzy, sociální témata, lidské příběhy i na zajímavosti ze světového dění, kultury apod. Odlehčeně publicistický styl reportáží leckdy balancuje až na hranici bulváru. Ačkoli se jedná o publicistiku, která se sice řídí jinými formálními pravidly než zpravodajské příspěvky, i zde jsou vyžadována určitá pravidla, dle kterých by se měli redaktoři příspěvků řídit, např. poskytovat korektní a vyvážené informace.

Ve sledovaném období byly odvysílány celkem tři díly pořadu, konkrétně dne 3. 4., 10. 4. a 17. 4. Délka jednoho dílu činila průměrně 31 minut, během kterých bylo odvysíláno 6 příspěvků. Celkově tak bylo odvysíláno v průběhu tří týdnů 18 různých zpravodajsko-publicistických příspěvků. Z toho pouze dva se týkaly námi sledovaného tématu.

Dne **3. dubna** 2016 byl v 15. minutě vysílání pořadu (0:15:11) zařazen příspěvek s názvem **Ženy ve zbrani**. Moderátorka pořadu Nora Fridrichová uvedla reportáž slovy: *„Jednotky, kterým velí, děsí fanatiky takzvaného Islámského státu už jen svým pokřikem. Kurdské bojovnice přispěly například k porážení islamistů u syrského města Kobani. Dvě členky kurdských vojenských jednotek tento týden přicestovaly do Prahy, aby tu sbíraly podporu pro svůj boj. S Nasirin a Iman natáčel Martin Mikule.“*

Příspěvek tak informoval při příležitosti delegace syrských Kurdů v České republice o aktivitách kurdských žen bojujících proti tzv. Islámskému státu. Kurdské ženy byly prezentovány jako neohrožené a statečné ženy a dívky hodné obdivu za to, že denně nasazují své životy v boji s tzv. Islámským státem i v boji za svobodu Kurdů obecně. Zdůrazněno bylo rovněž jejich vysoké postavení, a to v kontrastu víry, kterou zastávají.

„Jsou v zásadě na stejné úrovni jako muži. Ovládají těžké zbraně, chodí do těch ozbrojených střetů.“

„O drsných prožitcích z krvavých střetů ale velitelky mluvit nechtějí. Jakýkoli sentiment nebo dojetí nedávají najevo.“

„Kurdští muži bojové nasazení žen nejen respektují, ale i obdivují.“

„...všechny tyhle ty bojovnice jsou muslimky, jsou to sunnitské muslimky, stejně jako bojovníci Islámského státu.“

Naproti tomu přívrženci tzv. Islámského státu byli prezentováni spolu s přívlastky mající jasně negativní konotace, současně zde byli představeni jako ti, ze kterých jde strach. Rámec strachu zde byl užít k zdůraznění deklarované statečnosti kurdských žen.

„Jednotky, kterým velí, děsí fanatiky takzvaného Islámského státu už jen svým pokřikem“

„Hordy islamistů z takzvaného Islámského státu děsí svět.“

Tvrzení redaktora se v příspěvku opíralo zejména o vyjádření samotných kurdských bojovnic, případně novinářek Lenky Klicperové a Markéty Kutilové, působících v zemích třetího světa. Migrační problematika nebyla v tomto příspěvku nikterak tematizována. Z hlediska zákona o vysílání byl příspěvek zcela v pořádku.

Druhý analyzovaný příspěvek s názvem **Úprk z Česka** byl identifikován jako první v pořadí ve vydání dne **10. dubna**. Tématem příspěvku byl odchod dvou skupin iráckých křesťanů z České republiky.

Příspěvek byl rozdělen na dvě linie. První informovala o nelegálním odchodu 25ti Iráčanů do Německa, druhá o skupině osmi lidí, kteří se rozhodli odjet zpátky do Iráku. Hlavními zdroji informací byli v obou případech samotní migranti, resp. krajané těch, kteří Česko opustili, popřípadě zástupci Nadačního fondu Generace 21. Hlavním námětem obou linií pak byly důvody, které migranty vedly k rozhodnutí odjet z Česka. V obou případech bylo obecně informováno o možném zklamání obou skupin ze zdoluhavého azylového řízení.

Martin FRÝDL, mluvčí Nadačního fondu Generace 21: *„Velmi důležitý je psychický stav těch lidí, protože uprchlíci, když odjedou z vlastní země, tak oni nejdřív procházejí nějakým stavem euforie, poté se to mění vlastně a přichází stav, říká se tomu deziluze nebo deprese, a do tohoto stavu pravděpodobně vletěly ty ostatní faktory a celé se to smíchalo a vyvrcholilo to tím jejich odjezdem.“*

Jako další faktory pak byly v případě rodiny odjíždějící do Iráku zdůrazňovány silné rodinné vazby a stesk po rodné vlasti.

„Tento čtvrtek odletělo z Česka dalších 8 Iráčanů. Ti se ovšem vrátili zpět do Iráku. Rodina dala na přání nejstaršího člena, který prý chřadl steskem po rodné zemi, a zbylých příbuzných.“

V případě skupiny, jež odjela do Německa, byl jako jeden z faktorů označen „*Salman Hasan. Iráčan dlouhodobě žijící v Česku, muž, který Generaci 21 pomáhal s výběrem uprchlíků. S nadací se pak ale rozešel ve zlém*“, jelikož na seznam přemístěných lidí nezařadila kvůli nesplňujícím podmínkám jeho bratra. Negativní postoj Salmana Hasana k Nadačnímu fondu byl v reportáži potvrzen jedním z iráckých migrantů. Současně zde bylo zařazeno vyjádření Martina Rozumka, ředitele Organizace na pomoc uprchlíkům, že „*pan Hasan v tomto sehrál negativní roli a vyloženě je ponoukal k tomu, aby odjeli do Německa*“. Dále bylo v této věci informováno i tom, že „*Salman Hasan vystupoval po boku Martina Konvičky, předsedy Bloku proti islámu. Mimochodem tento pátek obžalovaného za podněcování k nenávisti proti muslimům.*“ (což bylo v reportáži doloženo záznamy, na kterých jsou Hasan a Konvička společně; do příspěvku byl rovněž vložen záznam, na kterém M. Konvička odmítá v této věci s redaktorkou hovořit).

V rámci příspěvku pak byla nadto prezentována nelehká situace těch, kteří nadále zůstávají v České republice, i těch, kteří kvůli pozastavení projektu českou vládou nebudou přesídleni:

Rayan Saka, irácký uprchlík: *„Hodně lidí teď říká, že tito křesťané jsou nevděční, a generalizují nás ostatní. Že nejsme vděční, nerespektujeme Česko jako zemi.“*

„Dalších 55 mělo podle plánu přiletět na přelomu května a června a 9 lidí včera. V Iráku už prodali majetek a odhlásili děti ze škol.“

Lenka Pastorčáková, redaktorka: *„Vy tam máte svého otce, že?“*

Firas Kamil, irácký uprchlík: *„Ano, je pořád tam a čeká. Čeká, zda bude moci přijet za námi, a teď nevíme, zda to bude možné, nebo ne. Protože vláda se rozhodla takto, kvůli tomu, co ti lidi udělali. Oni nemyslí*

na mého otce, oni mají pravidla, která by měli dodržovat. Já jsem velmi smutný a čekám, až otec přijede sem za mnou, protože je tam sám.“

Závěrem příspěvku byl předkládán i vděk dvou přesídlených Iráčanů:

Firas Kamil, irácký uprchlík: *„Je mi ctí být v této zemi. Tohle by měla být moje země už navždy. Chci tu zůstat, je tu budoucnost i pro moje děti. A i my budeme budovat tuhle zemi.“*

Rayan Saka, irácký uprchlík: *„Jsme šťastní, můžeme kamkoliv chceme a kdykoliv chceme. Nejste jako ve vězení nebo tak něco. Protože můžete jít a projít se a vrátit se, kdy chcete. Co víc chtít?“*

Událost tak byla prezentována optikou samotných migrantů, s výrazným apelem na pochopení těch, kteří z Česka odešli, a vyvarování se generalizačních soudů v daném případě.

Z hlediska zásad objektivit a vyváženosti kladené na publicistické formáty byl příspěvek vyhodnocen jako bezproblémový. Co víc, vzhledem k absenci takovéto optiky prezentace odchodu iráckých křesťanů z Česka v hlavní zpravodajské relaci Události, jej lze vyhodnotit jako vyvažující zpravodajskou agendu o daném případě.

3.2.2 Události, komentáře

Pořad Události, komentáře je zpravodajsko-publicistickým pořadem programu ČT24, vysílaným od pondělí do pátku v pravidelném čase od 22:00 hodin.

Ve sledovaném období bylo odvysíláno celkem **14 dílů**. Průměrná délka jednoho vydání dosahovala **59 minut**. Celková délka všech monitorovaných dílů činila **13 hodin 47 minut**, analyzovaný obsah věnující se migrační situaci zahrnoval přibližně **třetinu tohoto času** (3 hodin 52 minut). Připomeňme jen, že v minulém období bylo o migraci informováno téměř v polovině vysílacího času, tedy v aktuálně sledovaném období byl zaznamenán nižší zájem redakce o téma.

Přehled jednotlivých dílů pořadu, spolu s přehledem hostů a diskutovaných témat, uvádíme v příloze analýzy.

Jednotlivá vydání sestávala z reportáží, které byly povětšinou převzaty ze zpravodajské relace Události odvysílané toho dne (v některých případech byly nepatrně obsahově poupraveny, resp. zkráceny). Po těchto reportážích, jež povětšinou uváděly později diskutovaná témata, následoval rozhovor moderátora s určitým hostem či hosty, kteří odpovídali na dotazy kladené moderátorem. Diskuze moderátora s hosty byla čistě publicistického charakteru, resp. jednalo se o komentáře, ve kterých daná osoba hovořila o tématu ze svého úhlu pohledu. Součástí pořadu byla rovněž pravidelná rubrika s názvem „Stalo se“ (případně „Telegraficky“), jejímž obsahem bylo několik krátkých čtených zpráv o vybraných událostech uplynulého dne.

Celkem bylo v daném období v pořadu odvysíláno 146 různých příspěvků. Všechny tyto příspěvky byly podrobeny monitoringu s cílem vybrat ty týkající se námi sledovaného tématu. Analyzovány tedy byly pouze příspěvky, které se týkaly migrační tematiky, stejně jako příspěvky navazující agendy, tzn. takové, které explicitně netematizovaly migraci, ale bezprostředně se jí týkaly. Celkem bylo do analýzy zařazeno 36 příspěvků (25 %) splňujících daná kritéria, přičemž 21 příspěvků (58 %) se vztahovalo přímo k migraci, 15 zpráv (42 %) reflektovalo navazující agendu. Příspěvek o migraci, nebo navazující agendy byl zaznamenán v každém ze sledovaných dnů. Pouze ve dvou dnech (30. 3. a 11. 4.) pak nebylo analyzované téma jedním z hlavních témat relace, ale pouze součástí rubriky Stalo se.

V analyzovaných příspěvcích se vystřídalo celkem 28 různých osobností, přičemž některé z nich byly pozvány opakovaně (T. Pojar, J. Pospíšil, D. Zlatohlávková, V. Černohorský), či hovořily v rámci jednoho vydání ve dvou různých příspěvcích (J. Zahradil, J. Dolejš, B. Chalupa, M. Komárek).

Tab. 12: Struktura hostů pořadu *Události, komentáře*

host	specifikace hosta	specifikace hosta obecně	četnost
Pojar Tomáš	bezpečnostní analytik, prorektor CEVRO Institut	expert	3
Pospíšil Jiří	europoslanec /nestr. za TOP 09/	politik	2
Zlatohlávková Dana	zpravodajka ČT (řecko-makedonské hranice)	novinář	2
Černohorský Václav	zpravodaj ČT v Německu	novinář	2
Zahradil Jan	europoslanec /ODS/	politik	2
Dolejš Jiří	místopředseda strany /KSČM/	politik	2
Chalupa Bohuslav	místopředseda výboru pro obranu PS /ANO/	politik	2
Komárek Martin	poslanec /ANO/	politik	2
Štuková Jarmila	fotoreportérka a dokumentaristka	expert	1
Boček Tomáš	zmocněnec Rady Evropy pro migraci	zástupce evropské instituce	1
Bartošek Jan	místopředseda strany /KDU-ČSL/	politik	1
Hanna Theodosius	arcibiskup, představitel jeruzalémského patriarchátu	církev	1
Rakušanová Lída	komentátorka, ČRo Plus	novinář	1
Husseiniová Rana	novinářka	novinář	1
Bublan František	senátor /ČSSD/	politik	1
Beneš Ondřej	předseda výboru pro evropské záležitosti PS /KDU-ČSL/	politik	1
Beneš Vít	výzkumný pracovník, Ústav mezinárodních vztahů	expert	1
Ježek Petr	europoslanec /nestr. za ANO/	politik	1
Bříza Vlastislav	odborník na jaderné zbraně, katedra mezinárodních vztahů, FSV UK v Praze	expert	1
Kalibová Klára	právníčka, poradna pro oběti násilí z nenávisti, In IUSTITIA	expert	1
Szántó Jakub	zpravodaj ČT na Blízkém východě	novinář	1
Andriukaitis Vytenis	eurokomisař	politik	1
Talafant Jan	ředitel, Nadační fond Generace 21	nezisková organizace	1
Laně Tomáš	turkolog, bývalý velvyslanec v Ankaře	expert	1
Zaorálek Lubomír	ministr zahraničí /ČSSD/	politik	1
Miřejovský David	zpravodaj ČT (Slovensko, Maďarsko)	novinář	1
Němcová Miroslava	poslankyně /ODS/	politik	1
Özoguzová Aydan	německá spolková ministryně pro migraci	politik	1

V obecné rovině byly nejčastěji diskutujícími hosty osoby z politické oblasti. Z celkového počtu 37 hostů¹³⁰ jich 18¹³¹ (49 %) reprezentovalo českou či zahraniční politiku (tab. 13). Analýza sledovaného období nezaznamenala tendence média upřednostňovat představitele jednoho politického subjektu.

¹³⁰ V tomto počtu je zahrnut celkový počet hostů v daném období ve svém celku, tedy i ti, kteří v daném období komentovali události opakovaně. Z toho důvodu je počet vyšší než suma ukazující na počet jednotlivých hostů.

¹³¹ J. Pospíšil, J. Zahradil, J. Dolejš, B. Chalupa, M. Komárek opakovaně.

Z největší četností však v příspěvcích o migraci hovořili zástupci českých vládních stran, jakožto ti, mající zřejmě dle redakce největší kompetence vyjadřovat se k politickým aspektům migrace.

Tab. 13 Struktura hostů v pořadu *Události, komentáře – politici*

host	specifikace hosta
Andriukaitis Vytenis	eurokomisař
Bartošek Jan	místopředseda strany /KDU-ČSL/
Benešik Ondřej	předseda výboru pro evropské záležitosti PS /KDU-ČSL/
Bublan František	senátor /ČSSD/
Dolejš Jiří	místopředseda strany /KSČM/
Chalupa Bohuslav	místopředseda výboru pro obranu PS /ANO/
Ježek Petr	europoslanec /nestr. za ANO/
Komárek Martin	poslanec /ANO/
Němcová Miroslava	poslankyně /ODS/
Özoguzová Aydan	německá spolková ministryně pro migraci
Pospíšil Jiří	europoslanec /nestr. za TOP 09/
Zahradil Jan	europoslanec /ODS/
Zaorálek Lubomír	ministr zahraničí /ČSSD/

Dalšími obecnými kategoriemi hostů zvaných do pořadu k diskuzi o migraci byli experti z různých oborů (22 %) a žurnalisté (22 %). V kategorii novinářů se nejčastěji jednalo o zpravodaje České televize. Z odborné oblasti pak byli pozváni: bezpečnostní analytik, fotoreportérka a dokumentaristka, politolog, právnička a turkolog. Na konkrétní osobnosti odborné oblasti ukazuje Tab. 12. Tyto dvě kategorie osob, společně s dominantní skupinou politiků, tvořily základní strukturu hostů komentujících z různých pohledů migrační situaci. Nutno dodat, že struktura hostů tohoto pořadu byla obdobná i v minule analyzovaném období, ačkoli se nepatrně zúžil podíl (i pestrost) kategorie expertů a novinářů „ve prospěch“ politiků.

Přitom právě struktura hostů pořadu je v celkovém zhodnocení velmi podstatná, jelikož pořad je z velké části tvořen právě komentáři zvaných hostů, kteří tak mají podstatný vliv na podobu diskurzu nastolovaných témat. Přitom ale klíčovým parametrem ustavujícím rámec konstruování diskursu nastolovaných události zůstává provozovatel, resp. dramaturgie pořadu ve smyslu výběru témat a hostů, jejichž komentáře budou prezentovány. Ačkoli ve většině případů byly do pořadu pozvány osobnosti relevantní k diskuzi o probíraném tématu, preferování politických osobností, jakožto i témat (viz níže), udávalo dominantní směr rámování migrační situace i migrantů.

Ke struktuře hostů ještě dodejme, že v rámci provedené analýzy jsme sledovali i postoje hostů k migraci a migrantům, přičemž na úrovni jednotlivých debat vystupovaly nejčastěji subjekty, které neměly k migrantům vyhraněné stanovisko. Přesto z jejich výpovědí bylo možné rozeznat, zda spíše akcentují humanitární rovinu migrační situace, či politická a administrativní hlediska. Ve struktuře hostů tak byly subjekty stavící se k otázkám migrace (včetně tématu kvót) vstřícně, tak odmítavě, a analýza nezaznamenala tendence upřednostňovat některou z vyhraněných názorových skupin. Ocenit lze, že relace poskytovala prostor i zahraničním, a tedy méně známým osobnostem (německá spolková ministryně pro migraci, eurokomisař V. Andriukaitis, novinářka R. Husseiniová, arcibiskup, představitel jeruzalémského patriarchátu T. Hanna), stejně jako svým zahraničním zpravodajům, kteří přinášeli aktuální informace z dění v Evropě.

Většina debat byla vedena na věcné úrovni, pozbývajících emotivní a výrazně stereotypizační vyjádření. Moderátoři i zpravodajové ČT zaujímali povětšinou neutrální postoj k migrantům, resp. snažili se o neutralistický postoj, tj. vyhýbání se formálním ukazatelům případného zaujetí. Pozitivní či negativní postoje k migrační situaci a migrantům tak bylo možné vypořádat spíše na úrovni výpovědí

jednotlivých hostů. Na druhou stranu, bylo-li potřeba debatu vyvážit jinými kontexty a aspekty, plnili moderátoři funkci kvalifikovaných oponentů.

V rámci tematické analýzy jsme analyzované příspěvky kategorizovali dle toho, zda informovaly o domácí či zahraniční agendě. Celá polovina příspěvků spadala do kategorie výhradně zahraničních zpráv (50 %), což ukazuje, že redakce se orientovala zejména na zahraniční události, resp. reprezentovala migraci jako spíše zahraniční téma. Stejně množství příspěvků jsme pak zařadili do kategorií primárně domácích a primárně zahraničních zpráv (25 %).

Tematicky se relace věnovala především aktuálním událostem sledovaného období. Dominantním tematickým okruhem příspěvků byla politická jednání, postoje a návrhy řešení. Ve 27 % příspěvků bylo toto téma tématem hlavním. V rámci politických témat byla nejčastěji zmiňovaná jednak dohoda Evropské unie s Tureckem týkající se regulovaného přemístování migrantů, jednak problematika tzv. povinných kvót.

Dohoda Evropské unie s Tureckem byla v tomto pořadu reprezentována mnohem komplexněji než ve zpravodajské relaci Události, resp. kontextualizovaná s vícero aspekty a roviny různých událostí (např. proces výběru migrantů, kteří jsou přesídlováni z Turecka do Německa, způsob prošetřování migrantů, téma bezpečnostních kontrol, otázka legitimacy dohody s Tureckem). Naopak podobně jako v relaci Události byla dohoda prezentována jako přelomové řešení. Na druhou stranu, současně byla zdůrazňována dosavadní nefunkčnost systému, což vzbuzovalo otázky nejistoty, zda dohoda bude fungovat ve smyslu „omezení migrační vlny“.

„Jsme svědky takového chybného perpetua mobile, kdy budou neustále ti řízeně deportovaní migranti doplňováni těmi živelně dorazivšími?“¹³²

„Jestli ta dohoda s Tureckem bude dlouhodobě fungovat, jestli migranti nezačnou používat nějakou jinou cestu... Ostatně celá ta nejistota ohledně toho dalšího vývoje, je i důvod, proč německé úřady zatím nesnižují ... ty kapacity policistů, úředníků ...“¹³³

„...tak se dá říct, že ten systém, pro Evropskou unii bohužel, protože na něj evidentně hodně spoléhala, ale zatím prostě ten systém nefunguje.“¹³⁴

Dohoda Evropské unie s Tureckem byla konfrontována či zpochybňována rovněž optikou obav z bezvízového styku s Tureckem, tedy roviny, která zcela absentovala v daném období v relaci Události. Moderátoři pořadu opakovaně hostům, ať už politikům, tak odborníkům, kladli otázku, zda je dohoda v kontextu potenciálně problematického politického systému v Turecku legitimní. I díky tomu byl v pořadu konstruován spíše negativní obraz Turecké republiky, potažmo prezidenta R. Erdogana.

„Vízový, bezvízový styk s Tureckem jako cena, kterou Ankara získala za dohodu s Bruselem a také znovunakopnutí přístupových jednání Turecka do Evropské unie. Toto, jak hodnotíte?“¹³⁵

„podle šetření Freedom House to není demokratický režim. Je to režim smíšeného typu. Není to režim, který, který, na který se dají uplatnit pravidla evropského kontinentu“¹³⁶

¹³² Události, komentáře, 31. 3., Uprchlíká krize: uklidnění.

¹³³ Události, komentáře, 4. 4., Dohoda EU s Tureckem o migraci.

¹³⁴ Události, komentáře, 5. 4., Řecko zavaleno žádostmi o azyl: uprchlická krize.

¹³⁵ Události, komentáře, 31. 3., Uprchlíká krize: uklidnění.

¹³⁶ Události, komentáře, 31. 3., Uprchlíká krize: uklidnění.

„...máme se tady v Česku nebo v Evropě bát bezvízového styku s Tureckem?“¹³⁷

Bohuslav Chalupa, místopředseda výboru pro obranu PS /ANO/: *„Máme tam pana prezidenta Erdogana a je tam porušování lidských práv a tak dále.“¹³⁸*

Tomáš Laně, turkolog, bývalý velvyslanec v Ankaře: *„...protože to, co se odehrálo v Turecku v loňském roce, to byla manipulace Erdoganova, a to byla manipulace, která hraničila téměř tedy se zločinem, protože aby zvrátil výsledek voleb, který byl pro jeho partaj naprosto ... nevhodné...“¹³⁹*

Dohoda Evropské unie s Tureckem se stala v pořadu rovněž nástrojem vnitropolitických sporů, jejichž prezentace taktéž v relaci Události absentovala. Konkrétně moderátoři tematizovali rozpor mezi jednáním premiéra Bohuslava Sobotky a rezolucí Poslanecké sněmovny odmítající zavedení bezvízového režimu pro Turecko jako „cenu“ za dohodu s Evropskou unií.

„No, a měla by tedy sněmovna se sejít znovu a znovu odhlasovat třeba modifikovanou měkkčí rezoluci, protože tady opravdu vůle sněmovní většiny něco řekla a vypadá to, že to vlastně k ničemu nebude.“¹⁴⁰

Jan Zahradil, europoslanec /ODS/: *„Já myslím, že pan premiér udělal zásadní chybu v tom, že když jede vyjednávat o tak důležité věci na Evropskou radu, jako je liberalizace vízového styku, že si to nepředjedná v Poslanecké sněmovně“¹⁴¹*

Dodejme, že v kontextu informování o dané dohodě pak byla pouze zřídkakdy prezentována i optika migrantů:

„Chápu to tedy správně, že migranti žádají hromadně v Řecku o azyl? Ty jsi s nimi mluvila, nebo s některými z nich. Pokud ano, jaké názory teď od nich zaznívají?“¹⁴²

Druhým dominantně diskutovaným politickým tématem bylo téma tzv. povinných kvót, které bylo zmiňováno napříč příspěvky různých tematických oblastí. Vezmeme-li v potaz pouze příspěvky o migraci, téměř v polovině (48 %) se debata alespoň letmo tohoto tématu dotkla. K tematice kvót se povětšinou vyjadřovali čeští politici, avšak prostor zhodnotit např. dominantní negativní postoj české vlády v otázce kvót dostali i odborníci z různých oborů (T. Pojar, L. Rakušanová, V. Beneš). Pokud byly kvóty hlavním tématem debaty (jako např. dne 6. 4.), byla struktura hostů sestavena tak, aby „proti sobě“ seděly jak osoby vyjadřující se „pro“, tak „proti“ kvótám.

Téma kvót bylo stejně jako v hlavní zpravodajské relaci uchopeno primárně optikou sporu České republiky a Evropské unie, čímž se migrace stala nástrojem kritiky unijní politiky. Podobně jako v hlavní zpravodajské relaci se v pořadu vyskytl narativ o „řadě zemí“ odmítajících kvóty, jenž byl však v rámci jednoho příspěvku negován tím, že „většina zemí je pro“. Přitom obě protichůdná vyjádření pramenila z úst moderátorů pořadu. Používání neurčitých číslovek (řada, většina apod.) má potenciál zkreslovat reálnou situaci, nad to ukazuje na ne zcela transparentní práci redaktorů se zdroji informací. Na druhou stranu bylo spíše ojedinělým jevem.

„Povinné uprchlické kvóty ale řada zemí odmítá, včetně Česka ... proč tedy komise neustále přichází s tím tématem, když ví, že vždy se vzbudí, minimálně v určité části, a těch zemí přibývá, v určité části Evropy,

¹³⁷ Události, komentáře, 4. 4., Dohoda EU s Tureckem o migraci.

¹³⁸ Události, komentáře, 4. 4., Uprchlická krize: uklidnění.

¹³⁹ Události, komentáře, 4. 4., Dohoda EU s Tureckem o migraci.

¹⁴⁰ Události, komentáře, 31. 3., Dohoda s Tureckem o vracení migrantů.

¹⁴¹ Události, komentáře, 31. 3., Uprchlická krize: uklidnění.

¹⁴² Události, komentáře, 5. 4., Řecko zavaleno žádostmi o azyl: uprchlická krize.

*pokud se bavíme o trvalých kvótách, velký odpor?*¹⁴³ vs. *„Evropa zase mluví o kvótách na uprchlíky a tentokrát o trvalých kvótách, a jak to tak vypadá, velká většina je docela pro ... výsledek naznačuje, že odpůrci tohoto řešení Česko, Polsko, Maďarsko a Slovensko jsou dost v menšině.“*¹⁴⁴

Okrajově moderátoři pořadu nastolovali otázku alternativních řešení migrační situace k oné dohodě a povinným kvótám.

*„Já si dovolím to, pane Pospíšile, rozšířit, jednat s Tureckem. Ano, prezident republiky mluví o tom, že to je vydírání, bude to stát 20 miliard, pochybuje o funkčnosti. Rakouský prezident pochybuje u funkčnosti této dohody. Příčinou je syrský konflikt, Evropská unie nemá v rukou řešení syrského konfliktu, nemá v rukou sama o sobě porážení Islámského státu. Tak, kde jsou ta řešení, která vyřeší to, že sem ti uprchlíci pořád přicházejí, když sama Evropa neumí vyřešit tu základní příčinu?“*¹⁴⁵

*„Pane Bartošku, není příliš mnoho neznámých nebo příliš mnoho příčin mimo ruce Evropské unie, že by měla krom těch jednání navenek zároveň ale i nějakým způsobem řešit to, že sem ti lidé přicházejí? Nevyřeší Islámský stát sama Evropa, nevyřeší syrský konflikt sama Evropa patrně tedy. Tudíž musí hledat řešení na to, že sem uprchlíci přicházejí.“*¹⁴⁶

I v jejich rámci se však spíše hovořilo o hledání řešení k zastavení příchodu migrantů, než např. o stabilizaci situace v zemích, odkud migranti přicházejí. Z alternativních řešení byla probírána také ochrana hranic Evropské unie a možnost uzavření Schengenského prostoru, ačkoli toto řešení bylo medializováno podstatně méně než v minulém období. Důraz na bezpečnostní otázky spojené s migrací a migranty zde byl ale stále poměrně silně přítomen.

Rámec bezpečností hrozby a strachu byl přítomný zejména v příspěvcích navazující agendy, které tematizovaly zejména teroristickou hrozbu. Nejednou byla ale v mantinelech rizik a strachu rámcována i migrační situace, potažmo migranti jako hrozba či riziko pro evropskou společnost:

„V Evropě kvůli migraci roste strach. Evropané by nejraději uzavřeli hranice. Podle nejnovějšího průzkumu, by pro zrušení Schengenu znovuzavedení ostrahy hranic a byly 2/3 Němců a skoro ¾ Francouzů.“

*„A nehrozí tady zase vlastně opačný extrém, když se budeme soustředit výhradně na tyhle věci, nepodcení se potom bezpečnost, možná postupná změna charakteru, západního charakteru naší společnosti?“*¹⁴⁷

V rámci řešení migrační situace tak byla prezentována zejména tři výše zmíněná řešení (deportace migrantů, kvóty, příp. ochrana hranic), která více méně implikovala, že sama přítomnost migrantů v Evropě je tím hlavním problémem migrační krize. Tím docházelo k upozadování důležitosti řešení situace na Blízkém východě, příp. humanitárního hlediska migrace.

Hlavním tématem šesti příspěvků byla aktuální situace na řecko-makedonské hranici. I v rámci těchto příspěvků byla přítomná prezentace tamních událostí primárně administrativně-politickou optikou. Ve srovnání s relací Události zde byly zřetelně méně prezentovány potyčky a demonstrace migrantů v provizorních detenčních zařízeních v Řecku. Pouze ve třech příspěvcích byly nepokoje migrantů zmíněny, v žádném příspěvku však nehrály „hlavní roli“ tak, jako tomu bylo v Událostech. Současně však ubylo i informací o tamní situaci migrantů, jejich osobních příbězích, pocitech a postojích. Takové hledisko bylo nastolováno v této relaci spíše okrajově, neabsentovalo však úplně. Výrazně humanitární

¹⁴³ Události, komentáře, 14. 5., Evropské řešení migrační krize.

¹⁴⁴ Události, komentáře, 12. 4., Centrální azylové řízení v Evropě?

¹⁴⁵ Události, komentáře, 12. 4., Centrální azylové řízení v Evropě?

¹⁴⁶ Události, komentáře, 12. 4., Centrální azylové řízení v Evropě?

¹⁴⁷ Události, komentáře, 15. 4., Posilování extremismu.

aspekt měla např. debata s Tomášem Bočkem, zmocněncem Rady Evropy pro migraci, který mimo jiné popisoval tristní situaci v táboře u města Idomeni:

„situaci, kterou jsem tam viděl, tak ta mě zděsila a ani jsem si nemyslel, že něco takového je možné v dnešní Evropě. Podmínky, v jakých tam žijí a už ty samotné podmínky, v jakých jsou, v jakých oni tam přebývají, tak samozřejmě jsou z hlediska lidských práv, jsou z hlediska lidských práv velmi kritické.“

Stejně tak diskuzi s fotoreportérkou a dokumentaristkou Jarmilou Štukovou o situaci v zemích, ze kterých migranti přicházejí, nechyběl humanitární apel. Moderátor diskuze nastoloval mimo jiné otázku kvality života lidí zůstávajících na Blízkém východě, v kontextu které zazněla jedna z mála výpovědí legitimizujících příchod migrantů do Evropy, současně nazírající na migranty jako lidi, kteří potřebují pomoc.

„Úplně běžní lidé, jak tedy v této situaci, žijí jednak v aktuálním nebezpečí a v očekávání tedy těch budoucích problémů?“¹⁴⁸

Jarmila Štuková, fotoreportérka a dokumentaristka: *„Tak samozřejmě, když přijdete o domov, tak a zažijete takové hrůzy, že vidíte na ulici mrtvoly, vaše dítě prožije velmi traumatické stavy, tak jako tam se nevytratilo, nevytratil se nějaký strach, prostě ten tam panuje pořád a lidé, nejsou to všichni, kteří chtějí utíkat do Evropy, spousta z nich chce zůstat a vrátit se do svých domovů. Problém je, že třeba město Sindžár, kde jsme pobývali, je z většiny části naprosto zdestruováno a lidé se tam nemají, kam vrátit.“¹⁴⁹*

Tato debata byla jedna z mála, ve které došlo k tematizaci samotných příčin migrace, jež byly v tomto období výrazně podprezentované, resp. překryty jinými diskutovanými tématy. Okrajově byly příčiny diskutovány i s arcibiskupem Theodosiusem Hannou či novinářkou Ranou Husseiniovou.

Posledním tématem, kterému se dostalo výraznější pozornosti, byla tzv. kauza iráckých křesťanů, která byla diskutována v sedmi příspěvcích. I k tomuto tématu se v pořadí s větší četností vyjadřovali političtí hosté, avšak ne s tak výraznou převahou jako v případě řešení migrační situace (55 % ku 45 %).

Vůbec první příspěvek či debata o křesťanských migrantech z Iráku byla zařazena až do pořadu odvysílaného dne 1. dubna, tedy v den, kdy ministr vnitra Milan Chovanec pozastavil projekt přesídlení iráckých křesťanů. K této debatě byl přizván Tomáš Pojar, bezpečnostní analytik, prorektor CEVRO Institutu, bývalý velvyslanec ČR v Izraeli a ředitel humanitární organizace Člověk v tísni. Hlavním tématem debaty byly možné důvody odchodu Iráčanů, přičemž host v této věci mimo jiné poukazoval na chybějící komunitu těchto lidí v České republice (T. Pojar: *„A zároveň se snaží logicky jít tam, kde už jejich soukmenovci, lidé, kteří hovoří stejným jazykem, kteří jsou ze stejných zemí, stejných míst jsou ve větším množství, protože se tam mohou cítit lépe, mohou snáze si myslet, že najdou práci, prostě budou u svých“*). V rámci potenciálních důvodů jejich odchodu rovněž zazněla kritika tzv. povinných kvót (T. Pojar: *„Tady na tom se ukazuje přesně, že žádný systém kvót nemůže nikdy fungovat, protože prostě ti lidé jdou nějakým jiným směrem a prostě není možné jim přikázat, co mají dělat.“*). Moderátor rovněž zdůrazňoval eventualitu důvodů spočívajících v negativních postojích české veřejnosti vůči migrantům. Přitom neopomenul, že většina přesídlených Iráčanů v Česku zůstává (*„Ano, to možná zdůrazněme. Toto tedy není zatím paušální jev mezi touto malou komunitou arabských křesťanů, kteří byli přesídleni do České republiky.“*). V ostatních debatách se nejčastěji hovořilo o aktuálním postupu českých či německých úřadů, vládním pozastavení projektu a motivech Iráčanů k odchodu. Vyjma jednoho příspěvku, krátké čtené zprávy, byly důvody migrantů moderátory pořadu reflektovány vždy, čímž docházelo k legitimizaci odchodu daných lidí z Česka. Nejčastěji uváděnými důvody byly konkrétně

¹⁴⁸ Události, komentáře, 12. 4., Boj s Islámským státem na vlastní oči.

¹⁴⁹ Události, komentáře, 12. 4., Boj s Islámským státem na vlastní oči.

rodinné vazby v jiných evropských zemích, negativní postoje české veřejnosti k migrantům, či nedostatečné fungování projektu Generace 21. V diskuzi s Klárou Kalibovou, z právnické organizace In IUSTITIA, byla jako jedna z možných příčin označena i média.

Daniel TAKÁČ, moderátor: Paní Kalibová, jak vy se díváte na tenhle případ aktuální?

Klára KALIBOVÁ: *Podobně jako pan Bublan, jako na nešťastný případ, který média nějakým způsobem používají k tomu, aby v zásadě se trochu svezla na té vlně sledovanosti, kterou ...*

Daniel TAKÁČ, moderátor: Jakým způsobem, to se stalo. Média popisují to, co se stalo.

Klára KALIBOVÁ: Ale když si vzpomenete, jak to začalo, tak si možná vzpomenete na nešťastnou situaci, kdy televize Prima nějakým způsobem informovala o překladu, který vlastně byl trošku jiný, než televize Prima se snažila veřejnosti sdělit. Pak to bylo i prokázáno, že vlastně televize Prima jako manipulovala s překladem.

Daniel TAKÁČ, moderátor: Dobře, ale ten následek, ten následný postup, odjezd do Německa, návrat do České republiky, znovupořádání o azyl, to jsou fakta potvrzená tedy státními orgány.

Klára KALIBOVÁ: ... v mediálních zprávách se například můžete jakoby soustředit na to, že zdůrazníte to, že Česko je solidární země, že jsou tady organizace, které pomáhají uprchlíkům, že jsou tady organizace, které pomáhají integraci cizinců, ale média si z toho vyberou tu informaci, že někdo tady není spokojen a odchází a dále nezkoumá to, proč tady není spokojen, jestli ta organizace, která měla tohle na starost, jestli patří k těm organizacím, které 20 let tady působí pro integraci cizinců nebo jako neznáte ten kontext a diváci ten kontext vlastně taky neznají, protože vy jim ho nenabízíte.

Mezi další témata diskutovaná v některých vydáních pořadu Události, komentáře, naopak zcela absentujících v pořadu Události, patřilo téma posilování extremistických stran na Slovensku, v Bulharsku i v Česku, přičemž takovéto subjekty byly víceméně explicitně odsuzovány. V tomto kontextu byly probírány i aktuální a dlouhodobé postoje veřejnosti k migrační situaci. Výrazným tématem, krom výše zmíněných, bylo pak shodně jako v relaci Události téma terorismu, které bylo v podstatě jediným tématem příspěvků navazující agendy.

Ze zhodnocení celkové tematické agendy lze opět konstatovat, že se v diskuzích nehovořilo o samotných migrantech a problémech, kterým čelí, jako o problémech, které svým příchodem způsobují Evropě. Dominantní rámec, optikou kterého byli migranti prezentováni v tomto pořadu, byl proto podobný jako v hlavní zpravodajské relaci. Pořadu by tak bylo možné vytknout jednostranné zaměření se na několik vybraných témat a úhlů pohledů na ně. Na straně druhé v této chvíli se již dostáváme opět ke skutečným týkajícím se kvalitativní roviny, kterou by bylo možné posuzovat spíše z profesního či etického hlediska, optikou zákona o vysílání nebyla shledána pochybení, jelikož objektivita a vyváženost pořadu nebyla v jednotlivých dílech dotčena. Přesto kvalitativní analýza pořadu odhalila, krom nadreprezentace jedněch tematických rámců oproti jiným, několik menších pochybení. Jednalo se např. o používání sugestivních otázek, případně vkládání odpovědi do samotné otázky, v některých případech o nekorektní interpretace a „sklouzávání“ k expresivnějším vyjádřením, volnějším stylu a zjednodušeným závěrům¹⁵⁰. Takové případy však měly ojedinělý charakter.

3.2.3 Horizont ČT24

Pořad Horizont ČT24 je týdeníkem zahraniční redakce České televize, který byl ve sledovaném období vysílán každý všední den v přibližném čase od 21:30 hodin. Nutno podotknout, že ve sledovaném období byla vysílána rovněž nedělní vydání pořadu, která však pouze shrnovala nejzajímavější momenty

¹⁵⁰ např. „Tak, pane Beneši, dá se vysvětlit, proč vlastně komise tak strašně bazíruje na těch kvótách, když se tady všichni shodneme na tom, nebo aspoň tedy, co zatím zaznělo, že v zásadě nebudou fungovat?“

uplynulého týdne, resp. příspěvky, které již byly v daném týdnu odvysílány. Z toho důvodu nebyly tyto do analýzy zahrnuty.

Dle webové stránky pořadu se pořad „věnuje dění ve světě a dává nový rozměr celému zpravodajskému kanálu ČT24. Sleduje nejen dění aktuální, ale i důležité nadčasové fenomény. Klade důraz na původní reportáže zpravodajů ČT, ale i na bohaté agenturní zpravodajství. V analytickém pohledu Zdeňka Velíška se zabývá důležitými událostmi v Evropě. V nových formátech a za použití zcela nových grafických prvků nabízí pohled nad, pod i za obzor zahraničních událostí. Horizont ČT24 staví na výrazných moderátorských osobnostech – dlouholetém dramaturgovi a moderátorovi zahraniční redakce Tomáši Šponarovi a bývalé zpravodajce v Německu Haně Scharffové.“

Ve sledovaném období bylo odvysíláno celkem **12 dílů**. Délka jednoho vydání činila průměrně 29 minut. Celková délka všech monitorovaných dílů tak dosahovala necelých **6 hodin**. Analyzovaná část příspěvků činila přibližně **hodinu a půl** (27 % z celku vysílání).

Celkem bylo v daném období v pořadu odvysíláno **92 různých příspěvků**. Všechny tyto příspěvky byly podrobeny monitoringu s cílem vybrat ty týkající se námi sledovaného tématu. Analyzovány tedy byly pouze příspěvky, které se týkaly migrační tematiky a navazující agendy. Celkem bylo do analýzy zařazeno **26 příspěvků (28 %)** splňujících daná kritéria, přičemž **12 příspěvků (46 %) se vztahovalo přímo k migraci, 14 zpráv (54 %) reflektovalo navazující agendu**. Příspěvky o migraci, nebo navazující agendy, byly vyjma jednoho dne (11. 4.) zaznamenány v každém ze sledovaných dnů.

Srovnáme-li prostor věnovaný migraci s minule sledovaným obdobím, zaznamenáváme citelný úbytek. Připomeňme, že analyzovaná část příspěvků dosahovala v předešlém monitoringu téměř 5 hodin, v některých dílech byla migrační tematika dokonce výlučným tématem.

Přítom formát pořadu se od minulého období nezměnil. Jednotlivá vydání byla složena z reportáží, jež byly ve většině případů převzaty z hlavní zpravodajské relace Události (v některých případech byly nepatrně obsahově upraveny, nejčastěji zkráceny). Takovýchto prostých reportáží bez zařazení následovné diskuze bylo identifikováno celkem 11. Ostatních 15 příspěvků bylo povětšinou doplněno o rozhovory se zpravodaji České televize informujícími o aktuálním dění v Evropě. Jak ukazuje Tab. 14 zahraniční zpravodajové ČT (75 %) byli nejčastějšími komentátory analyzovaných příspěvků, krom nich dostali prostor ještě tři osobnosti zastupující různé odborné oblasti (25 %).

Tab. 14: Struktura hostů v pořadu Horizont ČT24

host	specifikace hosta	četnost
Černohorský Václav	zpravodaj ČT	4
Dyčka Lukáš	bezpečnostní analytik	2
Jonáš Martin	zpravodaj ČT	2
Zlatohlávková Dana	zpravodajka ČT	2
Vostal Bohumil	zpravodaj ČT	1
Szántó Jakub	zpravodaj ČT	1
Faltová Magda	ředitelka, Sdružení pro integraci a migraci	1
Pazderka Josef	zpravodaj ČT	1
Kaválek Tomáš	analytik, Výzkumné centrum AMO	1
Miřejovský David	zpravodaj ČT	1

Ačkoli se může zdát zastoupení expertů ve struktuře všech hovořících hostů nízká, procentuálně je srovnatelná s minule sledovaným obdobím. Oproti tomu ovšem absentují hosté reprezentující politickou oblast. Ani v minulém období ale nebylo jejich zastoupení příliš výrazné. Podobná struktura hostů v obou obdobích, sestávající převážně ze zahraničních zpravodajů České televize, ukazuje a

potvrzuje cíle deklarované na webové stránce pořadu klást „*důraz na původní reportáže zpravodajů ČT, ale i na bohaté agenturní zpravodajství*“.

Oproti pořadu Události, komentáře měly příspěvky zařazené do pořadu Horizont ČT24 spíše zpravodajský než publicistický ráz. Jak již bylo řečeno, většina z nich byla převzata z hlavní zpravodajské relace Události. Pouze 7 příspěvků z 26 (27 %) bylo původních.

Vzhledem k zaměření pořadu, byly s velkou převahou tematizovány události odehrávající se mimo území České republiky. Pouze necelá čtvrtina zpráv zahrnovala sdělení o událostech majících dopad i na Českou republiku (summit o jaderné bezpečnosti [ZP], azylová pravidla Evropské komise, česko-polské jednání o migraci, Evropský parlament o dohodě s Tureckem, integrace migrantů z Blízkého východu), což bylo ve srovnání s ostatními pořady unikátní. Podobně unikátní byla v tomto pořadu převaha příspěvků navazující agendy nad příspěvky o migraci. Většina z nich (64 %) měla podobu reportáže. Pouze v pěti příspěvcích byl zařazen rozhovor moderátora s hostem, kterým byl nejčastěji zpravodaj České televize působící v Německu nebo Blízkém východu. Expertní hlas byl zařazen pouze do dvou příspěvků. Obsazení provincie Hílmánd hnutím Taliban komentoval bezpečnostní analytik Lukáš Dyčka, syrské parlamentní volby analytik z výzkumného centrum AMO Tomáš Kaválek. Naprostá většina příspěvků navazující agendy se nějakým způsobem týkala terorismu. Zatímco však v relaci Události i Události, komentáře příspěvky navazující agendy reflektovaly převážně vyšetřování bruselských útoků, pořad Horizont ČT24 se více zaměřoval na mimoevropské dění (činnost IS, situace v Sýrii, syrské volby, činnost přívrženců hnutí Talibanu, skupinu Boko Haram). Bruselské útoky byly zmíněny pouze v jednom krátkém příspěvku informujícím o zadržení podezřelého z útoku.

Ačkoli v žádném příspěvku nebylo explicitně propojováno téma migrace s tématem terorismu, neustálým reprodukováním obav z teroristických útoků a nebezpečí světového terorismu z řad různých radikálních skupin, mohl být obraz nebezpečných migrantů posilován. Naopak za nedostatečné by bylo možné označit usouvzažňování problémů zemí, ze kterých migranti přicházejí, s migrační situací v Evropě. Explicitní tematizace příčin migrace tak byla opět spíše podreprezentována. Jen dvě zprávy kontextuálně vztahovaly migraci k situaci na Blízkém východě, avšak pouze okrajově. První taková zpráva informovala o hotelu ležícím nedaleko bojové linie syrské války, kvůli které do něj přestali jezdit turisté. V rámci popisu daného území bylo sdělováno, že „*Přilehlé údolí Bikáa je útočištěm šíitského Hizballáhu a další napětí sem přinesly stovky tisíc syrských uprchlíků*“. Druhá zpráva pak informovala o parlamentních volbách v Sýrii i v tom kontextu, že „*prázdnotu pocítují hlavně miliony Syřanů, kteří kvůli pětiletému konfliktu strádají. Humanitární pomoc se k nim navzdory ženevské dohodě dostává pomalu, nebo vůbec*.“ Obecně pak lze konstatovat, že situace na Blízkém východě, či problematika terorismu, byly prezentovány zejména administrativně-politickým hlediskem a humanitární rovina situace byla upozadována.

Tab. 15: Horizont ČT24: Přehled příspěvků navazující agendy

datum vysílání	název příspěvků
30. 03. 2016	Salafismus v Německu
31. 03. 2016	1) Děti bojovníci Islámského státu; 2) Záchrana památek před islamisty
01. 04. 2016	1) Summit o jaderné bezpečnosti; 2) Ohrožení jaderných elektráren
04. 04. 2016	Hotel na hranicích Libanonu a Sýrie
07. 04. 2016	Bitva o Palmýru skončila
08. 04. 2016	Bruselská policie zadržela Mohameda Abriniho
12. 04. 2016	1) Taliban obsazuje provincii Hílmánd; 2) Afghánští vojáci přecházejí k Talibanu; 3) Němci sledují radikály mezi veterány
13. 04. 2016	1) Parlamentní volby v Sýrii; 2) Zpověď oběti z Boko Haram; 3) Velitelé IS v Afghánistánu dezertují

Tematická agenda příspěvků o migraci byla jen o něco málo rozmanitější. Tyto příspěvky nejčastěji akcentovaly dění kolem započaté deportace migrantů z Řecka do Turecka, a naopak z Turecka do Německa dle dohody Evropské unie s Tureckem (66 %). Na jedné straně byla zdůrazňována samotná situace na řecko-makedonských hranicích, popřípadě v Řecku, v souvislosti s kterou byly tematizovány i potyčky a demonstrace migrantů či informace o počtech nově příchozích. Na straně druhé byly akcentovány politické aspekty dohody a její prozatímní nefunkčnost. Tematické rámování situace se tak nikterak nelišilo od zpravodajské relace Události či Události, komentáře, což bylo dáno nepochybně i poměrně velkým množstvím převzatých příspěvků z relace Události (66 %), stejně jako podobnými hlavními informátory o migračním děním (tedy zpravodaji České televize). Z politických aspektů byla častěji prezentována a rozebírána ona dohoda, než např. téma kvót, které dominovalo v relacích Události i Události, komentáře. Zde bylo tématem pouze ve třech příspěvcích. Opět pak bylo prezentováno zejména kritickým hlediskem české vlády, na stranu druhou nechybělo zde zdůraznění podstaty kvót ve vzájemné solidaritě zemí Evropské unie (např. „Německo, Řecko. Itálie. Země, kterým přílivová vlna uprchlíků rychle stoupá ke krku. Brusel jim chce odlehčit“¹⁵¹).

Tab. 16: Horizont ČT24: Přehled příspěvků o migraci

datum vysílání	název příspěvků
01. 04. 2016	Situace migrantů v Řecku
04. 04. 2016	1) Deportace utečenců do Turecka; 2) Německo přijímá uprchlíky
06. 04. 2016	1) Evropská komise o azylových pravidlech; 2) Uprchlíci na Ostrově Lesbos
08. 04. 2016	1) Řecko opět vrací migranty do Turecka; 2) Migrantů do Německa míří méně; 3) Česko-polské jednání o migraci
13. 04. 2016	Evropský parlament o dohodě s Tureckem
14. 04. 2016	1) Německo zavede integrační zákon; 2) Integrace migrantů z Blízkého východu
15. 04. 2016	Spor Rakouska a Itálie kvůli migraci

Oproti relaci Události bylo v této relaci poskytováno více prostoru tématům jako integrace migrantů v Německu, či integrace migrantů z Blízkého východu obecně. Moderátoři nastolovali otázky úspěšnosti integrace migrantů v evropských zemích, přičemž např. tzv. kauza iráckých křesťanů, resp. eventuální příklad českého integračního procesu, nebyla tematizována.

Nemalý prostor dostalo také téma posilování bezpečnostních složek a ochrany hranic Evropské unie, což opět více méně explicitně implikovalo nebezpečí spočívající v samotných migrantech a legitimizovalo dohodu Evropské unie s Tureckem, tedy deportace migrantů za hranice Evropy, resp. snahy omezit jejich příchod do Evropy.

„...vraťme se ještě k Rakousku a jeho aktuální pohružce, že pošle vojáky k italským hranicím, pokud se ukáže, že Itálie se stane novou trasou opět pro pašeráky, kteří by tudy mohli posílat migranty, protože ta západobalkánská trasa je zavřená.“¹⁵²

„Naopak je tady viditelná a vcelku jasná snaha ten příval migrantů a uprchlíků do Evropy zastavit. Proto byly zmiňovány neustálé body jako ochrana vnějších hranic, posílení té evropské pohraniční stráže a další věci a zároveň neochota polské strany v tom přijímat jakékoliv uprchlíky z Blízkého východu. To Poláci vnímají jako bezpečnostní riziko a česká vláda s nimi dnes minimálně ústy premiéra a ministra vnitra ve velké míře souznělo.“¹⁵³

¹⁵¹ Horizont ČT24, 6. 4., Evropská komise o azylových pravidlech.

¹⁵² Horizont ČT24, 6. 4., Evropská komise o azylových pravidlech.

¹⁵³ Horizont ČT24, 8. 4., Česko-polské jednání o migraci.

V celku všech příspěvků o migraci byly události nejčastěji prezentovány zahraničněpolitickou optikou. Optika migrantů byla přítomná méně často, pokud se vyskytla tak spíše na úrovni výpovědí jednotlivých příspěvků. Jak již bylo výše zmíněno administrativně-politický diskurz, který převládal i v rámci této relace, upozadoval diskurz humanitární. Prezentovaná řešení migrace pak implikovala podstatu migračního problému v přítomnosti migrantů v Evropě, přičemž tato interpretace migrační krize byla nejzřetelnější z vyjádření redaktorky České televize v příspěvku „Deportace utečenců do Turecka“ (4. 4.): „Složitě domluvený plán na záchranu Evropy závisí i na další věci, jestli skutečně klesne počet příjíždějících migrantů.“

Z hlediska zákona o vysílání však nelze než konstatovat nezávadnost analyzovaných příspěvků. Požadavky na zpravodajskou objektivitu a vyváženost ve smyslu zákona o vysílání nebyly v pořadu dotčeny. Nízké zastoupení jiných hostů než zpravodajů ČT a expertů navíc zapříčinilo, že se v tomto pořadu hovořilo o migraci či migrantech povětšinou čistě informačně. Přehled jednotlivých dílů pořadu, spolu s přehledem hostů a diskutovaných témat, uvádíme v příloze analýzy.

3.2.4 90' ČT24

Pořad 90' ČT24 je interaktivním zpravodajsko-publicistickým pořadem České televize, který nahradil, resp. rozšířil tradiční pořad Hyde Park. Pořad je vysílán každý všední den na programu ČT 24 v čase od 20:00 do 21:30 hodin, kdy na něj navazuje pořad Horizont ČT24 a následně Události, komentáře. Moderátoři pořadu se v něm spolu zaměřují na hlavní události dne a nabízejí divákům možnost zapojit se svými dotazy přímo do vysílání.

Ve sledovaném období bylo odvysíláno celkem **13 dílů pořadu**. Z toho **12 z nich se věnovalo** nějakým způsobem **migrační tematice nebo navazující agendě**. Příspěvky těchto dvou kategorií tvořily, z hlediska celkové stopáže, přibližně 13 % vysílacího času relace. Téma migrace nebylo dominantním tématem pořadu v daném období. Pouze v jednom díle bylo hlavním tématem „migrační téma“, konkrétně kauza odcházejících Iráčanů z Česka. V celku analýza zaznamenala 57 příspěvků vztahujících se k námi sledovanému tématu, přičemž 40 příspěvků (70 %) informovalo o migraci, 17 zpráv (30 %) reflektovalo navazující agendu.

Jednotlivá analyzovaná vydání sestávala z hlavní diskuze, která byla v průběhu vysílání přerušována či doplňována zpravodajskými příspěvky, případně kratšími diskuzními vstupy. Pokud bychom analyzované příspěvky rozdělili dle jejich žánrové formy, pak by největší počet příspěvků měl povahu reportáže či čtené zprávy (60 %), následovaly by diskuzní příspěvky (30 %) a nakonec upoutávky propagující další části vysílání (10 %).

Přehled analyzovaných dílů společně s tématy a hlavními hosty uvádíme v příloze tohoto dokumentu. Na tomto místě popíšeme strukturu hostů vyjadřujících se ve sledovaném období k migračním událostem a tematickou agendu příspěvků.

Do 12 analyzovaných dílů bylo pozváno celkem 19 různých osobností (Tab. 17). Ředitel Organizace pro pomoc uprchlíkům Martin Rozumek a redaktor ČT Antonín Šimůnek byli pozváni v průběhu sledovaného období do pořadu dvakrát. Jan Drápal z Nadačního fondu Generace 21 hovořil v jednom vydání napříč vícero příspěvků, resp. jako jediný z celé struktury hostů byl hlavním hostem pořadu.

Ve struktuře hostů převažovali redaktori České televize a experti z různých oborů. Stejně jako v relaci Horizont ČT24 zde tedy dominovali apolitici hosté. Tabulka 17 ovšem neukazuje na mluvčí, jejichž výpovědi (ze záznamu) byly vloženy jakožto podklad k diskuzi. Mezi těmito mluvčími politici nechyběli.

Nejčastějšími politickými mluvčími byli ministr vnitra Milan Chovanec (ve 3 příspěvcích), ministr zahraničí Lubomír Zaorálek a předseda strany KDU-ČSL Pavel Bělobrádek.

Tab. 17: Struktura hostů pořadu 90' ČT24

host	specifikace hosta	četnost
Drápal Jan	teolog, publicista, Nadační fond Generace 21	4
Rozumek Martin	ředitel, Organizace pro pomoc uprchlíkům	2
Šimůnek Antonín	redaktor ČT	2
Sládková Lucie	ředitelka pražské pobočky, Mezinárodní organizace pro migraci	1
Mach Petr	europoslanec /Svobodní/	1
Jelínek Jiří	vedoucí katedry trestního práva, Právnická fakulta UK	1
Husták Tomáš	autobusová doprava	1
Šlosarčík Ivo	právník, Fakulta sociálních věd UK v Praze	1
Kulidakis Thomas	politolog, publicista	1
Kurfürst Jaroslav	velvyslanec ČR v Bruselu	1
Maialeh Mazen	Syřan žijící v Praze	1
Majer Peter	zpravodaj RTVS	1
Drábová Dana	předsedkyně, Státní úřad pro jadernou bezpečnost	1
Kopecká Mariana	redaktorka ČT	1
Drmotová Lenka	redaktorka ČT	1
Zlatohlávková Dana	zpravodajka ČT	1
Surovcová Lea	redaktorka ČT	1
Žitková Barbora	redaktorka ČT	1
Vašinová Michaela	redaktorka ČT	1

Z hlediska zhodnocení skladby hostů je velmi podstatné, že se zde vyskytly i jiné osobnosti, než ve zbývajících pořadech. Ačkoli tematické rámování diskuzí bylo obdobné jako ve výše popsaných pořadech, „nové“ osobnosti doplňovaly úhly pohledu na různá témata a nastiňovaly i jiné aspekty a kontexty migračních událostí.

Příspěvky navazující agendy se zaměřovaly opět na téma terorismu. Příspěvky migrační tematiky pak reflektovaly s největší frekvencí kauzu iráckých křesťanů (45 %), kterou ve sledovaném období vysílání pořadu komentovali převážně zástupci neziskových organizací pracujících s migranty.

Jak již bylo řečeno, hlavním hostem vydání dne 4. 4. byl teolog a publicista Jan Drápal z Nadačního fondu Generace 21, který relokaci migrantů zajišťoval. Hlavním tématem diskuze byly možné důvody odchodu Iráčanů z České republiky. Moderátor se hosta např. tázal, zda byla organizace dostatečně připravena na proces přesídlení daných lidí, s jakými potížemi se potýkala a jakou roli v rozhodnutí Iráčanů sehrály rodinné vazby. Jan Drápal rovněž okomentoval rozhodnutí ministra vnitra pozastavit, či eventuálně zrušit program přesídlení několika iráckých rodin, přičemž vyjádřil nad rozhodnutím lítost, současně však pochopení, čímž do jisté míry rozhodnutí ministra sám legitimizoval. V kontextu ozřejmění příčin vzniku projektu Nadačního fondu byl ze strany hosta tematizován i aspekt životních podmínek migrantů žijících v Iráku, tedy humanitární hledisko problému: „...*jak budu moct žít sám se svým svědomím, pokud tam všechny ty křesťany vyvražděj a já neudělám, ani, ani nehnu prstem. Já jsem, když jsem studoval dějiny už jako v mládí, tak jsem neměl moc pochopení pro Němce, že strpěli Osvětím a přitom Hitler tu Osvětím tajil ... kdežto ten Islámský stát to všechno dělá v přímém přenosu, to znamená, my nemáme žádnou výmluvu, že jsme o tom nemluvili.*“ Koncem rozhovoru byl diskutován i možný mediální tlak na skupinu

Iráčanů jako jeden z důvodů jejich odchodu do Německa, stejně jako osoba Salmana Hasana, který organizaci s projektem pomáhal.

Do průběhu diskuze s Janem Drápalem byl zařazen vstup dvou redaktorek, první popisovala situaci jiných přemístěných Iráčanů, kteří v Česku zůstávají, druhá reflektovala počet zadržovaných nelegálních migrantů na území České republiky. Dalším hostem tohoto vydání pak byla Lucie Sládková, ředitelka pražské pobočky Mezinárodní organizace pro migraci. Ta nejprve pozitivně zhodnotila činnost Generace 21 v tom kontextu, že „Generace 21 byli ty, kteří přestali mluvit a začali konat ...udělala všechno pro to, aby se to povedlo, aby ty lidi skutečně přijeli.“, poté v rozhovoru zdůraznila legitimitu odchodu daných lidí do Německa: „Je to podivné, ale udělat to mohou. Každý má právo na to požádat o azyl, ale protože tady máme menší počet, tak ten počet 25 lidí nám připadá skutečně veliký.“.

Téma odchodu křesťanských migrantů z Iráku se věnovala také část vydání dne 7. 4., kdy vláda definitivně ukončila daný projekt. Hostem tohoto vydání byl Martin Rozumek z Organizace pro pomoc uprchlíkům, který hovořil jednak o možných důvodech odchodu daných lidí, jednak zhodnotil činnost Generace 21 i rozhodnutí vlády ukončit projekt. Závěrem rozhovoru zdůrazňoval potřebnost organizovaného a legálního přesídlování uprchlíků z Blízkého východu, resp. funkčního přerozdělovacího mechanismu („situace s migrací do Evropské unie je velmi složitá a není možné, aby Řekové přijímali 800 tisíc lidí ročně, jak by si přála česká vláda a my 800, takže si myslím, že ... nějaký způsob relokační ... do České republiky určitě dorazí“).

Ostatní příspěvky týkající se kauzy měly spíše zpravodajský než komentářový charakter. Jednalo se obvykle o příspěvky, které reflektovaly nejčastěji aktuální postup českých či německých úřadů nebo policie, odchod dalších odcházejících migrantů z České republiky i důsledky odchodu pro ty, kteří čekali na cestu do České republiky.

Dalším diskutovaným tématem byly deportace migrantů z Řecka do Turecka (23 %), potažmo situace na řecko-makedonských hranicích. Téma bylo přítomné v celkem 9 příspěvcích. Pověštinou šlo o zpravodajské příspěvky, případně upoutávky na ně (7 příspěvků). Dva příspěvky tohoto tematického okruhu měly diskuzní formu. První takový byl odvysílán dne 30. 3. Hostem diskuze byl Martin Rozumek, ředitel Organizace pro pomoc uprchlíkům, který komentoval vládní schválení finanční pomoci Turecku. Moderátora v této věci zajímalo, zda bude zajištěna kontrola tureckého využívání financí, na co budou finance vynaloženy, případně do jakých projektů by měly finance dle hosta směřovat. Host v odpovědích zdůrazňoval důležitost zajištění bezpečnosti migrantů v Turecku, vzdělávání syrských dětí, stejně jako nezbytnost vybudování funkčního evropského azylového systému. Závěrem debaty nastoloval moderátor téma zvyšujícího se počtu migrantů mířících v posledních dnech do Evropy v kontextu ne/funkčnosti dohody Evropské unie s Tureckem.

„Podle posledních zpráv opět zesílila ta vlna migrantů z Turecka směřujících na řecké ostrovy, konkrétní číslo za posledních 24 hodin asi 766 přistěhovalců. Je možné z toho vyvodit, že ta hrozba v podobě, zatím teoretická, v podobě vracení těch uprchlíků do Turecka jednoduše zatím nefunguje? ... Dobře, ale Evropa, evropští politici přece čekají na to, že se ta migrační vlna zbrzdí, že do Evropy bude přicházet řádově méně uprchlíků než dosud. To je planá představa? ... Může se jednoduše v praxi stát, že nebude možné ty uprchlíky naložit na loď a odvézt do Turecka“¹⁵⁴

Příchozí migranti tak byli opět kontextualizováni moderátorem jakožto problém, výpovědi moderátora o migrační vlně a „těch uprchlících“ měly navíc dehumanizační potenciál. V odpovědích hosta však tyto tendence nebyly identifikovány, naopak byla v nich patrná i tematizace příčin migrační situace:

¹⁵⁴ 90' ČT24, 30. 3., Česko pošle peníze Turecku kvůli migraci.

Martin Rozumek, ředitel, Organizace pro pomoc uprchlíkům: „*Já jsem přesvědčen o tom, že dojde k fragmentaci těch uprchlických cest a že dokud neskončí konflikt v Sýrii, tak si uprchlíci cestu najdou.*“

Druhá debata týkající se migrační situace v Evropě byla odvysílána dne 11. 4. Hostem této debaty byl politolog Thomas Kulidakis. Diskutovaným tématem byl řecko-makedonský spor spočívající dle Řecka v neadekvátním zásahu makedonských bezpečnostních sil proti migrantům, kteří se pokusili prorazit hranici uprchlického tábora. Výpovědi tohoto hosta poukazyvaly na migrační problém z humanitárního hlediska („... a situace se radikalizuje stále více a hrozí pokračující humanitární katastrofou“), optikou migrantů („Ostatně uprchlíci, odmítají odejít proto, že stále čekají, že se hranice otevrou, případně, že se aktivují kvóty.“), i samotného Řecka, které dle něj není schopno zvládat migrační situaci bez pomoci („Řekové se jim snaží nabídnout ubytování jinde, oni odmítají, protože se bojí, že přijdou o pomyslný lístek ve frontě, aby mohli jít dál, a proto se očekává to, co například dnes nebo v předvečer své návštěvy, tedy včera a dnes je v Řecku portugalský premiér, který řekl, že jeho země přijme o 6 tisíc uprchlíků víc, než by měla podle kvót udělat a že podobnou solidaritu nejenom s Řeky, ale také s Italy očekává i od ostatních členských států, protože opět pakují, toto je celoevropský problém a ne problém jedné země“).

Politické aspekty migrační situace byly třetím dominantním tématem příspěvků o migraci (23 %). Stejně jako v jiných sledovaných relacích České televize byly v tomto okruhu dominantními subtématy dohoda EU s Tureckem a tzv. povinné kvóty. Nejčastější žánrová forma těchto příspěvků byla krátká čtená zpráva. Pouze v jediném díle byly politické aspekty migrace diskutovány s pozvanými hosty, a to dne 6. 4., kdy Evropská komise představila nová pravidla pro přerozdělování migrantů. Prvním hostem debaty byl Ivo Šlosarčík z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze, který ze svého oboru (právo) věcně okomentoval návrh Evropské komise. Druhým hostem pak byl Petr Mach, europoslanec a předseda Strany svobodných občanů, který v daném kontextu vyjádřil značně negativní postoj. Návrh Evropské komise důrazně odmítl s tím, že nemůže v praxi fungovat, což dokazoval na příkladu iráckých křesťanů, kteří odešli z Česka do Německa. Odejítí Iráčany pak v tomto kontextu prezentoval jako lidi nevážící si nabídnuté pomoci, což byl v celku vysílání analyzovaných pořadů spíše ojedinělý případ („*jak marná je ta solidarita, když Češi, kteří přispěli dobrovolně na přesun uprchlíků z Iráku do České republiky, byli solidární, tak to pomohli, jak to dopadlo, ti uprchlíci u nás nechtěli být, to stejné potkalo Poláky, kteří hostili irácké uprchlíky a ti také prchli, nevážili si toho a prchli dál do Německa, takže my těžko můžeme tahle vynucovat solidaritu, posadit uprchlíky násilně do České republiky proti vůli Čechů, proti vůli těch uprchlíků, je to prostě celý nesmysl.*“). Výpovědi Petra Macha byly rámované diskurzem svrchovanosti České republiky, nadto s velmi emotivním nábojem („...myslím, že lidé v České republice jsou našťvaní, berou to jako poslední kapku a myslím si, že pokud budeme i v tomto přehlasování, že by se mělo konat i v České republice referendum o setrvání, respektive vystoupení země z Evropské unie.“). Nutno dodat, že moderátor v této, jako i v ostatních diskuzích, plnil svou profesní roli kvalifikovaného oponenta, resp. kladl takové otázky, které byly ve vztahu k výpovědím Petra Macha konfrontační, nikoli legitimizační.

Ostatní analyzované příspěvky tematizovaly počet migrantů směřujících do Evropy (2 příspěvky) či obžalobu Martina Konvičky z podněcování nenávisti vůči osobám muslimského vyznání (2 příspěvky). V žádném příspěvku nebyly dominantním tématem příčiny migrace ani humanitární aspekty migrační krize. Ty byly tematizovány pouze okrajově v rámci jednotlivých výpovědí některých hostů (viz výše). Ve dvou příspěvcích bylo primárně hovořeno o situaci v Sýrii, ta ovšem nebyla nikterak kontextualizována se současnou „migrační krizí“ v Evropě.

Z hlediska zákona o vysílání nebyla shledána v jednotlivých diskuzích problematická místa. Moderátoři pořadu si povětšinou drželi neutrální odstup od probíraných témat, což bylo zřejmé zejména z celkové struktury pořadu, kdy zastávali v různých rozhovorech různé role, dle toho, kdo byl na straně hosta. Lze proto konstatovat, že moderátoři a redaktoři České televize přistupovali k tématu korektně, objektivně a vyváženě. Vzhledem k poskytování prostoru v debatách primárně různým odborníkům na migraci byly

v celku pořadu prezentovány i jiné aspekty migrace než jen politicko-administrativní, tak jako v jiných analyzovaných relacích. Přesto i zde byla patrná orientace diskurzu o migraci na evropský kontext, v důsledku čehož byla migrační situace na Blízkém východě upozaděována, což má, jak jsme již několikrát zdůraznili, potenciál upevnování narativizaci tématu migrace jako problému Evropy, nikoli samotných migrantů. Tak jako všem analyzovaným pořadům by pak bylo možné i tomuto vytknout opakované užívání záměnných označení pro migranty (běženec, migrant, uprchlík, žadatel o azyl), někdy i nesprávně užitých: „Podle jakého pravidla, jestli podle takzvané readmise, což je případ, kdy nelegální uprchlík nežádal o azyl, v tom případě je vrácen automaticky do země, ze které přišel, anebo podle dublinských dohod, což znamená, že nelegální uprchlík žádal o mezinárodní ochranu a potom se vrací do země, kde o azyl požádal.“¹⁵⁵

3.2.5 Studio ČT24

Pořad s názvem Studio ČT 24 je zpravodajsko-publicistickým pořadem programu ČT24 vysílaným na programu ČT24 každý všední den v čase od 10:30 do 18:00 hodin s přestávkami, které vždy v celou a v půl vyplňuje zpravodajství. Pořad se profiluje jako „aktuální zpravodajství v politice, ekonomice, kultuře i sportu, komentáře, analýzy, specializované informace o životě lidí v jiných světadílech“.

Námi sledované období pokrývalo celkem **14 dnů**, ve kterých byl pořad Studio ČT24 vysílán. Celková délka vysílání tohoto pořadu dosahovala přibližně **103,5 hodin**. Z tohoto počtu bylo do analýzy zahrnuto **11 hodin 17 minut** vysílání, ve kterých bylo přímo či nepřímo hovořeno o migraci. Nutno podotknout, že do analýzy nebyly, stejně jako v minule analyzovaném období, zařazeny zpravodajské příspěvky odvysílané mezi vysíláním jednotlivých bloků pořadu (Zprávy v celou a v půl). V porovnání s minulým obdobím byl zaznamenán pokles zájmu relace o dané téma. Zatímco v minulém období činil podíl stopáže analyzovaných příspěvků na celek přibližně 25 %, v tomto období byl podíl pouze 11%. Stále se však jednalo o enormně velké množství analyzovaného materiálu. Z toho důvodu zařazujeme přehled analyzovaných příspěvků vysílaných v jednotlivých dnech, současně s přehledem hostů a hlavních diskutovaných témat, do přílohy tohoto materiálu.

Na tomto místě pouze sumarizujeme základní kvantitativní data, tedy počet příspěvků, strukturu hostů a obecnou tematickou agendu analyzovaných příspěvků.

Do analýzy bylo zařazeno celkem 163 příspěvků, z toho 96 se týkalo migrační tematiky (59 %), 67 navazující agendy (41 %). Příspěvky nabývaly podobu zpravodajských reportáží, živých vstupů se zpravodaji a redaktory České televize, publicistických rozhovorů s různými hosty, a nakonec i živých přenosů z tiskových konferencí českých, zahraničních i mezinárodních subjektů či jednání české i zahraniční politické reprezentace. Nutno dodat, že v rámci jednoho vydání byly některé příspěvky vysílány opakovaně. Pokud bychom počítali pouze s unikátními příspěvky, které byly ve sledovaném období odvysílány, došli bychom k číslu 94 příspěvků (56 migrační agendy, 38 navazující). V rámci analýzy je však významnější pracovat s celkem všech příspěvků, jelikož opakovaným vysíláním těch kterých témat dochází k posilování jejich významnosti.

V rámci jednoho příspěvku jsme analyzovali jednak jeho stopáž, jednak jeho obsahové parametry. Pokud se jednalo o reportáž či jiný zpravodajský příspěvek, zaznamenávali jsme pouze jeho stopáž a hlavní téma. V případě zpravodajských i publicistických rozhovorů, živých vstupů či živých přenosů např. politických jednání jsme se zaměřovali na analýzu jednotlivých moderátorských dotazů, na druhé straně odpovědí hostů. Zajímalo nás tedy, kdo v takovém příspěvku hovořil (moderátor, hosté, mluvčí), jak

¹⁵⁵ 90' ČT24, 15. 4., Iráčtí křesťané zůstávají v ČR.

dlouho (stopáž moderátora, hosty, mluvčího), i o čem (témata výpovědí). Všechny sledované proměnné byly pro nás určujícími indikátory objektivnosti a vyváženosti relace.

V celku všech analyzovaných příspěvků, migrační i navazující agendy, analýza identifikovala 195 hostů. Někteří hosté se však napříč příspěvků opakovali. Je třeba proto uvést, že z hlediska různých osobností byl zaznamenán počet 85. Na všechny hosty ukazuje tabulka 18, přičemž zaznamenává i počet příspěvků, ve kterých hosté vystoupili. Můžeme si všimnout, že nejfrekventovanějším hostem (či mluvčím) byl ministr vnitra Milan Chovanec. Z českých politiků pak byli poměrně často medializovanými též premiér Bohuslav Sobotka, europoslanci zastupující různé politické subjekty a další činitelé české vlády. Obecně byli nejčtenějšími hosty/mluvčími představitelé strany ČSSD, následovaní zástupci strany KDU-ČSL a hnutím ANO, tedy vládní subjekty. Nutno dodat, že poskytování největšího prostoru hlavním představitelům vládních stran není specifikem České televize, ale obecná tendence všech médií. Struktura oslovených politiků z hlediska jejich politické příslušnosti proto není nikterak překvapivá.

Z pohledu celku všech příspěvků analytické výstupy nezaznamenaly, že by byli někteří hosté upřednostňováni a jiní naopak opomíjeni. Vysledovaná však byla tendence média zvat „jedny a ty samé“ hosty z různých odvětví (politiky, neziskových organizací, expertů apod.) do vícera různých pořadů. Jinými slovy většině hostů, kteří se objevili v ostatních analyzovaných diskuzních a zpravodajsko-publicistických pořadech (Události, komentáře, Horizont ČT24, 90' ČT24), byl dán (povětšinou primárně) prostor i v rámci této relace. Příčinu tohoto lze spatřit opět v mediálních rutinách, konkrétně ve snaze média o co nejjednodušší získávání zdrojů a hostů do pořadů, než v záměru mediálně zvýhodňovat opakovaně zvané osoby.

Tab. 18: Struktura hostů pořadu Studio ČT24

host/mluvčí	specifikace hosta/mluvčího	specifikace hosta/mluvčího obecně	počet ZP ¹⁵⁶
Chovanec Milan	ministr vnitra /ČSSD/	politik	9
Černošský Václav	zpravodaj ČT	novinář	8
Sobotka Bohuslav	premiér /ČSSD/	politik	7
Štefec Jaroslav	vojenský analytik	expert	6
Šojdrová Michaela	europoslankyně /KDU-ČSL/	politik	5
Vostal Bohumil	zpravodaj ČT	novinář	5
Klicperová Lenka	šéfredaktorka, Lidé a země	novinář	5
Miřejovský David	zpravodaj ČT	novinář	5
Tachecí Petra	redaktorka ČT	novinář	4
Janoušková Marika	mluvčí, Letiště Václava Havla	mluvčí	4
Šándor Andor	bývalý náčelník, Vojenská zpravodajská služba ČR	expert	4
Rendlová Kateřina	mluvčí cizinecké policie	policie	4
Ježek Petr	europoslanec /ANO/	politik	4
Kerry John	americký ministr zahraničí	politik	4
Pojar Tomáš	prorektor Cevro institut, bývalý velvyslanec ČR v Izraeli	expert	4
Szántó Jakub	zpravodaj ČT	novinář	4
Mistura de Staffan	zvláštní zmocněnec OSN pro Sýrii	nezisková organizace	4
Timmermans Frans	místopředseda Evropské komise	politik	3
Kurfürst Jaroslav	velvyslanec ČR v Bruselu	politik	3
Rozumek Martin	ředitel, Organizace pro pomoc uprchlíkům	nezisková organizace	3

¹⁵⁶ zpravodajských příspěvků.

Zavadil Petr	zpravodaj ČT	novinář	3
Polčák Stanislav	europoslanec /TOP 09 a STAN/	politik	3
Kaválek Tomáš	analytik, výzkumné centrum AMO	expert	3
Laně Tomáš	turkolog	expert	3
Zahradil Jan	europoslanec /ODS/	politik	3
Poc Pavel	europoslanec /ČSSD/	politik	3
Zlatohlávková Dana	zpravodaj ČT	novinář	3
Aslan Emil	odborník na bezpečnost, Institut mezinárodních studií, UK	expert	2
Mach Petr	europoslanec /Svobodní/	politik	2
Dostál Vít	ředitel, výzkumné centrum AMO	expert	2
Gruber Pavel	ředitel, Lékaři bez hranic	nezisková organizace	2
Bartošová Linda	redaktorka ČT	novinář	2
Krumpholzová Tereza	redaktorka ČT	novinář	2
Dohnalová Eva	Konsorciem nevládních organizací pracujících s migranty v ČR	nezisková organizace	2
Pospíšil Jiří	europoslanec /nestr. za TOP 09/	politik	2
Lank Martin	poslanec /Úsvit/	politik	2
Prouza Tomáš	státní tajemník pro evropské záležitosti /ČSSD/	politik	2
Zaorálek Lubomír	ministr zahraničí /ČSSD/	politik	2
Kulidakis Thomas	politolog, publicista	expert	2
Talafant Jan	ředitel, Nadační fond Generace 21	nezisková organizace	2
Heřmanová Marie	nezisková organizace Pomáhejme lidem na útěku	nezisková organizace	2
Vejvodová Petra	odbornice na extremismus, FSV MU	expert	2
Schroth Jan	Mezinárodní organizace pro migraci	expert	2
Pitrová Veronika	redaktorka ČT	novinář	2
Kynčlová Veronika	redaktorka ČT	novinář	2
Babiš Andrej	ministr financí /ANO/	politik	2
Ali Tasif	pákistánský uprchlík	migrant	2
Majer Peter	zpravodaj RTVS, Brusel	novinář	2
Werts Thierry	mluvčí belgické prokuratury	mluvčí	1
Hokovský Radko	ředitel, Think-tank Evropské hodnoty	nezisková organizace	1
Sypt Eric	belgický prokurátor	justice	1
Ovčáček Jiří	mluvčí prezidenta	mluvčí	1
Tošovská Jitka	starostka Bělé pod Bezdězem/nestr. za OzRBM	politik	1
Palata Luboš	komentátor MF Dnes	novinář	1
Zeman Miloš	prezident ČR	politik	1
Pazderka Josef	zpravodaj ČT	novinář	1
Bečvář Josef	náčelník Generálního štábu ČR	expert	1
Pind Seren	dánský ministr spravedlnosti	politik	1
Bacík Pavel	ředitel, Správa uprchlických zařízení MV	úředník	1
Jonáš Martin	zpravodaj ČT	novinář	1
Merkel Angela	německá kancléřka	politik	1
Bartovic Vladimír	ředitel, Institut pro evropskou politiku EUROPEUM	expert	1
Avramopulos Dimitris	evropský komisař pro migraci	politik	1

Drbohlav Dušan	vedoucí, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, PFF UK	expert	1
Fiala Petr	poslanec /ODS/	politik	1
Khalil Abdel	syrský uprchlík	migrant	1
Frýdl Martin	mluvčí, Nadační fond Generace 21	nezisková organizace	1
Erdogan Recep	turecký prezident	politik	1
Bělobrádek Pavel	poslanec /KDU-ČSL/	politik	1
Potros Zaid	Iráčan žijící v Česku	migrant (bývalý)	1
Hollande François	francouzský prezident	politik	1
Kňapková Kateřina	politoložka, publicistika	novinář	1
Jakubčík Igor	poslanec /ČSSD/	politik	1
Rakušanová Lída	komentátorka, ČRO Plus	novinář	1
Tuháčková Petra	redaktorka ČT	novinář	1
Kocián Tomáš	koordinátor humanitárních programů, Člověk v tísni	nezisková organizace	1
Michael Charles	belgický premiér	politik	1
Richtr Josef	státní zástupce	justice	1
Černoch Marek	poslanec /Úsvit/	politik	1
Köroglu Burhan	ředitel, Centrum pro studium civilizací	expert	1
Myslíková Renata	redaktorka ČT	novinář	1
Faltová Magda	Sdružení pro integraci a migraci	nezisková organizace	1
odcházející křesťanský migrant z Iráku	migrant	migrant	1
Sladková Lucie	ředitelka pražské pobočky, Mezinárodní organizace pro migraci	nezisková organizace	1
Marek Ondřej	velitel 6. rotace v Mali	expert	1

Podíváme-li se na strukturu hostů obecně, zjistíme, že nejčastěji dostávali v analyzovaných příspěvcích prostor politici (33 %), novináři (24 %), experti různorodých oborů (18 %), zástupci neziskových organizací (13 %), migranti (5) či představitelé různých institucí (7 %).

Lze konstatovat, že spektrum hostů, mluvčích či informačních zdrojů bylo v tomto pořadu velmi rozmanité. Patrně vzhledem k dlouhému vysílacímu dennímu času této relace se oproti jiným relacím dostalo vyváženějšímu prostoru vícero subjektům. Ačkoli tematická agenda příspěvků byla co do nastolování tematických okruhů obdobná jako v jiných pořadech, vzhledem k pestré škále hostů, s kterými bylo o daných událostech hovořeno, byla logicky daleko pestřejší i prezentace různých úhlů pohledů a aspektů migrační situace. Právě díky tomuto pořadu pak lze konstatovat, že Česká televize jakožto médium veřejné služby obstává v poskytování ve svém celku vyvážených a všestranných informací.

Diváci dostávali prostřednictvím této relace informace především o aktuálních událostech, přičemž velmi podobný prostor (okolo 25 %) připadl třem stejným tematickým okruhům jako ve všech výše popsaných relacích, tzn. 1) kauze iráckých křesťanů, 2) situaci na řecko-makedonské hranici v kontextu deportací migrantů a 3) politickým aspektům migrační situace (zejména pak dohodě EU s Tureckem a povinným kvótám na přerozdělování uprchlíků). V rámci navazující agendy byl nejčastěji tematizován boj proti terorismu a aktuální situace v Sýrii, přičemž ta byla nejednou kontextualizována i v souvislosti s migrační situací v Evropě. Přestože s menší četností, ve struktuře nastolovaných témat nechyběla ani témata reflektující příčiny migrace, pomoc migrantům, postoje české a zahraniční veřejnosti či problematika integrace migrantů. Ačkoli je ze vzešlé struktury hostů a témat zřejmé primární zaměření relace na politické aspekty migračních událostí, alespoň okrajově bylo téma nahlíženo i z hlediska jeho

příčin nebo možného budoucího vývoje a důsledků. Většina událostí byla prezentována optikou české či zahraniční politické reprezentace, v necelé třetině příspěvků (29 %) však byla přítomná i optika migrujících. Oproti minule analyzovanému období byl ale i v této relaci patrný úbytek humanitárně laděných příspěvků, ve kterých by byli migranti rámováni jako lidé potřebující pomoc.

Závěrem podotkneme, že ani v přístupu moderátorů nebyla shledána pochybení, o kterých by bylo možné uvažovat jako o možném porušení zákona o vysílání. V jednotlivých příspěvcích přistupovali moderátoři a redaktoři k tématu migrační krize korektně, objektivně a vyváženě, přičemž jejich vyjádření byla převážně zpravodajského, informačního charakteru, pozbývající explicitně hodnotících komentářů. Konkrétnější souhrn toho, o čem se hovořilo a s jakými osobnostmi, poskytuje přehled zařazený do přílohy analýzy.

3.2.6 Newsroom ČT24

Pořad Newsroom ČT24 je týdeníkem České televize o nejdůležitějších událostech českých i zahraničních médií. Vysílán je pravidelně na programu ČT24 v neděli v přibližném čase od 22:05 hodin.

Ve sledovaném období byly odvysílány tři díly pořadu (3. 4., 10. 4. a 17.4.). Délka jednoho vydání činila průměrně **26 minut**. Celková stopáž monitorovaného materiálu dosahovala **1 hodiny 18 minut**, z toho ve **třech minutách** bylo tematizováno okrajovým způsobem námi analyzované téma.

Relace se tak ve sledovaném období častěji zaměřovala na jiná témata (např. kauza Panama Papers, návštěva čínského prezidenta, kauza Čapí hnízdo). Do analýzy byly zařazeny 3 příspěvky, které se zcela marginálním způsobem dotýkaly migrační agendy. Všechny analyzované příspěvky bylo možné označit v souladu se zákonem o vysílání.

Dne 3. dubna byl v rámci pravidelné rubriky pořadu s názvem „Co v minule sledovaném týdnu zaujalo redakci Newsroomu ČT24“ zařazen příspěvek, který informoval o francouzském satirickém týdeníku Charlie Hebdo, jenž měl vzbudit rozruch svým přebalem, necitlivě odkazujícím na teroristické útoky v Bruselu. Podobný příspěvek byl identifikován i ve vydání následující týden, dne 10. dubna, ve kterém bylo v téže rubrice opět informováno o týdeníku Charlie Hebdo, tentokrát současně s českým satirickým časopisem Sorry, který na přebalu posledního vydání rovněž karikoval bruselské útoky. Poslední příspěvek zařazený do analýzy byl odvysílán dne 17. dubna. Příspěvek primárně na příkladu Berounského deníku přibližoval divákům chod lokálních novin. Sekundárně bylo informováno o tom, že titulní strana deníku, tedy „ta, která prodává“, patřila ten den události Migrace 300 – cvičení středočeských policistů, jehož cílem bylo prověřit postupy při případné migrační vlně.

3.2.7 Týden v politice

Týden v politice je týdeníkem vysílaným na programu ČT24 každou neděli v přibližném čase od **20:05** hodin. Pořad je zaměřen na politické dění uplynulého týdne, přičemž jeho cílem je „*dostat se hlouběji pod povrch politického dění*“.

Ve sledovaném období byla odvysílána celkem **3 vydání** tohoto pořadu. Stopáž **monitorovaného** materiálu dosahovala bezmála **3 hodin**. Stopáž **analyzovaného** materiálu, tedy příspěvků věnujících se migrační tematice pak celkem **23 minut** (14 % z celku vysílání relace).

Ve třech analyzovaných vydáních bylo konkrétně zaznamenáno devět zpravodajských příspěvků, které byly vyhodnoceny z hlediska zákona o vysílání jako bezproblémové. Vzhledem k zaměření pořadu byla hlavním tématem všech příspěvků politika. Krom např. kauzy iráckých křesťanů a tzv. povinných kvót,

tedy dominantních témat daného období, byl poměrně velký prostor poskytován bezpečnostním otázkám a ochraně hranic České republiky i Evropské unie obecně.

Dne 3. dubna byla do vysílání zařazena zpráva informující o to, že tématem sněmovního výboru pro obranu byla otázka bezpečnosti hranic České republiky. Politici, zástupci ministerstev i příslušní odborníci se zabývali tím, jak při střežení hranic využívat moderní technologie, kterými by Česká republika mohla reagovat na „*současnou situaci způsobenou migrační krizí a mezinárodní hrozbou terorismu*“. Hlavním informačním zdrojem příspěvku byl pak David Kádner /Úsvit/ předseda sněmovního výboru pro obranu, který přibližoval, které konkrétní technologie mohou při ochraně státních hranic pomoci.

Ve vydání dne 10. dubna byly identifikovány celkem dva příspěvky týkající se migrační situace. Prvním příspěvkem byla krátká zpráva, která informovala o jednání českých politiků s politiky rakouskými o příhraniční spolupráci mimo jiné i v otázce bezpečnosti hranic. Příspěvek pak prezentoval vyjádření předsedy Senátu PČR Milana Štěcha, který zdůraznil kladný postoj České republiky v otázce ochrany Schengenského prostoru. Druhý příspěvek informoval jednak o vládním rozhodnutí ukončit projekt přesídlování iráckých uprchlíků do České republiky, jednak o negativním postoji českých politiků k povinnému mechanismu přerozdělování migrantů. Tento příspěvek byl tvořen dvěma částmi. První z nich byla tvořena reportáží, která byla převzata z hlavní zpravodajské relace Události, přičemž byla jedna z těch, která prezentovala situaci i optikou iráckých křesťanů, kteří se rozhodli vrátit zpět do Iráku. Po skončení reportáže byly do vysílání zařazeny výpovědi předsedy strany ODS Petra Fialy a premiéra Bohuslava Sobotky /ČSSD/, kteří vysvětlovali svůj negativní postoj v otázce tzv. povinných kvót.

Poslední díl pořadu byl odvysílán dne 17. dubna. Ke sledovanému tématu zde bylo odvysíláno šest příspěvků. První z nich informoval o jednání rakouského prezidenta s českými politiky, jehož součástí byla i migrační situace a přeshraniční spolupráce obou zemí. Druhým příspěvkem byla krátká čtená zpráva pojednávající o vládním schválení podnětu Rady pro lidská práva v otázce protiprávního zajišťování cizinců v Česku. Třetí příspěvek se týkal dění v Evropském parlamentu, konkrétně schválení takzvaného systému PNR, celoevropské databáze údaje o cestujících v letecké dopravě, jenž má být jedním z nástrojů boje proti možným teroristickým útokům. Prostor vyjádřit své postoje v této věci dostali čeští europoslanci všech politických subjektů zastoupených v Evropském parlamentu. Další příspěvek pak reflektoval schůzi Poslanecké sněmovny, na které poslanci mimo jiné podpořili návrh, aby v případě bezprostřední mimořádné hrozby mohlo Ministerstvo vnitra naříditi kontrolu hranic. Předpolední příspěvek prezentoval témata pravidelných interpelací v Poslanecké sněmovně, přičemž jedním z témat byla i eventualita podání žaloby proti případnému zavedení trvalého mechanismu přerozdělování uprchlíků mezi státy Evropské unie. Poslední příspěvek informoval o tom, že vicepremiér a předseda strany KDU-ČSL Pavel Bělobrádek se při pracovní návštěvě Vatikánu sešel s papežem Františkem i s dalšími představiteli papežského státu, s nimiž řešil mimo jiné i otázku migrace.

3.2.8 Interview ČT24

Pořad Interview ČT24 je diskuzním pořadem programu ČT24 vysílaným v pravidelném čase každý všední den od 18:30 hodin. Internetové stránky pořadu jej popisují jako „*pravidelný profilový podvečerní rozhovor s osobností, která hýbe událostmi dne.*“ Moderátorkami pořadu jsou střídavě Světlana Witovská a Zuzana Tvarůžková.

Ve sledovaném období bylo odvysíláno celkem **14 dílů** o celkové délce **6 hodin a 11 minut**. Analyzovaný materiál čítal přibližně **dvě hodiny**, jelikož tematické okruhy týkající se migrace byly diskutovány pouze v **osmi vydáních**, z toho pouze ve třech debatách byla migrace hlavním tématem.

Tabulka 19 ukazuje na seznam všech hostů, se kterými bylo o migračních tématech hovořeno. Můžeme si všimnout, že ve struktuře hostů i v tomto pořadu kvantitativně převládali politici. S politickými hosty byla ovšem v rámci debat primárně diskutována jiná témata než migrační krize. Naopak ve dvou debatách ze tří, které se výlučně věnovaly tématu migrace, byli hosty Šimon Pánek z Člověka v tísní a Ondřej Beránek ředitel Orientálního ústavu Akademie věd. Lze proto konstatovat, že v celku pořadu Interview ČT24 zazněl větší počet komentářů k migrační situaci z úst odborníků na migraci a migranty.

Tab. 19: Struktura hostů analyzovaných dílů pořadu Interview ČT24

datum	host	specifikace hosta	hlavní témata rozhovoru
4. 4.	Ivan Bartoš	předseda strany /Piráti/	bezpečnostní opatření v Evropě politické aspekty migrace (dohoda EU s Tureckem) téma migrace v krajských volbách
7. 4.	Marek Ženíšek	poslanec /TOP 09/	politické aspekty migrace (kvóty, dohoda EU s Tureckem, finanční pomoc Řecku, ochrana hranic) ukončení projektu přesídlování iráckých křesťanů
8. 4.	Hana Machková	rektorka, Vysoká škola ekonomická v Praze	bezpečnostní opatření v Evropě situace ve Francii po teroristických útocích integrace migrantů obžaloba Martina Konvičky
11. 4.	Jaroslav Foldyna	poslanec /ČSSD/	migrace zmíněna pouze v kontextu vysokého počtu příchozích migrantů do Evropy
12. 4.	Šimon Pánek	ředitel, Člověk v tísní	uzavření balkánské trasy aktuální počet příchozích migrantů geografická struktura migrantů dohoda s Tureckem životní podmínky v uprchlických táborech situace na řecko-makedonských hranicích spor Řecka a Makedonie centrální azylový systém (kvóty)
13. 4.	Ondřej Beránek	ředitel, Orientální ústav Akademie věd ČR	obavy veřejnosti z islámu i soužití různých kultur a náboženství
14. 4.	Roman Váňa	předseda bezpečnostního výboru PS /ČSSD/	politické aspekty migrace (kvóty, ochrana hranic, důvěra veřejnosti k EU) postoje veřejnosti k migrantům
15. 4.	Věra Jourová	evropská komisařka pro spravedlnost	politické aspekty migrace (kvóty, dohoda EU s Tureckem) integrace migrantů bezpečnost Evropy

V dílech, do kterých byli pozváni politici, byly diskutovány zejména politické aspekty migrační situace. Opětovným tématem byla problematika povinných kvót na přerozdělování migrantů, rozpory uvnitř Evropské unie, ale i otázka uzavření schengenského prostoru a ochrany hranic. Jednotliví politici pak přinášeli k těmto řešením migrační situace různé pohledy.

Předseda Pirátů Ivan Bartoš dostal prostor okomentovat dohodu Evropské unie s Tureckem o vracení ilegálních migrantů, přičemž ve svých odpovědích zdůrazňoval zejména humanitární aspekt situace. V tomto byl však ve struktuře politiků spíše výjimečným případem.

„A tam jsme poukazovali, kde ty problémy vznikají a skutečně problémy vznikají v místě těch konfliktů a pokud se nevyřeší prapůvod toho konfliktu a proč ty lidé utíkají, protože okolní státy jsou přelidněné, záchytné kempy mají 500 tisíc lidí, tak ty uprchlíci budou proudit dál do, dál do Evropy.“

„...my se tady bavíme o uprchlících z oblasti válečného konfliktu...“

Naproti tomu v diskuzi s poslancem Markem Ženíškem, který se negativně vyjadřoval k návrhům Evropské komise na přerozdělování uprchlíků a apeloval primárně na ochranu hranic, bylo humanitární hledisko upozaděno:

„Evropan musí mít pocit, že evropská hranice, vnější hranice je chráněna a kontrolována, že vím, kdo zkrátka mi na to území vstupuje. To je alfa a omega a tomu se Evropa nevyhne, i kdyby prosadila tenhle podle mě nesmysl, který teď představuje.“

K tématu povinných kvót se krátce vyjadřoval i předseda bezpečnostního výboru Poslanecké sněmovny Roman Váňa. Stejně jako Ženíšek je odmítl s apelem na jejich nereálnou funkčnost, což dokazoval na příkladu kauzy iráckých Křesťanů.

„...kvóty nic neřeší. Že ti lidé mají své cíle, kam chtějí jít a my jim v tom v podstatě nejsme schopni zabránit nějakým přerozdělováním, protože dříve nebo později stejně zamíří k tomu cíli, kam směřovali. To bohužel ukázal i ten případ iráckých uprchlíků dovezených do České republiky, kteří postupně mizí do Německa...“

Nutno dodat, že podobná argumentace byla použita i v jednom pořadu moderátorkou, která rovněž na případu iráckých křesťanů demonstrovala nefunkčnost systému kvót, čímž se podílela na legitimizaci daného postoje, byť jejím záměrem bylo zřejmě názorově vyvážit diskuzi s Věrou Jourovou, jež rovněž v této věci vysvětlovala svůj spíše negativní postoj. V jejich odpovědích ale nechyběl ani důraz na humanitární rovinnu situace.

„Ale problém nastává v okamžiku, o kterém jste mluvila i vy, že ti lidé v některých zemích prostě být nechtějí. Jak si komisaři představují, že přimějí uprchlíky, kteří budou vysláni třeba do České republiky, aby taky v České republice zůstali? Protože jak vidíme, už ti uprchlíci, kteří sem přijeli dobrovolně, křesťanští, tak se vracejí zpátky a nechtějí tu žít. Jaká je představa Evropské komise, že ti lidé budou tady donuceni k tomu, aby tady zůstali, protože tady sem budou přiděleni.“

„...Mně se líbí na tom ujednání s Tureckem a doufám, že bude fungovat, že ty peníze, které Unie bude do Turecka posílat, budou zásadním způsobem použity, aby tam ty skoro dnes už tři miliony uprchlíků měly aspoň snesitelné životní podmínky, aby 300 tisíc dětí poznalo, co to je škola.“

Jako v podstatě jediná z politických hostů se Věra Jourová pozitivně vyjadřovala k Evropské unii, která byla v ostatních diskuzích prezentována spíše jako nefunkční instituce, přičemž negativní hodnocení Unie se v tomto případě objevovalo i v otázkách moderátorek:

„Umíte si představit, že tak zkostnatělá instituce, jako je Evropská unie, tím, že centralizuje azylový systém, bude rychlejší ten systém? Umíte si představit, že to skutečně bude fungovat, když to bude řídit někdo z centra Evropské unie?“

„Vinou té uprchlické krize Evropská unie ztrácí důvěru v lidech. Třeba v České republice je to poměrně dost výrazný rozdíl.“

Věra Jourová: *„...uchylujeme (se) k tomu úplně zjednodušenému hodnocení, že za to může takzvaně Brusel. ... nelibě nesu, že se Brusel teď bere jako synonymum něčeho, co jsem já jako mladá zažila, že to byla vlastně Moskva, která nám diktovala. Ale já bych chtěla zdůraznit, že Brusel, to jsme i my, máme*

tam svoje zástupce. Jsou tam zástupci v Evropském parlamentu, do rady jezdí čeští ministři a český premiér. My jsme součástí.“

Humanitární ráz migrační situace byl přítomný především v diskuzi s Šimonem Pánkem, ředitelem organizace Člověk v tísni, v průběhu které byl zaznamenán i největší počet pozitivních zmínek souvisejících s migranty. Šimon Pánek ve svých výpovědích komentoval dění na řecko-makedonských hranicích, potažmo dohodu Evropské unie, a to zejména optikou samotných migrantů.

„No, především ta paušalizace toho, že každý, kdo není Syřan, tak je tendence ho vracet automaticky. Mezi těmi lidmi mohou být uprchlíci... V Řecku hrozí humanitární katastrofa, pokud už místy se to humanitární katastrofou nedá nazvat. Já nevím přesně, kolik je lidí teď v Řecku“

„Ti lidé jsou především velmi vystresováni, protože neví, jestli se na ně ještě vztahuje původní nastavení, to znamená, že když se jednou dostali k hranicím Evropy, tak jim bude umožněno do Evropy vstoupit a požádat o azyl nebo jestli mohou spadnout pod tu novou dohodu, to znamená, že mohou být vlastně násilně deportováni z území Evropské unie, čili z Řecka do Turecka, byť, byť...“

„Protože ta turecká dohoda jakkoliv v některých technických porušuje Ženevské konvence a lidská práva, tak je pokusem dostat ten hlavní tok pod kontrolu. Ale ten pokus bude fungovat jenom tehdy, když v Řecku bude dostatek lidí, kteří budou ta urychlená rozhodovací řízení provádět. Přislíbena je nějakých 3 tisíce policistů, 600 azylových expertů, 50 nebo 60 soudců a na místo dorazilo 10 %.“

Migrační situaci v Evropě a politické aspekty migrace pak usouvztažňoval i s jejími příčinami, což byl v daném období spíše opomíjený pohled.

„A to, že v Sýrii je válka, je také naše odpovědnost jako Evropy. Ta válka se nestala jenom sama o sobě. Stala se vlastně nedaleko Evropy. My jsme se na tu válku dívali, tak jako Evropa většinou s tím my nechceme mít nic společného, to my nechceme řešit. A také proto, že jsme to nechtěli řešit, tak teď přichází nějaké následky té války.“

Jako jediný z hostů pak vyjádřil i skeptický pohled k postoji české vlády ke kvótám.

„... Myslím, že Evropský parlament správně říká, že má-li to být spravedlivé, tak by měl existovat nějaký systém. ... Navíc musíme si uvědomit, že Evropa je spojenectvím 27 národních států a ten součet těch 27 administrativ neprodukuje rychlejší rozhodování. Já si myslím, že svým způsobem na to, jak složitá je ta uprchlická situace, tak Evropa se pohybuje správným směrem. Pohybuje se pomalu, trvá to, jsou tam tací, kteří říkají nic, nic, nic, ničemu, to samozřejmě nepomáhá ten nekonstruktivní přístup, zvláště když se jich přímo netýká ten uprchlický problém, tak ten brzdí ta jednání, a navíc si myslím, že znejišťuje a svým způsobem frustruje ty země, které skutečně řeší ty velké počty uprchlíků. A teď tady mají několik malých zemí, například země naše, které vlastně jsou velmi nekonstruktivní a říkají, dokud se nás to netýká, tak my nic nechceme a nic nepodpoříme.“

Negativní zmínky o migrantech zaznívaly v diskuzích ojediněle, nepočítáme-li negativní postoje politiků týkající se povinného přerozdělovacího mechanismu. Ke kauze odejitých iráckých křesťanů se kriticky vyjádřil pouze Marek Ženíšek, který Iráčany prezentoval jako nevděčné lidi a v podstatě celý kontext situace zjednodušoval.

„Asi zejména mi vadí, že je to do jisté míry nesolidární od některých těch iráckých rodin ve vztahu k těm dalším, kteří jistě asi by si té možnosti tady být vážili více, a věřím, že tu pomoc potřebují také více. Na druhou stranu pokavaď zkrátka někdo si té pomoci neváží, tak asi tu pomoc, ta pomoc mu nemá být nabízena.“

Moderátorce, stejně jako v ostatních případech, se pak poměrně dařilo vyvažovat v takovýchto případech diskusi konfrontačními dotazy. V konkrétním případě zdůrazňovala, že většina lidí z programu Nadačního fondu v Česku zůstává.

Všechny analyzované rozhovory byly vedeny standardním způsobem. Ani v analýze tohoto pořadu jsme nezaznamenali předpojatý přístup moderátorek k žádnému z hostů, témat nebo postojů, ani neopodstatněnou konfrontačnost. Jak bylo řečeno, ve sporných tématech jako např. otázce kvót, dohody EU s Tureckem, postupu vlády v otázce pozastavení projektu Nadačního fondu, dostali hosté příležitost představit divákům své argumenty, přičemž moderátorky vždy vytvářely protiváhu k prezentovaným komentářům a postojům hostů. Je proto možné konstatovat, že vysílání pořadu Interview ČT24 bylo v daném období v souladu se zákonem.

3.2.9 Otázky Václava Moravce

Pořad Otázky Václava Moravce je politickým diskuzním pořadem České televize, který je vysílán v premiéře každou neděli od 12:00 do 13:00 hodin na programech ČT1 a ČT24, v pokračování od 13:05 pouze na programu ČT24. Moderátorem pořadu je Václav Moravec.

Ve sledovaném období byly odvysílány celkem tři díly pořadu, přičemž pouze v části jednoho se hovořilo o migrační problematice. V konečném výsledku tak bylo do analýzy zařazeno pouze 15 minut vysílání pořadu. Konkrétně se jednalo o vydání odvysílané dne 3. dubna, resp. jeho část, jejímiž hosty byl ministr obrany Martin Stropnický /ANO/ a poslanec Petr Fiala /ODS/. Prvním probíraným tématem dotýkajícím se migrace byl rozpor v usnesení Poslanecké sněmovny s jednáním premiéra Sobotky ve věci dohody Evropské unie a Turecka. Po krátké slovní „přestřelce“ obou hostů nad nečitelností zahraniční politiky české vlády, byla diskutována i sama dohoda mezi Evropskou unií a Tureckem. Do debaty byl zařazen i krátký přehledový příspěvek informující o počtu a složení migrantů, kteří v tomto roce dorazili do Evropy. Poté se debata opět vrátila k dohodě EU s Tureckem, diskuze však nebyla nikterak konstruktivní, spíše šlo o, místy až ostrou, výměnu názorů daných politiků v otázce legitimacy Dohody a bezpečnosti bezvívového styku s Tureckem. Posledním probíraným tématem byla eventualita zesílení jiných migračních tras v důsledku zavřené balkánské cesty a případné posílení lodí Severoatlantické aliance ve Středozemním moři.

3.3 HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ ANALÝZY

Primárním cílem analýzy bylo odpovědět na otázku, jakým způsobem Česká televize pracuje s tématem migrační krize, a zda v určitých ohledech nesehlává, respektive zda vybrané pořady České televize respektovaly ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona o vysílání, týkající se povinnosti vysílat zpravodajské a politicko-publicistické pořady objektivně a vyváženě, jakožto i ustanovení § 32 odst. 1 písm. c) i) b) f).

Na základě monitoringu a analýzy lze konstatovat, že v analyzovaném materiálu nedošlo k porušení zákona o vysílání.

Sekundárním cílem analýzy bylo odhalit, jak vybrané pořady České televize referovaly v daném období o migraci a migrantech, resp. jaké kontexty doprovázely mediální reflexi migrace a do jakých interpretačních rámců byly události zasazovány. Analytické výstupy měly rovněž zhodnotit, zda při tomto informování nelze vysledovat určité manipulativní aspekty či rysy předpojatosti.

Dle zadání tak měla analýza poskytnout odpovědi na následující okruhy otázek:

a) Jaký prostor v rámci zpravodajství a publicistiky věnovala Česká televize ve svém vysílání v období od 28. března 2016 do 17. dubna 2016 tématům týkajícím se migrace a migrantů?

Předmětem analýzy bylo celkem jedenáct pořadů České televize, z toho jeden čistě zpravodajský pořad (Události), sedm zpravodajsko-publicistických či publicistických relací (168 hodin, Události, komentáře, Studio ČT24, Horizont ČT24, Newsroom ČT24, Ekonomika ČT24, Týden v politice ČT24), a tři diskuzní pořady (Interview ČT24, Otázky Václava Moravce, Politické spektrum). V rámci všech bylo možné vyčlenit dva tematické okruhy, z nichž jeden zahrnoval příspěvky o migraci a migrantech, druhý zprávy tzv. navazující agendy. Příspěvky těchto dvou kategorií představovaly ve většině pořadů zhruba 12 % vysílacího času. Tři pořady – Události, komentáře, Horizont ČT24 a interview ČT24 věnovaly tématu okolo třetiny vysílacího času.

Ze srovnání údajů ukazujících na míru medializace tématu migrace v tomto a minule analyzovaném období vyplynulo, že ve všech pořadech došlo ke snížení zájmu o dané téma. V podstatě ve všech analyzovaných pořadech byl z hlediska stopáže zaznamenán přibližně poloviční úbytek času, který byl migraci věnován. Migrační tematika tedy nebyla tak jako v minule analyzovaném období prvořadým tématem relace Události. Faktem ale je, že analyzovaná období se od sebe diametrálně odlišují. Zatímco v prvně analyzovaném období, na přelomu srpna a září 2015, dění kolem tzv. migrační krize kulminovalo, na jaře roku 2016 byla situace o poznání klidnější.

Přestože migrační témata již nebyla prvořadým tématem sledovaného období, nelze konstatovat, že by byla ve sledovaných pořadech opomíjena, naopak stále jí náležel relativně velký prostor.

b) Nakolik proaktivní byl přístup média pro získávání materiálu a pro zajištění pestrosti a relevance zdrojů?

Přístup České televize k získávání vlastního materiálu lze označit, stejně jako v minulém období, za jednoznačně proaktivní. Škála redaktorů, zpravodajů a moderátorů, kteří se podíleli na informování o událostech spjatých s migrací, byla velmi pestrá. Zpravodajská redakce měla zastoupení svých zpravodajů ve všech evropských i mimoevropských zemích, kterých se v té době migrace dotýkala (Řecko, Makedonie, Turecko, Blízký východ, Itálie, Rakousko, Německo, Belgie). Provozovatel tak prostřednictvím svých redaktorů a zpravodajů přinášel aktuální a nezprostředkované informace, povětšinou také disponoval vlastním obrazovým materiálem. U žádného redaktora nebyly zaznamenány

manipulativní tendence (zkreslování situace, zamlčování faktů, dezinformace, dehonestace migrantů), pouze místy jsme identifikovali momenty, ve kterých došlo k nepatrným profesním pochybením (netransparentní zdrojování informací, nálepkování migrantů, zjednodušování problematiky), která však neměla vliv na celkovou objektivitu a vyváženost příspěvků.

Stejně tak výběr zdrojů či mluvčích, kteří ve sledovaných pořadech České televize dostali prostor vyjádřit se k diskutovaným tématům o migraci, byl poměrně rozmanitý, i když v minule analyzovaném období byla škála oslovených zdrojů bohatší, což ovšem nepochybně souviselo s výše zmíněným celkovým snížením zájmu relace o téma.

Ve většině pořadů, zejména zpravodajsky zaměřených, výrazně dominovali agendě oslovených mluvčích zástupci české politiky. Příčina preference těchto zdrojů souvisela s dominantní tematickou agendou analyzovaných pořadů reflektující politické aspekty migrace i vztahování migračních událostí k domácímu kontextu. Škála oslovených politiků byla stále poměrně různorodá. Z českých politických představitelů nejčastěji hovořil ministr vnitra Milan Chovanec či premiér Bohuslav Sobotka, na dalších místech pak především zástupci vlády, případně čeští europoslanci. Opomíjeni nebyli ani zástupci českých politických opozičních stran, přestože ve srovnání se zástupci stran vládních dostávali podstatně méně prostoru. Oproti minule analyzovanému období došlo k patrnému snížení prezentace konkrétních zahraničních politických subjektů, zcela výjimečně byl pak poskytován prostor mimoevropským politikům.

Ve zpravodajsko-publicistických a diskuzních pořadech byli frekventovanými zdroji a mluvčími, krom politiků a redaktorů České televize, odborníci na různé oblasti (sociologové, politologové, bezpečnostní analytici, experti na problematiku zemí, odkud migranti přicházejí) a zástupci neziskových organizací pracujících s migranty. Ačkoli se na první pohled může zdát, že jejich zastoupení oproti minule analyzovanému období výrazně pokleslo, jedná se o „optický klam“ způsobený poklesem celkového prostoru, který byl migraci věnován. Procentuální zastoupení nejvýraznějších mluvčích, tedy politiků, žurnalistů a expertů zůstává obdobné jako v minulém období. Zastoupení odborných vyjádření však opět zcela absentovalo v hlavní zpravodajské relaci Události. Na druhou stranu, v této relaci patřilo stále významné místo v kategorii zdrojů a mluvčích samotným migrantům, kteří naopak neměli velké zastoupení v publicistických a diskuzních pořadech.

Na základě výsledků analýzy informačních zdrojů je možné konstatovat, že z hlediska zdrojů, přímo i nepřímo citovaných, nevykazovaly analyzované pořady žádné zásadní výkyvy. Práce redaktorů a moderátorů České televize se zdroji byla ve většině případů transparentní, resp. sdělované informace byly adekvátně ověřovány a zdrojovány. Na úrovni jednotlivých analyzovaných zpravodajských a diskuzních příspěvků vystupovaly jak subjekty stavící se k migrantům vstřícně, tak odmítavě, aniž by ovšem ve vysílání zaznívaly jakékoli náznaky podněcování k nenávisti, nebo neredigované projevy stereotypizace.

Stejně jako v minulém období ale byla vysledovaná tendence České televize zvat „jedny a ty samé“ zástupce politiků, expertů, i např. neziskových organizací napříč vícero různými pořady. Nutno dodat, že škála politiků, zpravodajů i různých odborníků byla velmi podobná s minule analyzovaným obdobím, resp. prostor byl opět poskytován „těm samým lidem“. Příčina tohoto je patrně vysvětlitelná konceptem tzv. mediálních rutin, tedy ve snaze média o co nejjednodušší získávání zdrojů a hostů do pořadů, než v záměru mediálně zvýhodňovat opakovaně zvané osoby.

c) Jaká témata byla nastolována v jednotlivých sledovaných pořadech a jaké specifické prostředky média při informování užívala? Jak pracovala se symboly? Věnovala pozornost i konkrétním lidským příběhům? Neměla tendenci přenášet informování od věcné roviny do emocionální?

Analyzované pořady České televize se při pokrývání migrační problematiky soustředily největší měrou na tři události se spíše negativní valencí. Konkrétně šlo o 1) kauzu iráckých křesťanů, 2) situaci na uzavřené řecko-makedonské hranici v kontextu započítání deportací migrantů do Turecka, a nakonec 3) politická jednání a postoje týkající se zejména tzv. povinných kvót, případně dohody Turecka s Evropskou unií o navrácení nelegálních migrantů.

Přestože všechna tři zmíněná témata byla v daném období aktuální, a našim cílem není zpochybňovat jejich relevanci, nejsignifikantnějším znakem informování o migraci tak bylo zaměření se na důsledky migrace pro Evropu, případně Českou republiku. V důsledku nadreprezentace třech výše zmíněných událostí byl zaznamenán odklon od tematizace příčin migrace a samotných migrantů k reprezentaci či tematizaci jiných událostí. Tematika migrace a migrantů rovněž opakovaně sloužila jako nástroj pro prezentaci jiných událostí, nejčastěji týkajících se vnitropolitické situace či zahraniční politiky. To mělo za následek rámování migrace jako administrativně-bezpečnostní problém, resp. rámování samotných migrantů jako pouhý objekt migrační politiky.

V rámci příspěvků navazující agendy pak v relaci dominovalo téma terorismu v Evropě a ve světě. Zaměření se na toto téma je z hlediska teroristických útoků v Bruselu, ke kterým došlo necelý týden před začátkem námi monitorovaného období, pochopitelné, avšak vliv tohoto tématu na migrační agendu je nezpochybnitelný. Ačkoliv většina z příspěvků nepropojovala explicitně téma migrace s tématem terorismu, neustálým reprodukováním obav z teroristických útoků a nebezpečí světového terorismu z řad různých radikálních skupin, mělo potenciál obraz nebezpečných migrantů posilovat.

Rámování migrantů jako ohrožených osob potřebujících pomoc či jedinců s osobními příběhy, tedy dvou rámců, které byly výrazně přítomné ve vysílání České televize v minule analyzovaném období, nebylo pro toto období příliš význačné. Nelze ale říci, že by redakce optiku samotných migrantů naprosto opomíjela. V celku všech analyzovaných pořadů se vyskytly i případy, ve kterých prezentace aktuální situace optikou migrantů či důraz na humanitární a lidskoprávní hlediska migrace dominovaly, čímž byla migrační agenda vyvažována.

Nicméně lze poukázat na disproporci v prezentovaných tematických rámcích odvysílaných příspěvků, která je zřejmá zejména z analyzovaného celku všech pořadů. Právě na jeho základě je možné konstatovat, že oproti třem výše popsaným dominantním tematickým okruhům, resp. jejich rámováním politicko-administrativním diskurzem, byly pouze okrajově prezentovány i problémy, postoje či pocity migrantů, resp. humanitární rozměr událostí.

Informace, které lze považovat za nezbytné pro komplexnější podobu reprezentace migrace a migrantů, tedy příčiny migrace, nebo podrobnější popis aktuálního vývoje migrace v širším geografickém kontextu, byly ve sledovaném období zastíněny jinými událostmi. Příčina může tkvět v možném zevšednění tématu. V daném období již nešlo o nové téma, prioritou provozovatele tak nemusela spočívat v prezentaci migrační situace v jejím celku. Vysvětlení může rovněž spočívat ve snaze provozovatele přinášet primárně informace týkající se aktuálního dění, avšak v tomto kontextu je třeba zdůraznit, že optika, se kterou je o událostech informováno, je vždy v kompetenci provozovatele. Preferování některých témat nad jinými a jejich rámování ale nelze z hlediska zákona o vysílání považovat za evidentní porušení zásad objektivit a vyváženosti média. Nutno dodat, že námi vybrané třítýdenní období je uměle vytvořená proměnná, a v delším časovém úseku by spektrum témat a rámců mohlo být pestřejší. Podstatné tedy je, že na úrovni jednotlivých analyzovaných příspěvků byla shledána vždy patrná snaha redaktorů České televize o vyváženost a všestrannost poskytovaných informací, a rovněž z pohledu celku všech příspěvků nebyly zaznamenány v ukazatelích objektivit a vyváženosti takové výkyvy, které by bylo možné z hlediska zákona o vysílání označit za problematické. Nutno dodat, že

poměrně pestrá škála mluvčích a hostů napříč analyzovanými pořady, kteří dostali prostor se k daným událostem vyjádřit, relativně vyvažovala prezentaci různých úhlů pohledů a aspektů migrační situace.

Podíváme-li se na prostředky užívané při informování o migračních událostech, z analyzovaného materiálu vyplynula zřejmá snaha provozovatele o věcný, střízlivý a korektní postup při zpracovávání témat. Zpravodajské příspěvky neměly tendenci sklouzávat do emocionální či moralizující roviny. Redaktoři a moderátoři České televize informující o migraci se rovněž vyhýbali explicitním hodnotícím komentářům. Pokud se přece jen nějaké vyskytly, byly řádně oddělovány od informací zpravodajského charakteru.

Ve vysílání programů ČT1 a ČT24 tak nebyl identifikován žádný moment, který by bylo možné vyhodnotit jako porušení zásad objektivit a vyváženosti. Analýza nezaznamenala ani tendence redaktorů a moderátorů daných programů podílet se na utvrzování stereotypních předsudků či podněcování nenávisti z důvodu etnicity či náboženství. Stejně tak nebyly zaznamenány případy, ve kterých by docházelo k propagaci nebo zlehčování válečných konfliktů, zachycování umírajících osob, či osob vystaveným těžkému utrpení.

Návrh usnesení:

Rada pro rozhlasové a televizní vysílání se seznámila s analýzou informování o tématu migrace ve zpravodajských a publicistických pořadech vysílaných na programech ČT1 a ČT24 provozovatele ČESKÁ TELEVIZE v období od 28. března 2016 do 17. dubna 2016.

PŘÍLOHA

Tab. 20: Přehled analyzovaných příspěvků zpravodajské relace Události

datum	název zpravodajského příspěvků	začátek vysílání	konec vysílání
28. 3.	Vyšetřování bruselských útoků	0:16:00	0:16:26
	Palmýra zpátky v rukou Syřanů	0:16:26	0:18:25
	Cesty běženců do Evropy	0:18:25	0:18:42
	Následky útoku v Pákistánu	0:35:27	0:36:27
29. 3.	Brusel po útocích	0:25:35	0:26:36
	upoutávka - Uprchlíci v Drahonicích	0:26:53	0:27:01
	Uprchlíci budou v Drahonicích jen do konce roku	0:31:59	0:33:35
	Napětí na řecko-makedonské hranici	0:36:48	0:38:45
	Syrští Kurdové v Česku	0:41:56	0:44:33
30. 3.	Německý problém: Salafisté	0:20:43	0:23:19
	Stěhování iráckých uprchlíků	0:38:15	0:40:34
31. 3.	Abdeslama čeká převoz do Francie	0:09:20	0:09:39
	Děti pod vlajkou radikálních islamistů	0:09:39	0:12:11
	Iráčtí uprchlíci se chtějí vrátit domů	0:15:55	0:16:55
	Ministr Zaorálek v Albánii	0:22:51	0:23:10
1. 4.	Pozastavené přesídlování iráckých uprchlíků	0:11:06	0:13:23
	Vracení uprchlíků z Řecka	0:13:57	0:15:52
	Zavřené bruselské letiště	0:42:30	0:42:52
2. 4.	Zátahy na podezřelé z terorismu	0:08:04	0:08:40
	Iráčtí uprchlíci míří z Česka do Německa	0:08:40	0:11:53
	Kolik je v Česku uprchlíků?	0:11:53	0:13:33
	Řecko začíná vracet uprchlíky	0:37:31	0:37:49
	Keňský boj proti terorismu	0:37:49	0:40:27
3. 4.	Vracení ilegálních migrantů do Turecka	0:09:17	0:12:19
	Česká armáda si příští týden vyzkouší připravenost na případnou migrační vlnu	0:12:19	0:12:48
	Otevření letiště v Bruselu	0:16:06	0:16:26
	Křesťanští uprchlíci z Iráku (Téma dne 1)	0:29:38	0:31:45
	Křesťanští uprchlíci z Iráku (Téma dne 2)	0:31:45	0:32:29
	Křesťanští uprchlíci z Iráku (Téma dne 3)	0:32:29	0:35:27
4. 4.	Křesťanští uprchlíci zůstanou v Německu	0:00:36	0:03:33
	Křesťanští uprchlíci zůstanou v Německu - pokračování	0:03:33	0:08:00
	Deportace uprchlíků z Řecka do Turecka	0:08:00	0:10:00
	Upoutávka na Události komentáře	0:10:00	0:10:16
	Vojáci v bezpečnostním stupni Alfa plus	0:25:23	0:27:34
5. 4.	Zavírání nelegálních táborů	0:15:11	0:17:01
	Německo chce vrátit irácké běžence zpět do Česka	0:27:00	0:27:30
	Boje v Sýrii	0:37:57	0:38:15
6. 4.	Návrhy na přerozdělování uprchlíků	0:06:56	0:09:36
	Návrhy na přerozdělování uprchlíků - pokračování	0:09:36	0:11:07
	Osud křesťanských uprchlíků	0:11:07	0:13:33
	Upoutávka na Události komentáře	0:13:37	0:13:49

	Upoutávka - jednání vlády o uprchlících z Iráku	0:47:36	0:47:45
7. 4.	Konec přesídlování iráckých uprchlíků do ČR	0:00:37	0:03:33
	Konec přesídlování iráckých uprchlíků do ČR - pokračování	0:03:33	0:06:37
	Řešení migrační krize	0:06:37	0:08:15
	Potyčky v uprchlickém táboře	0:37:55	0:38:13
8. 4.	Zadržení Mohameda Abriniho	0:08:08	0:10:14
	Společné jednání české a polské vlády	0:10:14	0:12:19
	Obžaloba Martina Konvičky	0:12:19	0:13:09
	Situace s uprchlíky	0:16:53	0:19:19
	Upoutávka - Stěhování běženců z Idomeni	0:47:10	0:47:18
9. 4.	Vyšetřování belgických útoků	0:05:25	0:07:58
	Vyklízení tábora u Idomeni	0:12:05	0:14:16
	Protest na hranicích	0:14:16	0:14:34
	Upoutávka - Demonstrace v Německu	0:43:27	0:43:38
10. 4.	Pokusy uprchlíků o přechod hranic	0:06:42	0:09:26
	Zatýkání teroristů v Belgii	0:09:26	0:11:40
	Mírová mise v ohrožení	0:36:49	0:39:08
11. 4.	Napětí na řecko-makedonské hranici	0:07:59	0:10:33
	Budoucnost iráckých uprchlíků v Soběšovicích	0:36:07	0:38:00
	Soud kvůli silvestrovským útokům v Německu	0:38:38	0:40:50
12. 4.	Upoutávka - Události komentáře	0:09:36	0:09:49
	Hnutí Taliban na vzestupu	0:13:18	0:15:23
	Upoutávka - Jednání EU s Tureckem	0:47:25	0:47:31
13. 4.	Vyšetřování útoků v Paříži	0:10:22	0:10:47
	Migrační krize v Řecku a Turecku	0:10:47	0:13:30
	Nové střety v Sýrii	0:16:13	0:18:10
	Budoucnost iráckých uprchlíků v Brně	0:37:41	0:39:06
14. 4.	Schůzka ústavních špiček u prezidenta	0:18:36	0:19:42
	Další iráčtí křesťané opouštějí Česko	0:21:47	0:23:22
	Integrace migrantů v Německu	0:36:20	0:38:30
	Video teroristů z Boko Haram	0:38:30	0:38:51
15. 4.	Iráčtí uprchlíci zůstávají v Česku	0:09:44	0:12:42
	Upoutávka – Papež František navštívil Lesbos	0:46:51	0:47:00
16. 4.	Papež František navštívil Lesbos	0:03:37	0:05:51
	Dívky v zajetí Boko Haram	0:14:03	0:16:46
	Česká pomoc při záchraně památek v Mosulu	0:38:22	0:40:23
17. 4.	Spor o uprchlické kvóty	0:04:58	0:07:45
	Pochod proti terorismu	0:09:20	0:10:09
	upoutávka - schůzka ministrů zahraničí	0:44:14	0:44:21

Tab. 21: Přehled analyzovaných příspěvků relace Události, komentáře

29. 3. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
22:47 – 22:48	Radikalizace evropských mladých mužů (terorismus)	–
22:50 – 22:56	Zachráněná perla Palmýra (situace v Sýrii)	J. Szántó (zpravodaj ČT)
30. 3. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
22:48 – 22:49	Finanční pomoc na řešení migrační krize	–
22:51 – 22:51	Počet obětí teroristů v Belgii	–
31. 3. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
22:29 – 22:34	Co udělat po uzavření balkánské trasy	D. Miřejovský (zpravodaj ČT)
22:34 – 22:48	Dohoda s Tureckem o vracení migrantů	M. Němcová, poslankyně /ODS/ O. Beneš, předseda výboru pro evropské záležitosti, PS /KDU-ČSL/
22:48 – 22:58	Uprchlíci v Německu (integrace)	A. Özoguzová (německá spolková ministryně pro migraci)
1. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
22:27 – 22:36	Chtějí teroristé jaderné zbraně?	V. Bříza (odborník na jaderné zbraně, katedra mezinárodních vztahů, FSV UK v Praze)
22:36 – 22:43	Iráčtí uprchlíci chtějí domů	T. Pojar (bezpečnostní analytik, prorektor CEVRO Institut)
22:43 – 22:45	Nakolik je nutné se bát teroristů	T. Pojar (bezpečnostní analytik, prorektor CEVRO Institut)
4. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
22:01 – 22:20	Uprchlíká krize: uklidnění	D. Zlatohlávková (zpravodajka ČT) J. Zahradil (europoslanec /ODS/) B. Chalupa (místopředseda výboru pro obranu PS /ANO/)
22:20 – 22:29	Dohoda EU s Tureckem o migraci	V. Černošský (zpravodaj ČT) T. Laně (turkolog, bývalý velvyslanec v Ankaře)
22:29 – 22:34	Křesťanští uprchlíci z Iráku jsou v Německu	J. Zahradil (europoslanec /ODS/) B. Chalupa (místopředseda výboru pro obranu PS /ANO/)
22:34 – 22:35	V Německu se rozhořel boj o takzvané migrační sankce	–
5. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
22:28 – 22:36	Anabáze části iráckých křesťanských uprchlíků	V. Černošský (zpravodaj ČT) J. Dolejš (místopředseda strany /KSČM/) M. Komárek (poslanec /ANO/)
22:36 – 22:47	Řecko zavaleno žádostmi o azyl: uprchlická krize	D. Zlatohlávková (zpravodajka ČT) J. Dolejš (místopředseda strany /KSČM/) M. Komárek (poslanec /ANO/)
6. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
22:01 – 22:42	Uprchlíká krize a azylové zákony: EK opět prosazuje povinné kvóty	L. Rakušanová (komentátorka, ČRo Plus) V. Beneš (výzkumný pracovník, Ústav mezinárodních vztahů) T. Pojar (bezpečnostní analytik, prorektor CEVRO Institut) J. Pospíšil (europoslanec, nestr. za TOP 09) P. Ježek (europoslanec, nestr. za ANO)
22:47 – 22:47	Salah Abdeslam pobýval údajně na Slovensku	–

7. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
22:30 – 22:31	Vyšetřování útoků v Bruselu	–
22:31 – 22:31	Terorista z Bruselu pracoval o prázdninách v EP	–
22:48 – 22:49	Papež František navštíví řecký ostrov Lesbos	–
22:49 – 22:59	Anabáze iráckých křesťanských uprchlíků	J. Talafant (ředitel, Nadační fond Generace 21)
8. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
22:19 – 22:19	Belgická policie dopadla Mohameda Abriniho	–
22:21 – 22:22	Česko-polské vztahy	–
22:48 – 22:49	Česko žije rozpaky okolo skupiny iráckých křesťanů	–
22:49 -	Vraždy ze cti	R. Husseiniová (novinářka)
11. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
22:38 – 22:39	Atentáčníci z Bruselu měli původně úplně jiné plány	–
22:39 – 22:40	Rakouský prezident na návštěvě Česka	–
22:53 – 22:55	V Německu soudí prvního obviněného ze sexuálního násilí během silvestrovské noci	–
12. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
22:01 – 22:13	Centrální azylové řízení v Evropě?	J. Bartošek (místopředseda strany /KDU-ČSL/) J. Pospíšil (europoslanec, /nestr. za TOP 09/)
22:13 – 22:19	Boj s Islámským státem na vlastní oči	J. Štuková (fotoreportérka a dokumentaristka)
13. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
22:33 – 22:34	Aktuální situace v Idomeni	–
22:37 – 22:46	Sýrie volí. Jen tam, kde je Asad	T. Hanna (arcibiskup, představitel jeruzalémského patriarchátu)
14. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
22:30 – 22:42	Evropské řešení migrační krize + kauza iráckých křesťanů	T. Boček (zmocněnec Rady Evropy pro migraci) L. Zaorálek (ministr zahraničí, /ČSSD/)
15. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
22:01 – 22:19	Posilování extremismu	K. Kalibová (právnička, poradna pro oběti násilí z nenávisti, In IUSTITIA) F. Bublan (senátor /ČSSD/)
22:20 – 22:30	Rozhovor s eurokomisařem Vytenisem Andriukaitisem (otázka hrozeb terorismu)	V. Andriukaitis (eurokomisař)

Tab. 22: Přehled analyzovaných příspěvků relace Horizont ČT24

30. 3. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
21:48 – 21:51	Salafismus v Německu	–
31. 3. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
21:50 – 21:57	Dětsí bojovníci Islámského státu	j. Szántó (zpravodaj ČT)
21:57 – 21:59	Záchrana památek před islamisty	–
1. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
21:31 – 21:40	Summit o jaderné bezpečnosti	M. Jonáš (zpravodaj ČT) L. Dyčka (bezpečnostní analytik)
21:40 – 21:42	Ohrožení jaderných elektráren	–
21:42 – 21:44	Situace migrantů v Řecku	–
4. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
21:45 – 21:50	Deportace utečenců do Turecka	D. Zlatohlávková (zpravodajka ČT)
21:50 – 21:53	Německo přijímá uprchlíky	V. Černoهورský (zpravodaj ČT)
21:55 – 21:57	Hotel na hranicích Libanonu a Sýrie	–
6. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
21:44 – 21:50	Evropská komise o azylových pravidlech	M. Jonáš (zpravodaj ČT)
21:50 – 21:51	Uprchlíci na Ostrově Lesbos	D. Zlatohlávková (zpravodajka ČT)
7. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
21:52 – 21:54	Bitva o Palmýru skončila	–
8. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
21:31 – 21:33	Řecko opět vrací migranty do Turecka	–
21:33 – 21:36	Migrantů do Německa míří méně	V. Černoهورský (zpravodaj ČT)
21:36 – 21:40	Česko-polské jednání o migraci	J. Pazderka (zpravodaj ČT)
21:56 – 21:57	Bruselská policie zadržela Mohameda Abriniho	–
12. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
21:30 – 21:32	Taliban obsazuje provincii Híland	–
21:32 – 21:36	Afghánští vojáci přecházejí k Talibanu	L. Dyčka (bezpečnostní analytik)
21:36 – 21:40	Němci sledují radikály mezi veterány	V. Černoهورský (zpravodaj ČT)
13. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
21:31 – 21:38	Evropský parlament o dohodě s Tureckem	B. Vostal (zpravodaj ČT)
21:38 – 21:43	Parlamentní volby v Sýrii	T. Kaválek (analytik, Výzkumné centrum AMO)
21:43 – 21:46	Zpověď oběti z Boko Haram	–
21:46 – 21:48	Velitelé IS v Afghánistánu dezertují	–
14. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
21:43 – 21:48	Německo zavede integrační zákon	V. Černoهورský (zpravodaj ČT)
21:48 – 21:51	Integrace migrantů z Blízkého východu	M. Faltová (ředitelka, Sdružení pro integraci a migraci)
15. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté

21:46 – 21:50	Spor Rakouska a Itálie kvůli migraci	D. Miřejovský (zpravodaj ČT)
---------------	--------------------------------------	------------------------------

Tab. 23: Přehled analyzovaných příspěvků relace 90'ČT24

datum	příspěvek/téma	host/mluvčí
30. 3.	Česká pomoc do Turecka	–
	Francie obvinila islamistického radikála	–
	Česko pošle peníze Turecku kvůli migraci	Šimůnek Antonín (redaktor ČT) Zaorálek Lubomír (ministr zahraničí) Rozumek Martin (ředitel, Organizace pro pomoc uprchlíkům)
31. 3.	Rizika jaderné technologie	Drábová Dana (předsedkyně, Státní úřad pro jadernou bezpečnost)
	Summit o jaderné bezpečnosti v USA	Duhan Petr (redaktor ČT), Obama Barack (prezident USA), Sobotka Bohuslav (premiér ČR), Bunn Matthew (analytik v oboru jaderné energetiky)
	Summit o jaderné bezpečnosti	Drábová Dana (předsedkyně, Státní úřad pro jadernou bezpečnost), Jonáš Martin (zpravodaj ČT)
	Abdeslam může být vydán do Francie	–
	Osm iráckých uprchlíků se chce vrátit	–
	Rodina iráckých uprchlíků chce zpět domů	–
	Jednání o budoucnosti Sýrie	Maialeh Mazen (Syřan žijící v Praze)
1. 4.	Migranti strhli plot, bojí se deportace	–
	Letiště Zaventem zůstává zavřené	–
	Někteří iráčtí křesťané chtějí pryč z ČR	–
	Itálie vyhostila Alžírana do Belgie	–
4. 4.	Zvrat v kauze Iráčanů, kteří opustili ČR	–
	Křesťané z Iráku zůstávají v Německu	Rendlová Kateřina (mluvčí cizinecké policie)
	Přesídlení iráckých křesťanů do Česka	Drápal Jan (teolog, publicista, Nadační fond Generace 21)
	Křesťané zůstávají v Německu	Chovanec Milan (ministr vnitra) Husták Tomáš (autobusová doprava, která skupinu iráckých křesťanů odvezla do Německa)
	Přesídlení iráckých křesťanů do Česka	Surovcová Lea (redaktorka ČT)
	Přesídlení iráckých křesťanů do Česka	Sládková Lucie (ředitelka pražské pobočky, Mezinárodní organizace pro migraci), Drápal Jan (teolog, publicista, Nadační fond Generace 21)
	Začal převoz běženců z Řecka do Turecka	Zlatohlávková Dana (redaktor ČT)
	Do Turecka dorazili migranti z Řecka	Zlatohlávková Dana (redaktor ČT), Moncurová Ewa, (mluvčí Frontexu), Tsigotiová Zacharula (velitelka helénské policie), van Guliková Gauri (zástupkyně ředitele Amnesty International pro Evropu)
	Uprchlíci v Česku	Kopecká Mariana (redaktor ČT)
	Křesťané z Iráku zůstávají v Německu	Drápal Jan (teolog, publicista, Nadační fond Generace 21)
	Iračtí křesťané zůstávají v Německu	–
	Z bruselského letiště se opět létá	Majer Peter (Zpravodaj RTVS)
6. 4.	Evropská komise představila nová pravidla pro přerozdělování uprchlíků	–
	Česko dál odmítá přerozdělování migrantů	–
	Řecko zahlceno žádostmi o azyl	–
	EK navrhla změny azylových pravidel	–
	EK navrhla změny azylových pravidel	Šimůnek Antonín (redaktor ČT), Timmermans Frans (místopředseda Evropské komise), Šlosarčík Ivo (Fakulta sociálních věd UK v Praze), Mach Petr (europoslanec)
7. 4.	Program na pomoc iráckých křesťanů končí	–

	Projekt přesídlování Iráčanů končí	Rozumek Martin (ředitel, Organizace pro pomoc uprchlíkům), Chovanec Milan (ministr vnitra), Bělobrádek Pavel (KDU-ČSL)
8. 4.	Obžaloba lídra proti Islámu	–
	Zřejmě zadržen Mohamed Abrini	Kurfürst Jaroslav (velvyslanec ČR v Bruselu)
	SRN: ČR má povinnost vzít Iráčany zpět	–
	Jednání vlád ČR a Polska	–
	IS začal propouštět unesení dělníky	–
	Státní zástupce obžaloval M. Konvičku	Josef Richtr (okresní státní zástupce, České Budějovice), Petra Vejvodová (odbornice na extremismus, Fakulta sociálních studií MU), Jiří Jelínek , vedoucí katedry trestního práva, Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
11. 4.	Spor Řecka a Makedonie kvůli běžencům	–
	Rakousko začalo se stavbou plotu	–
	Izrael potvrdil letecké nálety na Sýrii	–
	Zeman jednal s Fischerem o migraci	–
	Spor Řecka a Makedonie kvůli běžencům	Thomas Kulidakis (politolog, publicista)
12. 4.	Sobotka: pozor na nové migrační trasy	–
	Obvinění a zadržení v Bruselu	–
	Merkelová o zvládnutí migrační krize	–
13. 4.	Pokračují mírové rozhovory o Sýrii	–
14. 4.	Z ČR chce odejít dalších 16 Iráčanů	–
	Irák: armáda získala strategické město	–
	Politické špičky: Schengen je klíčový	–
	Z ČR chce odejít dalších 16 Iráčanů	Vašinová Michaela (redaktorka ČT)
15. 4.	Afgánistán: porážka Talibanu u Kunduzu	–
	16 iráckých křesťanů chce opět azyl v ČR	–
	Belgická ministryně dopravy rezignovala	–
	Do Itálie připlulo přes 6 tisíc běženců	–
	Dva Češi dostali v Řecku podmínky	–
	Iráčtí křesťané zůstávají v ČR	Žitková Barbora (redaktorka), Drmotová Lenka (redaktorka), Mrkvička Miroslav (Nadační fond Generace 21), Hyšplerová Veronika (policejní mluvčí), Chovanec Milan (ministr vnitra)

Tab. 24: přehled analyzovaných příspěvků relace Studio ČT24

29. 3. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
10:46 – 10:48 11:14 – 11:16	situace v zařízení pro migranty v Turecku	M. Heřmanová (Pomáháme dětem)
11:11 – 11:14	Uctění památky obětí útoků v Bruselu	–
14:23 – 14:23	Integrace migrantů v Německu	–
14:23 – 14:25	Středisko v Drahonicích	R. Myslíková (redaktorka ČT)
15:15 – 15:22 16:55 – 16:58	Jak řešit se záky otázky o migraci	M. Šojdrová (europoslankyně/KDU-ČSL)
30. 3. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
10:40 – 10:41 11:13 – 11:16	Bruselské letiště zůstává zavřené	–
11:41 – 11:43	Irácké uprchlíky čeká stěhování	–
12:33 – 12:36	Česko vyšle 35 instruktorů do Iráku	L. Zaorálek (ministr zahraničí/ČSSD)
17:32 – 17:40	Vyšetřování útoků v Bruselu	J. Kurfürst (velvyslanec ČR v Bruselu)
17:46 – 17:48	Vyplacení pomoci Turecku kvůli migraci	L. Zaorálek (ministr zahraničí/ČSSD)

17:48 – 17:53	Humanitární situace v Sýrii	T. Kocián (koordinátor humanitárních programů, Člověk v tísni)
31. 3. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
10:33 – 10:40 12:33 – 12:40 13:02 – 13:07 15:02 – 15:04	Belgie: soud se Salahem Abdeslamem	J. Kurfürst (velvyslanec ČR v Bruselu) V. Pitrová (redaktorka ČT)
13:16 – 13:18 15:33 – 15:36	Summit o jaderné bezpečnosti	–
13:33 – 13:36 14:40 – 14:42	Ministr zahraničí Zaorálek v Albánii	L. Bartošová (redaktorka ČT)
14:32 – 14:40 15:32 – 15:33	Jednání o řešení syrského konfliktu	E. Aslan (odborník na bezpečnost, IMS, UK)
1. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
10:45 – 10:53 14:44 – 14:50	Řecko začne vracet migranty do Turecka	L. Sladková (Mezinárodní organizace pro migraci) K. Kňapková (politoložka, publicistka)
11:02 – 11:10 12:46 – 12:52	Abdeslam může být vydán do Francie	P. Majer (zpravodaj RTVS)
11:14 – 11:16	Kauza iráckých uprchlíků	–
11:16 – 11:26 12:45 – 12:46 16:47 – 16:48	Turecko: Pokračuje soud s novináři	T. Laně (turkolog)
12:52 – 12:56	Ocenění pro vojáky ze zahraničních misí	J. Bečvář (náčelník Generálního štábu ČR), O. Marek (velitel 6. rotace v Mali)
15:02 – 15:11 17:47 – 17:52	Jaderný summit v USA	M. Jonáš (zpravodaj ČT) J. Štefec (vojenský analytik)
4. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
10:32 – 10:40 11:02 – 11:04 11:32 – 11:33 12:37 – 12:43 13:11 – 13:13 14:09 – 14:11 15:11 – 15:13 17:42 – 17:46	Řecko začalo vracet migranty do Turecka	T. Kulidakis (politolog, publicista) M. Rozumek (ředitel, Organizace pro pomoc uprchlíkům) D. Zlatohlávková (zpravodajka ČT)
10:40 – 10:42 11:04 – 11:05 11:33 – 11:38 11:53 – 11:56 12:32 – 12:37 13:02 – 13:11 14:11 – 14:13 15:08 – 15:10 17:32 – 17:42	Kauza iráckých uprchlíků (iráčtí křesťané zůstávají v Německu)	M. Frýdl (mluvčí, Nadační fond Generace 21) L. Klicperová (šéfredaktorka, Lidé a země) K. Rendlová (mluvčí cizinecké policie) M. Rozumek (ředitel, Organizace pro pomoc uprchlíkům) M. Chovanec (ministr vnitra/ČSSD) L. Rakušanová (komentátorka, ČRO Plus)
11:05 – 11:12 12:43 – 12:44 13:41 – 13:48 14:38 – 14:40 15:38 – 15:40 16:39 – 16:44	Ministr zahraničí je v Izraeli	J. Szántó (zpravodaj ČT) T. Pojar (prorektor VŠ CEVRO institut, bývalý velvyslanec ČR v Izraeli)
11:38 – 11:39 13:24 – 13:25 14:13 – 14:14 15:15 – 15:16	Brusel: letiště částečně obnovuje provoz	M. Janoušková (mluvčí, Letiště Václava Havla)
5. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
10:32 – 10:39 11:12 – 11:13 13:08 – 13:10	Řecko chce vyklidit tábor v Idomeni (Řecko pokračuje ve vystěhování uprchlíků)	J. Schroth (Mezinárodní organizace pro migraci) D. Zlatohlávková (zpravodajka ČT)

14:10 – 14:11 15:03 – 15:12		
10:39 – 10:41	Kauza iráckých uprchlíků	J. Schroth (Mezinárodní organizace pro migraci)
11:42 – 11:48 12:40 – 12:41 13:15 – 13:16 14:41 – 14:47 15:43 – 15:45	Světové výdaje na zbrojení loni stouply	J. Štefec (vojenský analytik)
13:10 – 13:11 14:11 – 14:13 15:39 – 15:40	Dopad dohody EU-Ankara na Německo	V. Černožorský (zpravodaj ČT)
13:11 – 13:11 14:13 – 14:13	Vojáci od rána cvičí na ostrahu hranic	–
6. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
10:42 – 10:43 12:48 – 12:49 13:46 – 13:47	Mírové rozhovory o Sýrii pokračují	S. Mistura (zvláštní zmocněnec OSN pro Sýrii) J. Kerry (americký ministr zahraničí)
11:02 – 11:16 13:25 – 13:26 15:02 – 15:10 15:32 – 15:37 17:32 – 17:52	EK představí/ila návrh na reformu azylové politiky	T. Prouza (státní tajemník pro evropské záležitosti/ČSSD) J. Zahradil (europoslanec/ODS) M. Chovanec (ministr vnitra/ČSSD) A. Babiš (ministr financí/ANO) R. Hokovský (ředitel, Think-tank Evropské hodnoty) P. Ježek (europoslanec/ANO) V. Bartovic (Institut pro evropskou politiku EUROPEUM)
12:32 – 12:37	Německo možná vrátí Iráčany do Česka	M. Chovanec (ministr vnitra/ČSSD)
13:08 – 13:24	Brífink: EK k novému azylovému řízení	F. Timmermans (místopředseda Evropské komise) D. Avramopoulos (evropský komisař pro migraci)
14:40 – 14:45	Brífink k teroristickým útokům z 22.3.	M. Charles (belgický premiér)
7. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
10:39 – 10:48 11:41 – 11:41 14:15 – 14:16	Osm Iráčanů zamířilo zpět do vlasti	V. Kynčlová (redaktorka ČT) Z. Potros (Iráčan žijící v Česku) migrant z Iráku
15:36 – 15:03	Brífink po jednání vlády (součástí i kauza iráckých křesťanů)	P. Bělobrádek (místopředseda vlády pro vědu a výzkum/KDU-ČSL)
15:08 – 15:14 17:32 – 17:52	Vláda zrušila program přesídlování	J. Talafant (ředitel, Nadační fond Generace 21) B. Sobotka (premiér ČR/ČSSD) M. Chovanec (ministr vnitra/ČSSD) A. Babiš (ministr financí/ANO) D. Drbohlav (vedoucí, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, PŘF UK)
15:14 – 15:20	Brífink: Vyšetřování útoků v Bruselu	T. Werts (mluvčí belgické prokuratury) E. van der Sypt (belgický prokurátor)
15:29 – 15:57	Jednání Merkelová – Hollande	F. Hollande (francouzský prezident) A. Merkel (německá kancléřka)
8. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
11:01 – 11:10 12:42 – 12:44 13:11 – 13:12 17:36 – 17:47	Česká vláda jedná v Polsku	B. Sobotka (premiér/ČSSD) V. Dostál (ředitel, výzkumné centrum AMO) J. Pazderka (zpravodaj ČT) M. Chovanec (ministr vnitra/ČSSD) L. Luboš (komentátor MF Dnes)
11:16 – 11:17 13:13 – 13:13 14:11 – 14:12	Z Řecka do Turecka míří další uprchlíci	R. T. Erdogan (turecký spisovatel) A. E. Khalil (syrský uprchlík) T. Ali (pákistánský uprchlík)
11:44 – 11:45	Kodaň: 4 podezřelí z terorismu u soudu	P. Seren (dánský ministr spravedlnosti)
13:13 – 13:21 14:12 – 14:13 15:02 – 15:03	Počet žádostí o azyl v Německu klesá	V. Černožorský (zpravodaj ČT)

14:04 – 14:11 15:05 – 15:07	Šéf BPI Konvička míří k soudu	J. Richtr (státní zástupce) P. Vejvodová (odbornice na extremismus, FSV MU)
14:13 – 14:15 16:41 – 16:42	Lékaři bez hranic o situaci v Sýrii	P. Gruber (ředitel, Lékaři bez hranic)
17:32 – 17:36	Zadržení v souvislosti s útoky v Bruselu	B. Vostal (zpravodaj ČT)
11. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
10:38 – 10:41 11:43 – 11:45	Mezinárodní cvičení ve Středozeří	–
10:32 – 10:38 11:15 – 11:17 13:37 – 13:43 14:02 – 14:03 15:05 – 15:06	Víkendové nepokoje v táboře u Idomeni (Makedonská policie v pohotovosti)	D. Miřejovský (zpravodaj ČT)
11:26 – 11:27 12:44 – 12:45	Integrace iráckých uprchlíků	T. Krumpholzová (redaktorka ČT)
12:32 – 12:39 13:36 – 13:37	Německo: zmizely tisíce mladých migrantů	E. Dohnalová (Konsorciem nevládních org. pracujících s migranty v ČR)
12:46 – 12:48 13:43 – 13:44	Pět let zákazu zahalování ve Francii	P. Zavadil (zpravodaj ČT)
14:03 – 14:04	Záchytná zařízení pro běžence	P. Bacík (Správa uprchlických zařízení MV) J. Tošovská (starostka Bělé pod Bezdězem/nestr. Za OzRBM)
14:32 – 14:39	Tisk: atentátníci chystali útok na ME	P. Zavadil (zpravodaj ČT)
12. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
11:20 – 11:22 15:06 – 15:12	EU řeší migrační krizi (Boj proti terorismu po útocích v Bruselu)	M. Šojdřová (europoslankyně/KDU-ČSL) P. Poc (europoslanec/ČSSD) P. Ježek (europoslanec/nestr. za ANO) S. Polčák (europoslanec/TOP 09 a STAN) P. Mach (Svobodní)
13:18 – 13:20	Heinz-Fischer jedná s premiérem Sobotkou	–
14:33 – 14:38	Návštěva rakouského prezidenta v Praze	B. Sobotka (premiér/ČSSD)
17:33 – 17:44	Sobotka: migrační trasy se mohou měnit	B. Sobotka (premiér/ČSSD) M. Faltová (ředitelka, Sdružení pro integraci a migraci)
13. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
10:32 – 10:39 11:24 – 11:27 11:37 – 11:39 13:14 – 13:22 14:10 – 14:11 15:17 – 15:24	Válkou rozdělená Sýrie volí parlament	T. Kaválek (analytik, výzkumné centrum AMO) J. Szántó (zpravodaj ČT)
11:15 – 11:19 13:09 – 13:10 14:11 – 14:12 15:15 – 15:17	Evropský parlament o dohodě s Tureckem	B. Vostal (zpravodaj ČT)
12:45 – 12:47	Konference o bezpečnostních hrozbách	B. Köroglu (ředitel, Centrum pro studium civilizací)
13:32 – 13:37 15:02 – 15:04	Úsvit k jednání Poslanecké sněmovny (ochrana hranic) Kontroly hranic v případě ohrožení	M. Černoch (poslanec/Úsvit) M. Lank (poslanec/Úsvit) P. Tuháčková (redaktorka ČT)
14:12 – 14:17	EP o sbírání dat cestujících letecky	M. Šojdřová (europoslankyně/KDU-ČSL) P. Poc (europoslanec/ČSSD) P. Ježek (europoslanec/nestr. za ANO) S. Polčák (europoslanec/TOP 09 a STAN) P. Mach (Svobodní)
14. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
10:32 – 10:41 11:26 – 11:27 13:39 – 13:40	Europoslanci o evidenci cestujících	A. Šándor (bývalý náčelník, Vojenská zpravodajská služba ČR)

14:12 – 14:13		
11:11 – 11:12 14:02 – 14:08	Německý zákon o integraci cizinců Nová pravidla pro uprchlíky v Německu	V. Černožorský (zpravodaj ČT)
11:12 – 11:15	Obama: jádro IS se zmenšuje	–
11:15 – 11:16	Koordinace zahraniční politiky	J. Ovčáček (mluvčí prezidenta) M. Zeman (prezident ČR) B. Sobotka (premiér/ČSSD)
14:31 – 14:40 15:52 – 16:00	Interpelace poslanců na premiéra	B. Sobotka (premiér/ČSSD) I. Jakubčík (poslanec/ČSSD) P. Fiala
15. 4. 2016		
čas vysílání	téma/příspěvek	mluvčí/hosté
11:13 – 11:14 13:13 – 13:14 14:09 – 14:10 15:07 – 15:08	16 Iráčanů čeká v Ústí nad Labem	P. Tachecí (redaktorka ČT)
15:18 – 15:24 17:50 – 17:52	Sýrie: před boji prchají tisíce lidí	L. Klicperová (šéfredaktorka, Lidé a země)
17:48 – 17:50	Afghánské letectvo zabilo bojovníky IS	–